

Základní škola a Mateřská škola Bílovec,
Komenského 701/3, příspěvková organizace

Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání

Vzděláváme všemi směry

č.j. 196/2023

1 Identifikační údaje

Název vzdělávacího programu:

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání,
Vzděláváme všemi směry č.j. 196/2023

Údaje o škole:

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Bílovec,
Komenského 701/3, příspěvková organizace

Adresa školy:

Komenského 701/3
743 01 Bílovec

IČO: 00 84 82 98
IZO: 102 244 014
RED-IZO: 600 138 429

**Místa poskytovaného vzdělávání
nebo školských služeb:**

Komenského 701/3, 743 01 Bílovec
Komenského 854/2, 743 01 Bílovec
Stará Ves 144, 743 01 Bílovec

Ředitelka školy: Mgr. Hana Bajnářková

Zástupci ředitele: PhDr. Renata Mikolašová – 1. stupeň, koordinátor ŠVP
Mgr. Ivo Melecký – 2. stupeň

Kontakty:

telefon: +420 556 410 837
web: www.zsbkom.cz
e-mail: reditel@zsbkom.cz
e-mail: zastupce1st@zsbkom.cz
e-mail: zastupce2st@zsbkom.cz

Zřizovatel školy:

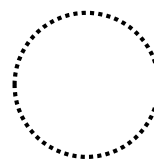
Město Bílovec
Slezské náměstí 1
743 01 Bílovec
IČO: 00 297 755
telefon: +420556411301-2
www.bilovec.cz
e-mail: posta@bilovec.cz

Platnost dokumentu: od 1.9.2023

Projednáno v pedagogické radě dne: 27. 6. 2023

Projednáno ve školské radě dne: 31. 8. 2023

.....
Mgr. Hana Bajnářková
ředitelka školy

razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola a Mateřská škola Bílovec, Komenského 701/3 je příspěvkovou organizací. Je to úplná škola s devíti postupnými ročníky, součástí školy je malotřídní škola ve Staré Vsi.

Na prvním stupni je zpravidla po dvou třídách v ročníku, v malotřídní škole jsou třídy dvě. Na druhém stupni je zpravidla po třech paralelních třídách. Od šestého ročníku nabízí škola rozšířenou výuku tělesné výchovy se zaměřením na fotbal a volejbal. Zpravidla je otevřena jedna třída v ročníku.

2.2 Podmínky školy

Areál školy je rozdělen na hlavní budovu a budovu B. Hlavní budova slouží celému druhému stupni a vyšším třídám prvního stupně. V této budově sídlí i vedení školy.

Ve výuce využíváme informační a komunikační technologie, všechny třídy jsou vybaveny interaktivní tabulí s ozvučením, pro výuku nejen Informatiky ale i dalších předmětů jsou určeny dvě učebny výpočetní techniky, pro výuku jazyků využíváme učebnu Robotel. V celé škole je k dispozici zabezpečené WIFI připojení ke školní síti i internetu. Ve škole je odborná učebna dílen, učebna pěstitelských prací a domácích nauk, školní kuchyňka, učebna chemie, fyziky a přírodopisu, na nádvoří byla vybudována venkovní učebna. Pro zlepšení tělesné kondice využíváme sportovní halu, tělocvičnu, posilovnu a venkovní hřiště.

Součástí školy je školní jídelna s vlastní kuchyní. Mladším žákům nabízíme pobyt ve školní družině, pro aktivní odpočinek slouží Školní sportovní klub a různé zájmové kroužky, které organizujeme ve spolupráci s DDM Bílovec.

Malotřídní škola ve Staré Vsi má k dispozici dvě třídy se dvěma postupnými ročníky, výdejnu obědů s jídelnou, MŠ a ŠD, školní zahradu.

2.3 Pedagogický sbor

Pedagogický sbor je konsolidovaný a aprobovaný s potřebnými profesními dovednostmi, schopný týmové práce. Všichni učitelé využívají pro svou práci systém celoživotního vzdělávání.

2.4 Ročníkové a celoškolní projekty

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Jsou metodou vysokého stupně integrace učiva z jednotlivých předmětů do jedné činnosti a metodou maximálního přiblížení této činnosti reálnému a každodennímu životu. Zařazované formy projektů jsou: ročníkové (krátkodobé, celoroční) a celoškolní (taktéž krátkodobé i celoroční). Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky, podporují spolupráci všech pedagogů a žáků, mnohdy i zákonných zástupců. Poznatky získané projektovou metodou se stávají opravdovým celoživotním ziskem dětí.

Tradiční celoškolní projekty:

- Projektový den Amos inspirovaný Dnem dětí
- Environmentální projekt Žijeme na modré planetě inspirovaný Dnem Země
- Výtvarný, hudební a pracovní projekt - Vánoční vernisáž

2.5 Školní parlament

Od 3. ročníku si každá třída volí do školního parlamentu svého zástupce, parlament jako celek má svého předsedu. Žáci řeší prostřednictvím parlamentu problémy týkající se výuky, dávají podněty a připomínky k životu ve škole a organizaci školy. Tímto způsobem jsou žáci nuceni se naučit vyjednávat, diskutovat a nabídnout také vlastní řešení. Prostřednictvím parlamentu mají žáci možnost navrhnout a zorganizovat vlastní projekty.

Jde tedy o aktivní a přirozenou formu, jak ukázat mladým lidem odpovědnost spojenou s volbou. Mohou se naučit rozhodovat sami za sebe a spoluovlivňovat řešení problémů, které se jich bezprostředně týkají.

2.5.1 Stanovy Školního parlamentu

Členové školního parlamentu (ŠP) jsou voleni svými spolužáky na začátku školního roku a svou funkci zastávají celý školní rok. Zvolený člen je povinen se pravidelně zúčastňovat všech řádných i mimořádných jednání ŠP, v případě nutnosti se omluvit a sjednat za sebe náhradu (zvoleného zástupce). Všichni členové ŠP mají navzájem zcela rovnoprávné postavení, v případě hlasování platí 1 člen = 1 hlas.

Každý člen ŠP má za povinnost informovat pravdivě své spolužáky o průběhu jednání, o projednávaných problémech a rozhodnutích, ke kterým ŠP dospěl. Rozhodnutí ŠP jsou pro všechny žáky závazná.

ŠP nebude zasahovat do školních záležitostí, jejichž rozhodování a posuzování patří do pravomocí ředitelky školy. Rozhodnutí ředitelky školy a vedení školy bude respektovat.

2.6 Spolupráce se zákonnými zástupci

Důkladné vytváření spolupráce v rovině žák - učitel - zákonný zástupce a budování vzájemného respektu je jedním z hlavních cílů školy. Dobrá komunikace se zákonnými zástupci žáků a jejich vtažení do procesu vzdělávání je prioritou školy. Zákonní zástupci dostávají prostřednictvím internetových stránek a EDUPAGE informace o záměrech školy a způsobu výuky, jsou vždy seznámeni s hodnocením žáků a s pravidly života školy.

Se zákonnými zástupci se setkáváme na třídních schůzkách, informačních odpoledních, případně osobně při individuálních konzultacích. Dále jsou to Dny otevřených dveří či jiná zajímavá setkání (netradiční třídní schůzky, volnočasové aktivity, otevřená škola, ...).

Zástupci zákonných zástupců žáků jednotlivých tříd jsou členy Rady rodičů Komenského Bílovec, z.s.

2.6.1 Školská rada

Na základě ustanovení §167 odst. 2 zákona č.561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zřídil zřizovatel Školskou radu a stanovil počet členů na 6.

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Vzděláváme všemi směry.

Školní vzdělávací program naší školy vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Opírá se o nové strategie vzdělávání, které zdůrazňují všechny klíčové kompetence, jejich provázanost se vzdělávacím obsahem a uplatnění získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě, vycházejí z koncepce společného vzdělávání a celoživotního učení, formulují očekávanou úroveň vzdělání stanovenou pro všechny absolventy jednotlivých etap vzdělávání a podporují pedagogickou autonomii škol a profesní odpovědnost učitelů za výsledky vzdělávání.

Jedním z hlavních úkolů naší školy je rozvíjení osobnosti žáka, jež bude znát své vlastnosti a schopnosti, dokáže je v životě uplatnit, a který bude schopen šťastně a plnohodnotně žít. K tomu všemu chceme vytvářet vhodné podmínky, aby se škola stala bezpečným místem pro učení a objevování, pro myšlení a uvažování, místem komunikace, kooperace, adaptace a místem vlastní práce. Cílem je přispět k tomu, aby se škola stala také místem radosti, kde se žáci cítí dobře a kde každému z nich umožníme rozvinout všechny své schopnosti. Budeme usilovat o důsledné utváření spolupráce vzájemného respektu v rovině žák - učitel - zákonný zástupce.

Věříme, že vytváření přátelského prostředí podmínek pro zdravé učení a otevřeného partnerství jak mezi žáky a učiteli, tak mezi učiteli a vedením školy, vede k rozvoji příznivého sociálního prostředí, k vzájemné otevřenosti a partnerství v komunikaci a k posilování vzájemné úcty. Pak společně můžeme realizovat vzdělávání propojené v přiměřené míře s každodenním životem.

O co usilujeme a kam směřujeme?

- klademe důraz na všeobecné a rovné vzdělání pro všechny,
- učíme každého žáka takovým znalostem a dovednostem, které jsou v životě smysluplné a dobře uplatnitelné,
- zavádíme do výuky efektivní metody, jako je projektové vyučování, skupinová práce, problémové a badatelské metody, experimenty, získávání informací z různých zdrojů, promýšlíme metody práce a zařazení podpůrných opatření pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami i žáků nadaných,
- vedeme žáky ke schopnosti dávat věci do souvislosti, vedeme je k zodpovědnosti za svůj učební proces, k vzájemné pomoci, sounáležitosti a k vzájemnému respektu,
- učíme žáky vnímat evropské kulturní vědomí ve smyslu principů demokracie a humanismu, porozumět otevřenosti Evropě i světu,
- vedeme žáky prezentovat svou práci, mluvit na veřejnosti, učíme je obhajovat vlastní názor, argumentovat, ale také naslouchat a brát v úvahu názor druhých, být schopen vzít v úvahu zkušenost,
- podporujeme využití počítačů, chromebooků a jiných moderních technologií,
- pomáháme žákům orientovat se v digitálním prostředí a vedeme je k bezpečnému sebezjistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií,
- podporujeme žáky s hudebním, pohybovým, manuálním či estetickým nadáním, vedeme žáky k zdravému životnímu stylu,
- učíme žáky posuzovat, hodnotit, rozhodnout se, řešit konflikty, navazovat a udržovat kontakty, umět si poradit, kriticky myslet,

- učíme žáky ovládat modelové nástroje, nalézat nová řešení, organizovat svou vlastní práci, umět zpracovávat informace,
- vedeme žáky k dodržování stanovených pravidel,
- chceme dále prezentovat práci školy v různých soutěžích, olympiádách a přehlídkách.

Náš formulovaný obecný koncepční záměr ŠVP vychází z přesvědčení, že dítě potřebuje mít své jistoty, svou identitu, perspektivu, potřebuje mít možnost tvůrčí aktivity a motivace. Snažíme se proto proměnit školu v prostředí, kde se žákům s velmi různorodými vzdělávacími potřebami dostává nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale kde se současně cítí bezpečně a spokojeně.

Chceme stále rozvíjet silné stránky školy a myšlenku, že charakter naší práce nese pro žáky možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

„ Uč tomu, čemu třeba učit, ale tak, že se žák sám o věc pokouší.“ J. A. Komenský

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. Je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, možností a zájmů každého žáka. Zajišťuje, aby se každý žák prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám optimálně vyvíjel a dosahoval svého osobního maxima.

Výchovné a vzdělávací strategie naší školy vycházejí z 10 cílů základního vzdělávání a 7 klíčových kompetencí.

3.2.1 Cíle základního vzdělávání:

1. Umožnit žákům osvojit si strategii a motivovat je pro celoživotní učení

Co představuje v životě školy, v životě žáka a ve výuce:

- vybírat si a využívat vhodné způsoby, metody a strategie pro aktivní a efektivní učení
- na základě informačních zdrojů a učebních nabídek vyhledávat a třídit informace a propojit je se skutečným životem
- samostatnost, organizaci vlastní činnosti, iniciativu, tvořivost, zodpovědnost, práci v projektech
- komunikační dovednosti, práci v týmu
- poznávání vlastních možností, prezentaci vlastní práce
- účast na organizaci vzdělávání, motivující prostředí
- hodnocení formou zpětné vazby, využívání kladného hodnocení
- osobní příklad
- práci s přiměřeným učivem

2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů

Co představuje v životě školy, v životě žáka a ve výuce:

- poznatky nejsou žákům předkládány v hotové podobě

- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti
- objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů, vytvářet si komplexnější pohled na tyto jevy
- využití vhodných aktivizujících metod, praktických cvičení
- uplatňování základních myšlenkových operací – srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce
- rozvíjení schopnosti logického uvažování, podpora netradičních způsobů řešení
- sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů

3. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci

Co představuje v životě školy, v životě žáka a ve výuce:

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjádřit se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- dodržování etiky komunikace – věcnost, naslouchání, prostor pro názor druhých,
- základ spolupráce a společného prožívání práce v týmu
- obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací

4. Rozvíjet u žáka schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých

Co představuje v životě školy, v životě žáka a ve výuce:

- spolupracovat ve skupině při řešení daného problému, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu a na utváření příjemné atmosféry
- jasná pravidla pro soužití ve škole – práva, povinnosti, sankce
- atmosféru demokracie a přátelství
- kooperativní učení, spolupráce ve výuce – osobní odpovědnost za výsledky společné práce
- aktivně přispívat k diskuzi, umět v diskuzi obhájit vlastní názor, ale i respektovat zkušenosti a názory jiných
- spolupráci učitelů, spolupráci s rodiči a dalšími partnery

5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti

Co představuje v životě školy, v životě žáka a ve výuce:

- učit se samostatně rozhodnout a nést důsledky za svá rozhodnutí
- mít sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém, ale současně schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory
- nutnost dodržování mravních hodnot a slušného chování, pracovat se školním řádem
- vhodnou formou prosazovat své zájmy, učit se argumentovat
- na základě pochopení principů, jimiž se společnost řídí, znát svá práva a povinnosti
- účast zástupců tříd ve Školním parlamentu

6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, svému prostředí i k přírodě

Co představuje v životě školy, v životě žáka a ve výuce:

- ohleduplný a citlivý vztah k lidem i k přírodě

- schopnost ochrany životního prostředí i ochrany kulturních, etických a společenských hodnot
- chápání bohatství a složitost citového života, rozvíjet citovou otevřenost vůči podnětům z prostředí, ve kterém žijí
- učit se otevřeně a kultivovaně projevoval své city, orientace ve vlastním citovém životě, s pomocí dospělých řešit své citové vztahy
- vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory

7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit své fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný

Co představuje v životě školy, v životě žáka a ve výuce:

- schopnost ochrany vlastního zdraví i zdraví ostatních
- čistotu prostředí školy, vhodné hygienické zázemí
- organizaci denního režimu ve prospěch žáků, zdravý stravovací a pitný režim, kompenzační a hygienické přestávky v učení
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení, dodržovat dohodnutá pravidla, povinnosti a závazky, rozhodovat se správně, zodpovědně
- vhodné prostředí – účelnost, funkčnost, estetičnost, bezpečí – spoluúčast na jeho úpravě
- dostatečná nabídka pohybových aktivit pro každého, včetně pořádání lyžařských i plaveckých výchovně – vzdělávacích kurzů, včetně výletů
- škola bez kouře a drog – důsledná prevence šikany a násilí
- vztahy ve škole – úcta, sounáležitost, uznání, dle svých možností poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví
- respektování individuálních rozdílů, motivační hodnocení

8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi

Co představuje v životě školy, v životě žáka a ve výuce:

- vnímat kulturní i historické dědictví jako významný fenomén
- být vnímavý k tradicím a kulturním hodnotám jiných, porozumět odlišnému způsobu života lidí jiných kultur
- chápání principů a fungování demokracie v osobním životě, ve škole a společnosti
- otevřenost vůči spolužákům, solidarita s druhými
- rozvíjení kritických postojů k negativním projevům ve škole i společnosti
- integraci žáků vyžadující speciální péči
- uvažování v evropských a celosvětových souvislostech
- vytváření podmínek pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí i jiných států
- možnost pořádání zahraničních pobytů nebo výjezdů
- ohleduplnost vůči starým a nemocným lidem

9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Co představuje v životě školy, v životě žáka a ve výuce:

- využívat znalostí a zkušeností získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

- uplatňování sebehodnocení žáků
- informační a poradenská činnost v oblasti profesní orientace, kariérové poradenství
- osvojování základních pracovních dovedností a návyků
- průběžné hodnocení žáků

10. Pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života

Co představuje v životě školy, v životě žáka a ve výuce:

- účelně využívat zvolené digitální technologie a ukazovat, jak si lze pomocí nich usnadnit svou práci
- vyhledávat, kriticky posuzovat a umět uchovávat informace a jejich digitální obsah
- bezpečnost práce a vnímání možných rizik
- estetické chování v digitálním prostředí

3.2.2 Klíčové kompetence

Naplňování jednotlivých klíčových kompetencí ve vzdělávacím procesu:

Kompetence k učení

Vést žáky k zodpovědnosti za své vzdělávání, umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení.

Rozvoj probíhá individuálně podle dané situace u každého žáka - klademe důraz na čtení s porozuměním a práci a textem. Učíme žáky vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. Vedeme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti, využívat naučené informace k diskuzím podporujeme jejich samostatnost a tvořivost. Žáci se zúčastňují různých soutěží a olympiád. Učíme práci s chybou, povzbuzujeme, využíváme prvky pozitivní motivace – snažíme se cíleně vytvářet takové situace, v nichž má žák radost z učení a prožije školní úspěch. Během výuky umožňujeme žákům porovnávat výsledky a vyvozovat závěry, ve vhodných případech žáci realizují vlastní nápady. Učíme trpělivosti a snaze se zlepšovat.

Kompetence k řešení problémů

Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.

Výuka je vedena zejména učením v souvislostech, to znamená, že neučíme izolovaná data jednotlivých oborů, ale vytváříme u dětí ucelený obraz světa. A proto motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života, kde žáci hledají různá řešení. Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení problémů, podporujeme logické myšlení a týmovou spolupráci. Rozvíjíme schopnost využívání co největšího množství zdrojů informací – ústních, tištěných, mediálních, počítačových, aby je žáci uměli vyhledávat, třídit a pracovat s nimi. Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problémů – praktický pokus, vlastní výzkum žáků. Vedeme děti k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Učíme propojovat získané poznatky, zjišťovat, doplňovat a dostudovat nové potřebné informace.

Kompetence občanské

Připravovat žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti.

V této oblasti uplatňujeme hlavně učení sociální a sebepoznávání. Žáci jsou seznamováni se svými právy, odpovědností a povinnostmi, chrání si své zdraví, bezpečnost, ví, jak se chovat v krizových situacích váží si vnitřních hodnot druhých, odmítá útlak a hrubé zacházení. Žáci jsou vedeni k tomu, aby respektovali národní, historické a kulturní tradice, přičemž respektují odlišnosti jiných zemí, lidí a kultur (naše republika – člen EU). K tomu je využívána spolupráce i s jinými školami, aktivní zapojení se do kulturního dění a sportovních aktivit. Klademe důraz na chápání ekologických souvislostí a environmentálních problémů, na chování v zájmu ochrany životního prostředí a přírody vůbec.

Vedeme k prožitku, zodpovědnosti a případné pomoci.

Kompetence komunikativní

Vést žáky k všestranné a účinné komunikaci.

Vedeme žáky ke vhodné a slušné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu. Rozvíjíme vytváření dostatečného prostoru pro vyjadřování žáků ve výuce či v komunitních kruzích, učíme žáky obhajovat, argumentovat, prezentovat, vyjádřit svůj názor a zároveň poslouchat názor jiných a účinně se zapojit do diskuze. Využíváme různých zdrojů informačních a komunikačních prostředků, gest, zvuků a obrazových materiálů, které pak žáci tvořivě uplatní v aktivním zapojení se do dění kolem nás. Ke komunikaci a informovanosti využíváme možnost písemně přispívat do městského Zpravodaje nebo vytváření vlastního časopisu. Co nejvíce začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování. Podporujeme komunikaci a aktivní spolupráci s jinými školami, institucemi i s městem.

Získanými komunikativními dovednostmi vytváříme potřebné vztahy mezi lidmi k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními.

Kompetence sociální a personální

Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých

Tyto schopnosti budujeme formami sociálního učení v rámci praktických cvičení, snažíme se děti zapojit do organizace a činnosti školy – Školní parlament jako vrchol školní demokracie. Ve výuce v rámci skupinového vyučování přejímají žáci různé role, spolupracují s ostatními na společném úkolu. Vedeme žáky k respektování společně dohodnutých pravidel, zároveň je učíme k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy. Chceme naučit žáky základům kooperace a týmové práce, projevit dostatek sebevědomí a nepodléhat nežádoucím vlivům skupiny.

Vedeme žáka k zařazení do skupiny, kde se uplatní jako rovnocenný partner a účinně komunikuje uvnitř skupiny.

Kompetence pracovní

Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci

Ve výuce využíváme projektové činnosti, skupinovou i individuální práci. Žáci udržují na pracovním místě a kolem sebe pořádek, volí vhodné oblečení k daným činnostem a svou práci neohrožují sami sebe ani ostatní. Na základě hodnocení a sebehodnocení všech činností, které žáci provádějí, dochází k uvědomění si důležitosti znalosti pracovních postupů a dovednosti používat pracovní nástroje. Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci, výuku doplňujeme o praktické exkurze, besedy a přednášky (spolupráce s výchovným poradcem).

Žák rozvíjí svoje zájmy a schopnosti pro své budoucí povolání a uplatnění se v životě.

Kompetence digitální

Připravuje žáky na život ve světě digitálních technologií

Zadávat žákům úkoly, při jejichž řešení potřebují vytvářet digitální dokumenty různých formátů, a to nejen v předmětu Informatika. Vedeme žáky k sebejistému, kritickému a odpovědnému používání digitální technologie a k její integraci při výuce, v práci a při účasti na dění ve společnosti. Výuka zahrnuje informační a datovou gramotnost, komunikaci a spolupráci, mediální gramotnost, tvorbu digitálního obsahu (včetně programování), bezpečnost (včetně schopnosti snadno se pohybovat v digitálním prostředí a kompetencí souvisejících s kybernetickou bezpečností), otázky související s duševním vlastnictvím, řešení problémů a kritické myšlení.

Učíme žáky chápat význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamovat se s novými technologiemi, kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat rizika jejich využívání.

3.3 Zájmové kroužky a nepovinné předměty

Škola může nabízet jako doplňkovou činnost aktivity pro žáky se zaměřením sportovním, výtvarným, hudebním, jazykovým nebo jiným. Toto se koná na základě aktuální nabídky provedené žákům a jejich zákonným zástupcům. Tyto aktivity jsou organizovány vždy v pololetním cyklu.

3.4 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními, potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními (PO) se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka.

Ve škole dle možností působí školní poradenské pracoviště (ŠPP), které pomáhá žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogům vytvářet podmínky pro úspěšné zvládání školní docházky. Členy ŠPP jsou školní speciální pedagog, školní psycholog, výchovný poradce a metodik prevence, popřípadě další speciální pracovník, kteří spolupracují v této oblasti se školskými poradenskými zařízeními (ŠPZ).

3.4.1 Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Při plánování a realizaci vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními bereme na zřetel, že účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti.

Všichni žáci naší školy se vzdělávají podle platného Školního vzdělávacího programu (ŠVP). Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami 1. stupně se v případě potřeby vypracovává plán pedagogické podpory (PLPP), na základě doporučení ŠPZ lze žákům s vyšším stupněm PO vypracovat individuální vzdělávací plán (IVP). Na doporučení ŠPZ je možné upravit žákovi očekávané výstupy stanovené ŠVP nebo upravit vzdělávací obsah tak, aby v maximální možné míře odpovídal vzdělávacím možnostem žáka, včetně nahrazení části či celého vzdělávacího obsahu jinými obsahy. Tyto úpravy se provádějí v rámci individuálního vzdělávacího plánu (IVP). V případě vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením je

využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů uvedena v RVP ZV.

Žákům s přiznanými podpůrnými opatřeními může být také zařazen předmět speciálně pedagogické péče nebo pedagogická intervence nebo podpůrné opatření ve formě dalšího pedagogického pracovníka, nejčastěji asistenta pedagoga.

3.4.2 Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole

Součástí práce školy je včasná prevence školní neúspěšnosti. Školní speciální pedagog provádí se souhlasem zákonného zástupce depistáž žáků, která je zaměřena na vyhledávání žáků s oslabením některých percepčních funkcí. Pokud obtíže žáků přetrvávají, poskytují vyučující přímou podporu prostřednictvím podpůrných opatření 1. stupně. Pokud je tato přímá podpora poskytována vyučujícím nedostatečná pro překonání vzdělávacích obtíží žáka, sestaví se plán pedagogické podpory (PLPP).

PLPP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími daného žáka pod metodickým vedením školního speciálního pedagoga (1. stupeň) nebo výchovného poradce (2. stupeň). Cílem PLPP je stanovení metod a forem práce se žákem, způsobu kontroly osvojení znalostí a dovedností. PLPP je projednán se zákonným zástupcem žáka i žákem samotným a je nejpozději po 3 měsících vyhodnocen. Pokud jsou i přesto podpůrná opatření 1. stupně pro podporu žáka nedostatečná, doporučí škola vyšetření žáka ve školském poradenském zařízení (ŠPZ).

Pokud ŠPZ doporučí žákovi jako podpůrné opatření individuální vzdělávací plán (IVP), vypracuje tento plán třídní učitel ve spolupráci s ostatními vyučujícími daného žáka, členy školního poradenského pracoviště a ŠPZ nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce žáka. IVP podrobněji stanovuje vzdělávací podmínky žáka a podpůrná opatření doporučená ŠPZ. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle aktuálních potřeb žáka. Jsou s ním prokazatelně seznámeni všichni vyučující žáka, žák samotný i jeho zákonný zástupce. Tuto součinnost řídí a zajišťuje školní speciální pedagog nebo výchovný poradce. IVP je vyhodnocován dle potřeb žáka, minimálně pak 1x ročně ve spolupráci se ŠPZ.

Pedagogická intervence se poskytuje jako podpůrné opatření 1. stupně a slouží zejména k podpoře vzdělávání žáka ve vyučovacích předmětech, kde je třeba posílit jeho vzdělávání, případně ke kompenzaci nedostatečné domácí přípravy na výuku.

Předmět speciálně pedagogické péče je zajišťován především školním speciálním pedagogem a dále pedagogickými pracovníky školy s rozšířenou kompetencí pro oblast speciální pedagogiky. Zaměřuje se především na nápravy specifických poruch učení, rozvoj grafomotorických dovedností, zrakového a sluchového vnímání a na rozvoj dalších oblastí vycházejících z konkrétních obtíží žáka. Vzdělávací obsah předmětu přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními.

Asistent pedagoga poskytuje podporu jinému pedagogickému pracovníkovi při vzdělávání žáka či žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, pomáhá při organizaci a realizaci vzdělávání, pracuje podle potřeby s žáky třídy a podle pokynů jiného pedagogického pracovníka a ve spolupráci s ním.

3.4.3 Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

Pro úspěšné vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami jsme nastavili podmínky především v těchto oblastech: v oblasti metod výuky - respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků, metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování

zpětné vazby žákovi, důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu a respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů, uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při stanovení všech podpůrných opatření. V oblasti organizace výuky - střídání forem a činností během výuky, využívání skupinové výuky, postupný přechod k systému kooperativní výuky. V případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka a v odůvodněných případech pak odlišná délka či spojování vyučovacích hodin, případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků. V oblasti hodnocení preferujeme formativní způsob hodnocení.

Využíváme spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, s ostatními školami a v případě potřeby i spolupráci s odborníky mimo oblast školství.

3.5 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností.

3.5.1 Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

V naší škole usilujeme na základě individuálních možností žáků o co nejefektivnější stimulaci rozvoje jejich potenciálu včetně různých druhů nadání. Pro podporu nadání a mimořádného nadání využíváme podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Mimořádně nadaným žákům lze v souladu s vývojem jejich školních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným ŠVP. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků věnujeme pozornost také žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (tzv. dvojí výjimečnost).

3.5.2 Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole

Důležitou součástí naší pedagogické práce je včasné rozpoznání a podchycení talentu a zájmů žáků, navázání spolupráce se zákonnými zástupci a jejich získání pro podporu rozvoje talentu. Hlavním principem při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je uplatnění nejlepšího zájmu žáka.

Plán pedagogické podpory (PLPP) je podpůrné opatření prvního stupně a umožňuje nadaným žákům mírné úpravy ve vzdělávání, které mohou být krátkodobé povahy, ale mohou trvat i po celou dobu vzdělávání žáka. Tvorba, realizace a vyhodnocování PLPP u těchto žáků je prováděna zpravidla z podnětu třídního nebo jiného učitele podobně jako PLPP u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Opírá se o vzájemnou spolupráci jak školy, tak i žáka a jeho zákonných zástupců, případně zájmové organizace.

Individuální vzdělávací plán (IVP) písemně sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje nadání žáka, s výchovným poradcem nebo školním speciálním pedagogem, zákonným zástupcem žáka a školským poradenským zařízením. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku, obsahuje rovněž písemný souhlas žáka i jeho zákonného zástupce. Péče o nadané a mimořádně nadané žáky je koordinována výchovným poradcem, školním speciálním pedagogem nebo pověřeným pedagogickým pracovníkem. Individuální vzdělávací plán je vypracován nejpozději do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení ŠPZ. Jsou s ním seznámeni všichni vyučující

žáka a Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu.

Podpůrná opatření a úpravy vzdělávacího procesu nadaných a mimořádně nadaných žáků se mohou týkat předčasného nástupu dítěte ke školní docházce, vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech, účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy, obohacování vzdělávacího obsahu, zadávání specifických úkolů, projektů, příprava a účast na soutěžích či olympiádách a nabídka zájmových aktivit organizací, s nimiž škola spolupracuje.

Do výuky také zavádíme nové metody, aby učení bylo zajímavé, dynamické, aby byli žáci nuceni hledat cesty k řešení problémů, aby docházelo k rozvíjení myšlení, aby se žáci učili pracovat v týmu a domlouvat se spolu, navzájem se respektovat, společně plánovat, vyhodnocovat a v případě nezdaru hledat efektivnější cestu a umět se také navzájem ocenit.

Naším cílem je co nejvíce zapojit talentované žáky do procesu učení, rozvíjení osobnosti žáků i ve volném čase a postupné vybavování žáků klíčovými kompetencemi tak, aby vlastní nadání mohli rozvíjet i v dalším období svého vzdělávání.

3.6 Poskytování poradenských služeb ve škole

Poradenské služby zajišťuje výchovný poradce ve spolupráci s metodikem prevence, vedením školy, třídními učiteli a dalšími pedagogickými pracovníky.

3.6.1 Zaměření poradenských služeb

- poradenství žákům v oblasti učebních postupů, stylů a strategií, poradenství zákonným zástupcům žáka ve výchově a vzdělávání,
- poradenství při školní neúspěšnosti, postupy řešení neprospěchu a podpora žáků ve zlepšení, prevence neúspěchu,
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů – rodině a žákovi, postupy řešení ve spolupráci výchovného poradce a pedagogických pracovníků,
- poradenství v obtížných životních situacích žákům, zákonným zástupcům v souvislosti s výchovou dětí,
- kariérové poradenství, volba školy,
- poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami včetně žáků s přiznaným podpůrným opatřením a jejich zákonné zástupce
- poradenství ve vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných,
- poradenství v oblasti školní zralosti,
- metodická podpora učitelů v oblasti psychologické a speciálně pedagogické při pedagogické práci se žáky,
- poskytování informací o dalších službách poradenských zařízení a spolupráce s dalšími odbornými institucemi.

3.6.2 Kariérové poradenství

Výchovný poradce poskytuje kariérové poradenství žákům i zákonným zástupcům žáků, ve spolupráci s třídním učitelem a vedením školy zajišťuje organizaci přihlašování a přestup k dalšímu vzdělávání. Ve vzdělávací oblasti „Člověk a svět práce“ probíhá rozvoj žáků vzhledem k jejich profesnímu zaměření, sebepoznání, orientaci ve světě práce. Ve spolupráci s poradenskými zařízeními je vytvářena nabídka diagnostiky k zaměření žáka vzhledem k dalšímu vzdělávání a povolání, k dispozici žákům jsou informační materiály o středním školství a trhu práce.

3.6.3 Prevence sociálně patologických jevů

Metodik prevence vytváří ve spolupráci s pedagogickým týmem „Minimální preventivní program“ pro daný školní rok. Koordinuje jeho realizaci. Součástí prevence jsou metody výuky – otevřený dialog a vstřícný vztah učitele a žáka, intenzivní komunikace se zákonnými zástupci žáků atd. Prevence probíhá i v rámci výuky jednotlivých vzdělávacích oblastí i při realizaci průřezových témat.

Metodik a výchovný poradce jsou v kontaktu s oddělením péče o dítě příslušných úřadů města a kurátory pro děti a mládež a sdruženími poskytujícími služby v této oblasti, s Městskou policií i PČR. Škola monitoruje rizika sociálně patologických jevů a při varovných signálech koordinuje postup výchovný poradce, svolává setkání se zákonnými zástupci žáků, konzultace s žáky a nabízí podporu a poradenství.

3.6.4 Psychosociální péče

Na třídní učitele, výchovného poradce nebo metodika školy se mohou žáci kdykoli obrátit a požádat o konzultaci a podporu v obtížných psychosociálních situacích. Výchovný poradce školy pomáhá s řešením konfliktů mezi žáky, podporuje optimální komunikaci mezi zákonnými zástupci žáků, učiteli a žáky (mediace). Společně s metodikem prevence podporují rozvoj pozitivních vztahů a řešení konfliktů v rámci třídy, cílem je příznivé sociální klima a posilování vzájemné úcty. Nabízí individuální pohovory zákonným zástupcům žáků v případě psychosociální krize v souvislosti s výchovou, péčí o děti, vztahem mezi rodičem či zákonným zástupcem a dítětem, případně sjednává schůzku s psychologem. Výchovný poradce poskytuje konzultace a podporu učitelům v práci s žákem s potížemi v učení, v chování, v sebepojetí, ve vztahu k učiteli, k druhým lidem. Podává informace o dalších subjektech zajišťujících psychologickou a sociální péči.

Usilujeme o budování komunity na principech svobody, odpovědnosti, stability společných pravidel, spravedlnosti a vzájemné spolupráce.

3.7 Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč všemi vzdělávacími oblastmi, mnohostranně propojují vzdělávací obsahy různých oborů a jsou zároveň součástí žákovy běžné životní zkušenosti, která vzniká při kontaktu s prostředím, jež žáka obklopuje. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků, pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Ovlivňují tudíž pozitivně proces utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Každý vyučující si sám podle potřeby volí metody a formy realizace jednotlivých témat a oblastí, může taktéž vhodně zařadit jako součást třídnických hodin.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je součástí charakteristiky vzdělávacích oblastí a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů.

V etapě základního vzdělávání jsou vymezena tato průřezová témata a tematické okruhy:

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- a) Osobnostní rozvoj
 - Rozvoj schopnosti poznávání
 - Sebepoznání a sebepojetí

- Seberegulace a sebeorganizace
- Psychohygiena
- Kreativita
- b) Sociální rozvoj
 - Poznávání lidí
 - Mezilidské vztahy
 - Komunikace
 - Kooperace a kompetice
- c) Morální rozvoj
 - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
 - Hodnoty, postoje a praktická etika

Výchova demokratického občana (VDO)

- a) Občanská společnost a škola
- b) Občan, občanská společnost a stát
- c) Formy participace občanů v politickém životě
- d) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS)

- a) Evropa a svět nás zajímá
- b) Objevujeme Evropu a svět
- c) Jsme Evropané

Multikulturní výchova (MuV)

- a) Kulturní difference
- b) Lidské vztahy
- c) Etnický původ
- d) Multikulturalita
- e) Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova (EV)

- a) Ekosystémy
- b) Základní podmínky života
- c) Lidské aktivity a problémy životního prostředí
- d) Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova (MeV)

- a) Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
- b) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
- c) Stavba mediálních sdělení
- d) Vnímání autora mediálních sdělení
- e) Fungování a vliv médií ve společnosti
- f) Tvorba mediálních sdělení
- g) Práce realizačním týmu

Propojení digitálních technologií s průřezovými tématy VMEGS, MuV, EV. MeV umožňují žákům získávat, vyhodnocovat, a sdílet informace týkající jednotlivých témat a sdělení.

3.8 Průřezová témata v jednotlivých ročnících

		1.	2.	3.	4.	5.
O S V	osobnostní rozvoj					
	a/ rozvoj schopností poznávání	Hv,Cj	Hv, Cj	Hv, Cj	Hv, Vv, Cj	Hv, Vv, Cj
	b/ sebepoznání a sebepojetí	Tv, Hv	Tv, Hv	Tv, Hv,	Hv,	Hv, Pří,
	c/ Seberegulace a sebeorganizace	Hv	Hv	Hv,	Tv, Hv,Př	Tv, Hv,Př
	d/ psychohygiena	Hv	Hv	Hv,	Tv, Hv,Př	Tv, Hv,
	e/ kreativita	PČ, Hv, Vv	PČ, Hv, Vv, Cj	PČ, Hv, Vv, Cj	PČ, Hv, Vv,Cj	PČ, Hv, Vv,Cj
	sociální rozvoj					
	a/ poznávání lidí	PČ, Hv	PČ, Hv	PČ, Hv,	VI, PČ, Hv, Pří, M,	VI, PČ, Hv,Př
	b/ mezilidské vztahy	PČ, Hv	Prv, PČ, Hv	Prv, PČ, Hv,	Hv,	VI, Hv,Př
	c/ komunikace	PČ, Hv	PČ, Hv	PČ, Hv,	PČ, H,Cj	PČ,Inf,Hv,Cj
	d/ kooperace a kompetice	Tv, Hv	Tv, Hv	Tv, Hv,	PČ, Tv, Hv,Cj	PČ, Tv, Hv,Cj
	morální rozvoj					
V D O	a/ řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Prv	Prv	Prv, M,	Tv,	Tv,
	b/ hodnoty, postoje, praktická etika				VI, Pří, Cj	VI, Pří, Cj
	občanská společnost a škola				VI,	VI,
	občan, občanská společnost a stát				M,	Inf, M,
V M E S	formy participace občanů v politickém životě				VI	
	principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VI	
	Evropa a svět nás zajímá			Aj,		VI, Inf
M u v	objevujeme Evropu a svět				Aj	VI, Pří, Aj,
	jsme Evropané			Hv,	Hv,	VI, Hv,
	kulturní difference				PČ,	VI, PČ,
	lidské vztahy	Prv,	Prv,		PČ,	PČ,
	etnický původ		Hv,	Hv,	Hv, Vv,	Hv, Vv,
	multikulturalita			Vv, Aj	Aj	Aj
	princip sociálního smíru a solidarity					

		1.	2.	3.	4.	5.
E v	ekosystémy				Př	
	základní podmínky života	PČ,	PČ,Prv	PČ,Prv	Př, PČ,	Přl, PČ,
	lidské aktivity a problémy životního prostředí				M,	M,Př
	vztah člověka k prostředí		Prv	Prv	VI, Tv, Přl, M,	VI, Tv, Přl,
M e v	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Tv, Hv,	Tv, Hv,
	interpretace vztahu mediálních sdělení a reality				Vv,	Vv,
	stavba mediálních sdělení				Cj	Cj
	vnímání autora mediálních sdělení				Cj	Cj
	fungování a vliv médií ve společnosti				Hv, Cj	Hv, Cj
	tvorba mediálních sdělení				Cj	Cj
	práce v realizačním týmu					Cj

		6.	7.	8.	9.
OS V	osobnostní rozvoj a/ rozvoj schopností poznávání	D, Tv, Vz, Hv, M, Cj	Pč, Tv, Vz, Hv, M, Rj, Cj	Tv, Vz, Hv, Ch, M, Cj, Svž	Tv, Vz, Hv, Ch, M, Rj, Nj
	b/ sebepoznání a sebepojetí	D, Tv, Vz, Hv, M, Aj, Cj	Ov, Pč, Tv, Vz, Hv, Rj, Nj, Cj	Pč, Tv, Vz, Hv, Ch, Aj, Cj, Svž	D, Tv, Vz, Hv, Ch, Nj
	c/ Seberegulace a sebeorganizace	Pč, Tv, Vz, Hv, Cj	Ov, Pč, Tv, Vz, Hv, Aj, Cj	Pč, Tv, Vz, Hv, Ch, Aj, Cj, Svž	Tv, Vz, Hv, Ch, Rj, Svž
	d/ psychohygiena	Pč, Tv, Vz, Hv, Cj	Ov, Pč, Tv, Vz, Hv, Cj	Pč, Tv, Vz, Hv, Ch, Cj, Svž	Tv, Vz, Hv, Ch, Aj, Svž
	e/ kreativita	Tv, Vz, Hv, Vv, M, Cj	Pč, Tv, Vz, Inf, Hv, Vv, M, Cj	Tv, Vz, Inf, Hv, Vv, Ch, M, Cj, Svž	Tv, Vz, Hv, Vv, Ch, M,
	sociální rozvoj a/ poznávání lidí	Tv, Vz, Hv, M, Cj	Ov, Tv, Vz, Hv, M, Cj	Tv, Vz, Hv, Ch, M, Rj, Cj, Svž	Tv, Vz, Hv, Ch, M, Rj, Nj, Cj
	b/ mezilidské vztahy	D, Tv, Vz, Hv, Cj	Tv, Vz, Hv, Cj	Ov, Tv, Vz, Hv, Ch, Cj, Svž	D, Tv, Vz, Hv, Ch, Nj, Cj
	c/ komunikace	Tv, Vz, Inf, Hv, M, Cj	Ov, F, Tv, Vz, Hv, M, Cj	Pč, Tv, Vz, Hv, Ch, M, Rj, Cj, Svž	D, Pč, Tv, Vz, Hv, Ch, M, Rj, Nj, Cj
	d/ kooperace a kompetice	Pč, Tv, Vz, Hv, M, Cj	D, F, Tv, Vz, Hv, M, Cj	Pč, Tv, Vz, Hv, Vv, Ch, M, Cj, Svž	Tv, Vz, Hv, Vv, Ch, M, Cj, Svž
	morální rozvoj a/řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Ov, Tv, Vz, M, Cj	Ov, D, Tv, Vz, M, Cj	D, Tv, Vz, Ch, M, C, Svž	D, Tv, Vz, Ch, M, Cj
	b/ hodnoty, postoje, praktická etika	Tv, Vz, Hv, Cj	Tv, Vz, Hv, Cj	Ov, F, Tv, Vz, Ch, Hv, Cj, Svž	Ov, D, F, Tv, Vz, Ch, Hv, Cj
VD O	občanská společnost a škola	Hv,	Ov, Hv, Cj	Cj	Inf, Cj
	občan, občanská společnost a stát	D, Hv, Cj	Ov, Hv, Cj	D, Ch,	Ch, Cj
	formy participace občanů v politickém životě	Hv,	Hv,	Ov, D,	
	principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	Hv,	D, Hv,	Ov,	D, Inf,
VM EG S	Evropa a svět nás zajímá	D, Inf, Z, M, Aj,	D, Z, M, Aj, Nj, Svž	D, Ch, M, Rj, Nj, Cj	D, Ch, Z, M, Nj, Cj
	objevujeme Evropu a svět	D, Vz, Vv, M,	Vz, Vv, M, Nj, Cj	Př, Vz, Hv, Vv, M, Aj, Nj	Ov, F, Vz, Hv, Vv, M, Aj, Rj, Nj, Cj
	jsme Evropané	Vv, M, Cj	D, Vv, M, Cj	D, Př, Hv, Vv, M, Cj	Ov, D, Hv, Vv, Z, M, Cj
Mu V	kulturní diference	Ov, Tv, Vz, vv,	Tv, Vz, Vv, Cj	Tv, Vz, Vv,	D, Tv, Vz, Vv, Cj
	lidské vztahy	Ov, D, Vv, Cj	Vv, Cj	Pč, Inf, Hv, Vv, Ch, Rj, Nj, Cj, Svž	Pč, Hv, Vv, Ch, Aj, Rj, Nj
	etnický původ	Hv, Vv,	Hv, Vv, Cj	D, Hv, Vv,	D, Hv, Vv,
	multikulturalita	Ov, D, Vv,	D, Vv, Z, Rj, Nj,	Pč, Inf, Vv, Nj, Cj	Ov, Pč, Vv, Aj, Nj
	princip sociálního smíru a solidarity	D, Vv,	D, Vv,	D, Vv, Svž	D, Vv,

		6.	7.	8.	9.
Ev	ekosystémy	Vv, Z,	Vv, Z, Aj	Vv, Ch, Aj	Př, Vv, Ch, Z, Svž
	základní podmínky života	Př, Pč, Vz, Vv, Z,	Př, Vz, Vv,	Vz, Vv, Ch,	Př, Vz, Vv, Ch, Svž
	lidské aktivity a problémy životního prostředí	D, Př, Pč, Vv, Z, M,	Vv, M, Cj	D, F, Pč, Vv, Ch, M, Aj, Cj	F, Př, Vv, Ch, Z, M, Cj, Svž
	vztah člověka k prostředí	Př, Pč, Vz, Vv, M, Cj	D, Vz, Vv, M, Aj, Cj, Svž	D, F, Vz, Vv, Ch, Z, M, Cj	F, Vz, Vv, Ch, M, Svž
Me V	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	D, Cj	Cj	D, Ch, Nj, Cj	Ch, Nj, Cj
	interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	Ov,	D, Cj	Cj	D,
	stavba mediálních sdělení	Cj	Cj	Cj	Inf, Cj
	vnímání autora mediálních sdělení	Cj			Nj, Cj
	fungování a vliv médií ve společnosti	Ov,		Ov, Hv, Ch, Cj	Hv, Ch, Aj, Cj
	tvorba mediálních sdělení	D, Vv, Cj	Vv, Cj	Vv, Cj	Vv, Cj
	práce v realizačním týmu		D,	Cj, Svž	D, Cj

3.9 Začlenění průřezových témat v jednotlivých ročnících a vzdělávacích oblastech

Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět	Člověk a příroda	Člověk a společnost	Člověk a svět práce	Člověk a zdraví	Informační technologie	Jazyk a jazyková komunikace	Matematika a její aplikace	Umění a kultura	Svět, ve kterém žijeme
OSV										
osobnostní rozvoj										
a/ rozvoj schopností poznávání		8-9	6	7	6-9		1-3, 6-9, 4-5	6-9	4-9	8
b/ sebezpoznání a sebepojetí	5	8-9	6-9	7-8	1-3, 6-9		6-9		6-9	8
c/ seberegulace a sebeorganizace	4-5	8-9	7	6-8	4-9		6-9		6-9	8-9
d/psychohygie na	4-5	8-9	7	6-8	4-9		6-9		1-9	8-9
e/ kreativita		8-9		1-5, 7	6-9	7-8	2-3, 6-8, 4-5	6-9	1-9	8
sociální rozvoj										
a/ poznávání lidí	4-5	8-9	7	1-5	6-9		6-9	4, 6-9	1-9	8
b/mezilidské vztahy	2-3, 5	8-9	6, 8-9	1-3	6-9		6-9		6-9	8
c/ komunikace		7-9	7, 9	1-5, 8-9	6-9	5-6	6-9, 4-5	6-9	1-9	8
d/ kooperace a kompetice		7-9	7	4-6, 8	1-9		6-9, 4-5	6-9	1-9	8-9
morální rozvoj										
a/ řešení problémů a rozhodovací dovednosti	1-3	8-9	6-9		4-9		6-9	3, 6-9		8
b/ hodnoty, postoje, praktická etika	4-5	8-9	8-9		6-9		4-9	6-9	6-9	8
VDO										
občanská společnost a škola	4-5		7			9	7-9		6-7	
občan, občanská společnost a stát		8-9	6-8			5	6-7, 9		6-7	
formy participace občanů v politickém životě	4		8						6-7	
principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	4		7-9			9			6-7	

Vzdělávací oblast		Člověk a jeho svět	Člověk a příroda	Člověk a společnost	Člověk a svět práce	Člověk a zdraví	Informační technologie	Jazyk a jazyková komunikace	Matematika a její aplikace	Umění a kultura	Svět, ve kterém žijeme
průřezová témata v jednotlivých ročnících											
VMEGS	Evropa a svět nás zajímá	5	6-9	6-9			5-6	3, 6-9	4-9		7
	objevujeme Evropu a svět	5	8-9	6,9		6-9		4-5, 7-9	4-9	6-9	
	jsme Evropané	5	8-9	7-9				6-9	4-9	3-9	
MUV	kulturní difference	5		6,9	4-5	6-9		7,9		6-9	
	lidské vztahy	1-2	8-9	6	4-5, 8-9		8	6-9		6-9	8
	etnický původ			8-9				7		1-9	
	multikulturalita		7	6-7, 9	8-9		8	3-5, 7-9		3, 6-9	
	princip sociálního smíru a solidarity				6-9					6-9	8
EV	ekosystémy	4-5	6-9					7-8		6-9	9
	základní podmínky života	1-2,4-5	6-9		1-6	6-9				6-9	9
	lidské aktivity a problémy životního prostředí	5	6, 8-9	6,8	6,8			7-9	4-9	6-9	9
	vztah člověka k prostředí	2-3,4-5	6, 8-9	7-8	6	4-9		6-8	4, 6-9	6-9	7,9
MeV	kritické čtení a vnímání mediálních sdělení		8-9	6,8		4-5		6-9		4-5	
	interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			6-7, 9				7-8		4-5	
	stavba mediálních sdělení						9	6-9,4-5			
	vnímání autora mediálních sdělení							6,9,4-5			
	fungování a vliv médií ve společnosti		8-9	6,8				4-5, 8-9		4-5, 8-9	
	tvorba mediálních sdělení				6			6-9,4-5		6-9	
	práce v realizačním týmu				7,9			8-9,5			8

4 Učební plán

1. stupeň

PŘEDMĚT:	Ročník					disp. hod	celkem povin.
	1.	2.	3.	4.	5.		
Český jazyk a literatura	7 + 2	8 + 1	6 + 3	6 + 1	6	7	33
Anglický jazyk	0 + 1	0 + 1	3	3	3	2	9
Matematika	4	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4	20
Informatika	0	0	0	1	1		1
Prvouka	2	2	2 + 1	0	0	1	6
Vlastivěda	0	0	0	1 + 1	2	1	3
Přírodověda	0	0	0	1	1 + 1	1	2
Hudební výchova	1	1	1	1	1		5
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		7
Tělesná výchova	2	2	2	2	2		10
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1		5
Celkem	18 + 3	19 + 3	20 + 5	22 + 3	23 + 2	16	102
Celkem v ročnících	21	22	25	25	25		
Celkem hodin za I.stupeň							118

Poznámky k učebnímu plánu 1. stupně:

Základní škola ve Staré Vsi je malotřídní, spojuje ročníky dle potřeby.

Školní družiny dále naplňují svou činností očekávané výstupy jednotlivých vzdělávacích oblastí, řídí se ŠVP pro školní družinu.

Disponibilní hodiny jsme využili k realizaci obsahů, které pozitivně podporují žáky v jejich zájmu o výuku a motivují je k učení.

2. stupeň

PŘEDMĚT:	Ročník				dispon. hodiny	celkem povinné
	6.	7.	8.	9.		
Český jazyk a literatura	4 + 1	4	3 + 2	4	3	15
Anglický jazyk	3	3	3 + 1	3 + 1	2	12
Další cizí	0	2	2	2		6
Matematika	4 + 1	3 + 1	4 + 1	4 + 1	4	15
Informatika	1	0 + 1	0	0	1	1
Chemie	0	0	2	2		4
Fyzika	1	2	2	1 + 1	1	6
Přírodopis	2	1 + 1	1 + 1	1	2	5
Zeměpis	2	2	1	1 + 1	1	6
Dějepis	2	2	2	2		8
Výchova k občanství	1	1	1	0 + 1	1	3
Hudební výchova	1	1	1	1		4
Výtvarná výchova	2	2	1	1		6
Pracovní činnosti	1 + 1	1	0 + 1	1	2	3
Tělesná výchova	2	2	2	2		8
Výchova ke zdraví	1	1	0	0 + 1	1	2
Celkem	27 + 3	27 + 3	25 + 6	25 + 7	18	104
Celkem v ročnících	30	30	31	31		
Celkem hodin za II.stupeň						122

2. stupeň – rozšířená výuka tělesné výchovy

PŘEDMĚT:	Ročník				dispon. hodiny	celkem povin.
	6.	7.	8.	9.		
Český jazyk a literatura	4 + 1	4	3 + 1	4	2	15
Anglický jazyk	3	3	3	3		12
Druhý cizí jazyk	0	2	2	2		6
Matematika	4 + 1	3 + 1	4 + 1	4 + 1	4	15
Informatika	1	0	0	0		1
Chemie	0	0	2	2		4
Fyzika	1	2	2	1 + 1	1	6
Přírodopis	2	1 + 1	1 + 1	1	2	5
Zeměpis	2	2	1	1 + 1	1	6
Dějepis	2	2	2	2		8
Výchova k občanství	1	1	1	0		3
Hudební výchova	1	1	1	1		4
Výtvarná výchova	2	2	1	1		6
Pracovní činnosti	0	1	1	1		3
Tělesná výchova	2 + 2	2 + 2	2 + 2	2 + 2	8	8
Výchova ke zdraví	1	0	0	1		2
Celkem	26 + 3	26 + 4	26 + 5	26 + 6	18	104
Celkem v ročnících	30	30	31	31		
Celkem hodin za II.stupeň						122

Poznámky k učebním plánům 2. stupně:

Od sedmého ročníku se žáci mohou na základě svých priorit rozhodnout, který druhý cizí jazyk si na své cestě za vzděláním zvolí, nabízíme jazyk německý a jazyk ruský.

Disponibilní hodiny jsme využili k realizaci obsahů, které pozitivně podporují žáky v jejich zájmu o výuku a motivují je k učení.

5 Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá významné postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k výrazným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk a další cizí jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávání v této oblasti vede žáky především k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a pochopení jako prostředku důležitého nástroje celoživotního vzdělávání. Jazyk rozvíjí přesné a logické myšlení, slouží k sdělování myšlenek a pocitů. Žáci se učí interpretovat pocity tak, aby pochopili svoji roli v různých komunikačních situacích, aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama. Z tohoto pohledu přistupujeme k jazyku během vyučování. Musíme jej chápat v rovině kulturní, sociální a psychologické. Úspěšnost jazykového vzdělávání závisí na výsledcích výuky v mateřském jazyce a cizích jazycích, ale i na tom, do jaké míry se jazyková kultura stane předmětem zájmu v ostatních oborech vzdělávání. Vzdělávací obsah oboru Jazyk a jazyková komunikace má komplexní charakter a rozvíjí pozitivní vztah k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- Český jazyk a literatura
- Anglický jazyk
- Německý jazyk a ruský jazyk (pouze na 2. stupni)
- Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích předpokládají dosažení úrovně A2 v anglickém jazyce, vzdělávání v dalším cizím jazyce (němčina, ruština) předpokládá dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita

Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice

Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

Občan, občanská společnost a stát, Občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova

Kulturní difference, Lidské vztahy, Etnický původ, Multikulturalita, Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí, Ekosystémy

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání autora mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálních sdělení, Práce v realizačním týmu

5.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován ve všech ročnících 1. a 2. stupně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů a průřezových témat oboru Český jazyk a literatura stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Obsah jednotlivých složek se ve výuce prolíná. Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty zásadní postavení. Poskytuje žákům nezbytné předpoklady pro výstižné a logické vyjadřování ve všech vědních oborech. Rozvíjí kultivovaný písemný a ústní projev v mateřském jazyce, snaží se o vnímání literatury jako specifického zdroje poznání. Jazyková kultura podstatným způsobem rozvíjí myšlení a prožívání, podmiňuje úspěšnost i v dalším vzdělávání. Vzdělávání žáků-cizinců a žáků s odlišným mateřským jazykem se realizuje podle zvláštních ustanovení.

Výuka většinou probíhá v kmenových třídách, je možno využít i multimediálních učeben. Naplňováním cílů předmětu jsou také návštěvy knihovny, práce s internetem, výukovými programy na PC, skupinová práce. Významná součást výuky je realizována formou krátkodobých projektů, při nichž se propojuje učivo českého jazyka a literatury s jinými vyučovacími předměty. Důraz je kladen na komplexní rozvoj komunikačních dovedností.

Ve vyučovacím předmětu Český jazyk a literatura se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- vést žáka k poznávání smyslu a cíle učení, mít k němu pozitivní vztah
- naučit vyhledávání a třídění informací a jejich propojování je do širších celků
- osvojovat základní mluvnické a literární pojmy
- vybírat a užívat pro efektivní učení vhodné způsoby a strategie k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich propojování

Kompetence k řešení problémů

- vést k využívání získaných vědomostí a dovedností, k objevování různých variant řešení
- úkoly se zadávají způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a vlastního úsudku
- učit kritickému myšlení tak, aby žák svá rozhodnutí obhájil a zhodnotil

Kompetence komunikativní

- vést žáky k formulování myšlenek v logickém sledu, k výstižnému, souvislému písemnému i ústnímu projevu
- učit naslouchání druhým lidem a vhodně na ně reagovat
- využívat informační a komunikační prostředky
- umět výstižně argumentovat

Kompetence sociální a personální

- vést ke spolupráci ve skupině, žák se podílí na práci v týmu, na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- učit dodržování pravidel slušného chování
- vytvářet příležitosti k tomu, aby žák měl pozitivní představu o sobě samém, aby dokázal poskytnout pomoc nebo o ni požádat

Kompetence občanské

- naučit respektovat druhé lidi, uvědomovat si nutnost boje proti fyzickému a psychickému násilí
- rozvíjet pozitivní postoj k uměleckým dílům, zájem o kulturní dědictví
- vést k ochraně našich tradic, kulturního dědictví

Kompetence pracovní

- vést k dodržování hygieny práce, pravidel bezpečnosti a čistoty učebního prostoru
- vytvářet podmínky pro práci s odbornou literaturou

Kompetence digitální

- učitel dává prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním
- žák rozpozná důvěryhodnost digitálních informací, které vyhledává a informace si ověřuje z více zdrojů
- učitel poskytne dostatek podpory k získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji
- žák si dokáže vybírat vhodné technologie s ohledem na zvolený formát sdělení a pro sdělení výsledků samostatné nebo společné práce
- učitel žáka vede k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství
- žák rozpozná prvky záměrné manipulace v interpersonální, skupinové a mediální komunikaci a zaujímá k ní kritický postoj

- učitel vede žáka k aktivnímu a odpovědnému zapojení se do dialogu či diskuse včetně online diskusních fór, učí žáka diskusi řídit, vede žáka k porozumění názorů partnerů v komunikaci a k respektování různosti názorů
- žák zdůvodní užití různých jazykových prostředků ve svém mluveném i písemném projevu včetně elektronické komunikace

1. stupeň

Na prvním stupni je prvořadým cílem vytvořit vzdělávací nástroje – čtení a psaní. Klademe důraz na čtení s porozuměním. Obohacuje se slovní zásoba, žáci se seznamují se základy spisovné podoby českého jazyka. Při výuce získávají správné psací dovednosti, základy čitelného, přiměřeně hbitého a úhledného rukopisu. Ve slohové výchově se učí jednoduše formulovat své myšlenky a pocity. V literární výchově mají zvládnout jasně, zřetelně a plynule číst přiměřeně náročné texty. Při práci s texty se spojuje výcvik čtení se vzděláváním v ostatních oborech.

2. stupeň

Na druhém stupni je hlavním cílem cestou jasného a srozumitelného vyjadřování vést žáky k přesnému logickému myšlení, ke schopnosti uplatnit jazykové poznatky v ostatních vědních oborech. Ve slohovém vyučování se učí výstižně formulovat své zážitky, pocity a názory vzhledem ke komunikačním záměrům. Ve všech složkách jazykového vyučování při skupinové práci žáci rozvíjejí schopnost spolupracovat s ostatními a respektovat práci a úspěchy druhých. Literární učivo se stává nástrojem k tvořivé interpretaci a produkci vlastních textů, také umožňuje vést žáky k toleranci jiných názorů a kultur, k schopnosti obhájit vlastní názory.

Ve všech složkách českého jazyka na 1. i 2. stupni základní školy je nutné respektovat individuální schopnosti každého žáka tak, aby byli plně zapojeni do výuky i kolektivu třídy.

Oblast:	Předmět:	Ročník:	1. - 3.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
KSV1 - plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	- čtení uměleckých, populárních a naukových textů s důrazem na upevňování čtenářských dovedností a návyků - uplatnění přirozené intonace - čtení textů v čítankách, učebnicích a dětských knihách	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	1. – 3.
KSV2 - porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	- základní formy společenského styku: omluva, žádost, vzkaz, zpráva, přání, pozdrav - dialog, mluví a posluchač		1. – 3.
KSV3 - respektuje základní komunikační pravidla rozhovoru	- výběr vhodných komunikačních výrazových prostředků - zdvořilostní obraty, oslovení, poděkování, zdravení, prosba - požadání o informaci, podání informace (i telefonicky) - pravidla slušného chování (umět se omluvit, neskákat do řeči)	OSV Sociální rozvoj Komunikace	1. – 3.
KSV4 - pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace (pomocí dechových, hlasových a rytmických cvičení)		1. – 3.
KSV5 - v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	- rozvíjení znělého hlasu - cvičení správného dýchání, přiměřeného tempa a hlasitosti		1. – 3.
KSV6 - volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	- členění jazykového projevu - seznámení s novými slovy, tvoření vět, rozšíření slovní zásoby	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	1. – 3.
KSV7 - na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	- souvislé jazykové projevy - využití jednoduché osnovy - vyprávění zážitků ze svého života		1. – 3.
KSV11 - seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	- vyprávění pohádky, povídky nebo příběhu, popis předmětu, osoby, zvířete, pracovní postup přiměřeně k věku - spojování obsahu textu s ilustrací - tvoření jednoduché osnovy, členění textu na části	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita	1. – 3.
KSV8 - zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	dodržování hygienických návyků správného psaní – sezení, držení pera, sklon sešitu, atd.		1. – 3.
KSV9 - píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	- automatizace psacího pohybu - odstraňování individuálních nedostatků písemného projevu - ovládání celé psací abecedy - udržení správných tvarů písmen a číslic v souladu s normou psaní – úhlednost, čitelnost, úplnost slova		1. – 3.

KSV10 - píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	• plynulý a úhledný písemný projev • tvoření jednoduchého dopisu, pohlednice, přání • psaní adres, jmen		1. – 3.
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
JV1 - rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	• hláskosloví, stavba slov, nauka o slově • rozlišení sluchem – hlásky, zrakem - písmena • rozdělení souhlásek, samohlásek, dvojhlásek • párové souhlásky – správné psaní a výslovnost • určování počtu slabik, rozdělení slov na konci řádku	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	1. – 3.
JV2 - porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná	• užití slov opačného, podobného významu • přiřazení slov nadřazených, podřazených a souřadných • vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná		1. – 3.
JV3 - porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	• třídění slov • seznamování se s některými slovními druhy • vyjmenování slovních druhů		1. – 3.
JV4 - rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	• ohebné a neohebné slovní druhy • poznávání a rozlišování slovních druhů	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	1. – 3.
JV5 - užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	• souvislý mluvený projev • význam slov • rozlišení správných a nesprávných gramatických tvarů v mluveném projevu		1. – 3.
JV6 - spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	• věta a souvětí • počet vět v souvětí • spojky a jejich funkce, spojovací výrazy • věta jednoduchá – její stavba, základní skladební dvojice		1. – 3.
JV7 - rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	• druhy vět podle postoje mluvčího, výběr vhodných jazykových prostředků • správné znaménko za větou	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	1.- 3.
JV8 - odůvodňuje a píše správně: i,i/y, ý po tvrdých a měkkých souhláskách, po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob , zvířat a místních pojmenování	• pravopis i/y po měkkých a tvrdých souhláskách • pravopis i/y po obojetných souhláskách, znalost vyjmenovaných slov, slov příbuzných • znalost správného pravopisu dle očekávaného výstupu, výcvik pravopisu • vlastní jména		1. – 3.
			1. – 3.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
LV1 - čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	• reprodukce textu • přednes básně nebo úryvku prózy • verše pro děti	OSV	1. – 3.

		Osobnostní rozvoj Kreativita	
LV2 - vyjadřuje své pocity z přečteného textu	• články ve slabikáři, čítankách, společná četba • líčení atmosféry příběhu • vyjádření svého postoje k přečtenému textu (ke knize) • charakteristika literární postavy (dobro, zlo)	OSV Sociální rozvoj Komunikace	1. - 3.
LV3 - rozlišuje vyjadřování v próze a poezii, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	• základy literatury – poezie (pojmy: báseň, rým, sloka, přednes), próza (pojmy: pohádka, povídka, postava, děj, prostředí) • divadlo, dějství, herec (divadelní představení) • autor, spisovatel • knihovna – školní, městská • výtvarný doprovod – ilustrace, ilustrátor	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	1.-3.
LV4 - pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	• volná reprodukce textu, dramatizace pohádky, povídky nebo básně • čtenářský deník	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita	1. – 3.

Oblast:	Předmět:	Ročník:	4.- 5.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
KSV1 - čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	- uvědomělé plynulé čtení přiměřeně náročných textů - tiché čtení s porozuměním - reprodukce obsahu, vyhledávání potřebných informací	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	4. – 5.
KSV2 - rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, zaznamenává podstatné informace	vyhledávání klíčových slov, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	4. – 5.
KSV3 - posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	orientace v textu		4. – 5.
KSV4 - reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	- vystižení jádra sdělení - orientace v naučných textech přiměřených věku	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	4. – 5.
KSV5 - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	pravidla dialogu	OSV Sociální rozvoj Komunikace	4. – 5.
KSV6 - rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	- porovnávání názorů, tolerance - řešení konfliktních situací	MeV Kreativita Morální rozvoj Fungování a vliv médií ve společnosti	4. – 5.
KSV7 - volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy, tempo podle svého komunikačního záměru	- členění vět, frázování, síla a barva hlasu - psychosomatické dovednosti – práce s dechem, správné tvoření hlasu, držení těla, verbální a neverbální komunikace	OSV Sociální rozvoj Komunikace	4. – 5.
KSV8 - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	spisovná, hovorová a nespisovná mluva	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	4.-5.
KSV9 - píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	- orientace ve stavbě textu - členění na odstavce	MeV	4. – 5.

		Stavba mediálních sdělení	
KSV10 - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	• pravidla sestavování osnovy • členění příběhu • dramatická situace, příběh (řazení situací v časové následnosti)	Mev Práce v realizačním týmu Hodnoty, postoje, praktická etika Kooperace a kompetice	4. – 5.
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
JV1 - porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova více významová	• význam slov, slova jednovýznamová a mnohoznačná, slova opačného a stejného významu	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	4.- 5.
JV2 - rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	• stavba slova, slova příbuzná • odvozování předponami a příponami • výcvik v pravopise (správný tvar koncovek)		4.-5.
JV3 - určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	• slovní druhy a jejich třídění • tvary slov • mluvnické kategorie podstatných jmen • skloňování podstatných jmen, vzory, použití v praxi • časování sloves, infinitiv, určité slovesné tvary, určování osoby, čísla, času, slovesného způsobu • tvary sloves ve způsobu rozkazovacím a podmiňovacím • rozlišování druhů přídavných jmen podle vzorů podstatných jmen, pravopis • seznámení s druhy zájmen, nahrazování podstatných a přídavných jmen zájmeny, určování zájmen osobních • rozlišování číslovek v textu, druhy číslovek, skloňování číslovek základních		4. – 5.
JV4 - rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	• spisovné tvary slov v psaném a mluveném projevu		4. – 5.
JV5 - vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	• stavba věty, podmět a přísudek • práce s větou		4. – 5.
JV6 - odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	• věta jednoduchá a souvětí • výstavba věty, základní větné členy • smysluplné uspořádání vět jednoduchých do souvětí		4.- 5.
JV7 - užívá správné spojovací výrazy, podle potřeby projevu je obměňuje	• spojování vět v souvětí spojovacími výrazy (zejména ústní formou) • různé slovní druhy vhodné jako spojovací výrazy	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	4. – 5.

JV8 - píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	- uvědomělé používání i/y po obojetných souhláskách u vyjmenovaných slov a slov příbuzných - zvládání pravopisu, zdůvodnění - práce se skupinami slov y/ý uvnitř slov hledání a dotváření slov příbuzných	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	4. – 5.
JV9 - zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	shoda podmětu s přísudkem	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	4. - 5.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
LV1 - vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	- zážitkové čtení a naslouchání - nalézání příčin věcí a porozumění jim	Mev Vnímání autora mediálních sdělení	4. – 5.
LV2 - volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	- tvůrčí činnosti s literárním textem volná reprodukce, dramatizace textu, ilustrace k přečtenému, vystižení děje - vlastní tvorba na libovolné téma	Mev Tvorba mediálního sdělení	4. – 5.
LV3 - rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	- druhy a žánry dětské literatury - využití školní a městské knihovny pro vlastní četbu - literatura umělecká a věcná - literatura krásná - literatura v proměnách času - lidová slovesnost	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	4.- 5.
LV4 - při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	- literární pojmy –lyriky, epika, přenášení významu, přirovnání, básnický přívlastek, zosobnění, zastaralé výrazy - verš, rým	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	4. – 5.

Oblast:	Předmět:	Ročník:	6. – 9.	
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA				
JV1 - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka, výslovnost, přízvuk	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	6.	
JV2 - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	stavba slova	MeV Stavba mediálních sdělení	6.	
JV3 - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky příručkami	seznámení s jazykovými příručkami	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání	6.	
JV4 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	- tvarosloví – podstatná jména - přídavná jména - zájmena - číslovky - slovesa	MeV Stavba mediálních sdělení	6.	
JV6 - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	- skladba – větné členy - věta jednoduchá			
JV7 - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	souvětí			
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA				
KSV2 - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovor	jednoduché komunikační žánry	MeV Tvorba mediálních sdělení	6.	
KSV4 - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	vypravování			
KSV5 - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky ke svému komunikačnímu záměru	tiskopisy		6.	

KSV6 - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	konverzační cvičení	OSV Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace VDO Občan, občanská společnost a stát	6.
KSV8 - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	výtah a výpisky		
KSV9 - uspořádá informace s ohledem na jejich účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	popis		
KSV10 - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	dopis	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace	6.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
LV1 - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla, vlastními slovy interpretuje smysl díla	- nevšední příběhy - fantasy literatura	EV Vztah člověka k prostředí	6.
LV2 - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- za dobrodružstvím - dobrodružná próza, komiks, současná literatura pro mládež		
LV3 - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	domov	VDO Občan, občanská společnost a stát OSV Morální rozvoj Hodnoty, postoje, rozhodovací dovednosti	6.
LV4 - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	ústní lidová slovesnost, pranostika, povídka	MuV Lidské vztahy	6.
LV6 - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	charakteristika literárních druhů, rozlišení poezie a prózy, verš, rým, metafora, personifikace, mýty, báje, epos, drama		

LV7 - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	• národ sobě • opera, alegorie, kronika, satira	VMGES Jsme Evropané MeV Vnímání autora mediálních sdělení	6.
LV8 - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	• autobiografická literatura, romance, divadlo, dialog, monolog		
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
JV2 - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	• nauka o významu slov • nauka o tvoření slov	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	7.
JV4 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• tvarosloví • slovesný rod • příslovce • neohebné slovní druhy	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita	7.
JV6 - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• skladba	MeV Stavba mediálních sdělení	7.
JV7 - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	• pravopis		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
KSV1 - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• výtah	MeV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	7.
KSV2 - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovor	• popis - uměleckého díla • pracovního postupu • charakteristika • líčení	VDO Občan, občanská společnost a stát	7.
KSV3 - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• reklama		
KSV4 - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• žádost • životopis	MeV Tvorba mediálních sdělení	7.

KSV7 - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásady komunikace a pravidla dialogu	konverzační cvičení	VDO Občanská společnost a škola	7.
KSV10 - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	vypravování	OSV Sociální rozvoj Komunikace Kooperace a kompetice	7.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
LV1 - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	cestopis	VMEGS Objevujeme Evropu a svět MuV Kulturní difference Etnický původ	7.
LV3 - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- o zvířatech a lidech - fejeton	EV Vztah člověka k prostředí	7. .
LV4 - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	nonsensová poezie, vizuální poezie, jazyková hra		
LV5 - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	deník, dívčí, chlapecký hrdina	OSV Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika	7. .
LV6 - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	pohádka, moderní pohádka, balada, bajka, pověst		
LV7 - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	- staroslověnské písemnictví, kroniky (latinsky a česky psané), vznik česky psané literatury, doba husitská, Husova tvorba - Starý a Nový zákon, řecké báje, židovské pověsti	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti VMEGS Jsme Evropané	7.
LV8 - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	science fiction, drama	MuV Lidské vztahy EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	7.

Oblast:	Předmět:	Ročník:	6.–9.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
JV1 - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- slova přejatá - tvarosloví - skloňování jmen přejatých a cizích vlastních jmen - užití vlastních jmen v textu	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	8.
JV2 - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	- obohacování slovní zásoby - nauka o tvoření slov	MeV Práce v realizačním týmu MeV Stavba mediálních sdělení	8.
JV4 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	slovesný vid		
JV6 - určuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí, rozvíjející větné členy, věta jednočlenná a dvojčlenná	- skladba - věta jednoduchá, souvětí - druhy vedlejších vět - významové poměry mezi souřadně spojenými hlavními větami - významové poměry mezi větnými členy - souvětí podřadné a souřadné - spojovací výrazy v souvětí - složitější souvětí		
JV7 - v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	pravopis, i/y v koncovkách, souhláskové skupiny		
JV8 - rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	- obecné výklady o českém jazyce - slovanské jazyky - útvary českého jazyka - jazyková kultura	VMEGS Evropa a svět nás zajímá	8.

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
KSV1 - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	jazykové styly	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MeV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	8.
KSV2 - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	- souhrnné poučení o slohu - různé slohové útvary v literárních ukázkách		
KSV4 - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	úvaha	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita EV Vztah člověka k prostředí	8.
KSV7 - zapojuje se bez problémů do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	konverzační cvičení	OSV Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika Sociální rozvoj Komunikace	8.
KSV8 - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	- výtah - výklad	VDO Občanská společnost a škola	8.
KSV10 - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- charakteristika literární postavy - líčení	MuV Lidské vztahy	8.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
LV1 - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	- balada lidová a autorská - lidová slovesnost a její ohlasy - romantická povídka a román	VMEGS Jsme Evropané MeV Fungování a vliv médií ve společnosti	8.
LV2 - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	povídka, deník, komiks		

LV4 - tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- humoristická literatura, hrdinové fantasy literatury a mýtů, dobrodružná a science – fiction literatura - eseje a vzpomínková próza	EV Vztah člověka k prostředí	8.
LV5 - rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	biografická literatura faktu, biografický román, cestopis	MuV Multikulturalita	8.
LV6 - rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	křesťanská tradice v literatuře, legenda	OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	8.
LV8 - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- antický hrdinský epos, řecká tragédie a pověst - vizuální poezie - epigram	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita	8.
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
JV1 - spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	- zvuková stránka jazyka - větný přízvuk, melodie, hlásky	MeV Tvorba mediálních sdělení	9.
JV2 - rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	slovní zásoba a významy slov	MeV Stavba mediálních sdělení	9.
JV3 - samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	nauka o tvoření slov	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OSV Práce v realizačním týmu	9.
JV4 - správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	tvoroslovní		9.
JV5 - využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	obecné výklady o jazyce, projev mluvený a psaný		9.
JV6 - rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	skladba		9.
JV7 - v písemném projevu zvládá pravopis, lexikální, slovoslovní, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	pravopis, vlastní jména	MuV Kulturní diference VMEGS Objevujeme Evropu a svět	9.
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			

KSV1 - odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	• úvaha	VDO Občanská společnost a škola	9.
KSV2 - rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	• popis - popis pracovního postupu - popis uměleckého díla - subjektivnězabarvený popis - charakteristika	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	9.
KSV3 - rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	• proslov		
KSV4 - dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	• funkční styly	MeV Vnímání autora mediálních sdělení	9.
KSV5 - odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	• slohové útvary dle výběru žáků	VDO Občan, občanská společnost a stát	9.
KSV6 - v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	• konverzační cvičení	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí	9.
KSV7 - zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	• diskuse		
KSV8 - využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	• výklad		
KSV9 - uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	• fejeton	OSV Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika Řešení problémů a rozhodovací schopnosti	9.
KSV10 - využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	• vypravování		9.
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
LV1 - uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	• autorská poetika, obrazná pojmenování, ironie, sarkasmus • moderní poezie - prokletí básníci - impresionismus - symbolismus - dekadence	VMEGS Evropa a svět nás zajímá	9.

	- poetismus, surrealismus		
LV2 - rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	- literatura 20. století, 1. + 2. světová válka v literatuře - autorská poetika		9.
LV3 - formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	recenze, literární kritika, reflexe četby		
LV7 - uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	podobnosti a rozdíly literárních textů - renesance, baroko, klasicismus, realismus		
LV8 - porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	drama historické a ze současnosti	MEGS Jsme Evropané	9.
LV9 - vyhledává informace v různých typech katalogů, knihovně, v dalších informačních zdrojích	knihovna jako kulturní a literární centrum, internet jako zdroj informací	MeV Fungování a vliv médií ve společnosti	9.

5.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět anglický jazyk je vyučován v 1. – 9. ročníku. Jeho obsahem je zvládnutí očekávaných výstupů a průřezových témat oboru Cizí jazyk stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání. Jednotlivé výstupy jsou plněny v rámci poslechu s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní. Cílem výuky je naučit žáky komunikovat anglicky na přiměřené úrovni za použití moderních metod.

Všichni žáci se podílejí na plnění jednotného učebního plánu. Pokud se při výuce objeví problémy s osvojováním učiva, učební plán je aktuálně upraven dle potřeb jednotlivých žáků (přiznání podpůrných opatření).

Ve vyučovacím předmětu anglický jazyk se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- pochopit nutnost komunikace v anglickém jazyce v rámci současného studia i celoživotního vzdělávání
- vyhledávat a třídit informace, dokázat propojovat probraná témata a porovnávat jazykové jevy
- nacházet způsoby odstraňování chyb a problémů znesnadňujících pokrok ve studiu jazyka

Kompetence k řešení problémů

- být schopen samostatně řešit problémové situace v cizojazyčném prostředí
- odstranit jazykové překážky s využitím dosavadní slovní zásoby
- nenechat se odradit případným nezdarem při řešení problémů vyplývajících z nedostačující slovní zásoby, dokázat opsat jádro myšlenky jinými slovy

Kompetence komunikativní

- anglicky formulovat a vyjadřovat jednoduché myšlenky a názory v písemném i ústním projevu
- porozumět anglickému sdělení přiměřené náročnosti
- využít vhodných prostředků k navázání účinné komunikace

Kompetence sociální a personální

- v běžných každodenních situacích požádat o pomoc, radu a totéž poskytnout ostatním
- respektovat zásady slušného a zdvořilého chování v anglicky hovořícím prostředí
- přispívat k diskusi v anglicky hovořící skupině a spolupracovat s ostatními na řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- získat vědomosti o tradicích, zvycích a národních svátcích anglicky hovořících zemí, porovnávat je s našimi tradicemi a svátky, respektovat odlišnosti a realie

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat se slovníky
- využít dostupných materiálů k získání potřebných informací
- používat anglický jazyk k získávání informací z různých oblastí a orientovat své vzdělání na své budoucí profesní zaměření
- systematicky plnit povinnosti a závazky

Kompetence digitální

- učitel dává prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním
- žák rozpozná důvěryhodnost digitálních informací, které vyhledává a informace si ověřuje z více zdrojů
- učitel poskytne dostatek podpory k získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji
- žák je veden k práci s klávesnicí pro cizí jazyk
- žák si dokáže vybírat vhodné programy, aplikace a webové stránky a online slovníku pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- žák využívá online aplikace pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- učitel žáka vede k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství
- žák vyhledává a zpracovává informace a dokáže snáze posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- žák je veden k dalšímu digitálnímu zpracování, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací

1. stupeň

Žáci získají základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, komunikují v rámci tematických okruhů souvisejících s jejich každodenním životem, přečtou jednoduchý text, ve 4.- 5. ročníku dokáží napsat krátké písemné sdělení.

Zejména v počátcích dáváme přednost výuce pomocí říkadel a jednoduchých básní, ze kterých si žáci sami odvodí příslušné jazykové jevy a postupně se seznamují se zákonitostmi anglického jazyka.

Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu a na osvojení zvukové podoby jazyka. V kombinaci se zvukovou nahrávkou žáci napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích.

Žáci pracují s učebnicemi, pracovními sešity a dalšími materiály dodanými učiteli. Učivo je realizováno formou výkladu, poslechu, četby, gramatických cvičení a dialogu v písemné a ústní podobě. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, krátkodobé projekty, portfolio.

2. stupeň

Žáci pracují s autentickými texty, rozšiřují svoji dosavadní slovní zásobu a používají náročnější konverzační fráze.

Velký důraz je kladen na porozumění mluvenému projevu rodilého mluvčího formou poslechu a následných cvičení.

Učivo je realizováno pomocí výkladu, četby, gramatických cvičení, dialogu, krátkých písemných a ústních sdělení a samostatnou prací žáků se slovníky.

Žáci pracují s učebnicemi, pracovními sešity a slovníky, své vědomosti rozšiřují používáním anglicky psaných časopisů, knih a aktuálních textů z internetu. Zpracovávají projekty na zadaná témata individuálně nebo ve skupinách.

Do výuky anglického jazyka jsou zařazovány reálie zemí příslušných jazykových oblastí. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, krátkodobé projekty, portfolio.

Oblast:	Předmět:	Ročník:	1.-3.
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI V1 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně V2 -zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal V3 - rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu V4 -rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu V5 - přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení V6 - píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, pravidelný nácvik poslechu, slovní zásoby a frází tématické okruhy: - barvy - čísla 1-20 - školní potřeby - zařízení třídy - zvířátka - pocity a nálady - části těla - rodina - oblečení - jídlo • nácvik porozumění anglicky vyjádřeným základním pokynům a postupný nácvik reakcí na ně • poslechy z učebnice, písničky, básničky, příběhy, jazyk učitele mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru • vyjádření souhlasu a nesouhlasu gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění • množné číslo podstatných jmen • neurčitý člen, • vazba there is, there are • sloveso – být, mít • abeceda (spelling) • materiály v pracovním sešitě • osobní zájmena • vyjádření libosti a nelibosti • vyjádření vlastnictví	MuV Multikulturalita, VMEGS Evropa a svět nás zajímá OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	1.-3.

Oblast:	Předmět:	Ročník:	4.-5.
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
POSLECH S POROZUMĚNÍM V1 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností V2 - rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu V3 - rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ V4- zapojuje se do jednoduchých hovorů V5 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat V6 - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V7 - vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům V8 - rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	zvuková a grafická podoba jazyka fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích, práce se slovníkem tematické okruhy: - čísla 0-100 - domov - rodina - škola - zvířata - volný čas - povolání - nákupy - bydliště - dopravní prostředky - kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) - počasí, příroda • poslech z učebnice: písničky a básničky, jazyk učitele • slovní zásoba z tematických celků. • četba autentického textu. • poslech a sledování textu s vizuální oporou, chápání slov v kontextu • četba textu z učebnice • texty, komiksy a dodatečné materiály z učebnice	VMEGS Objevujeme Evropu a svět MuV Multikultura lita	4.- 5.

PSANÍ V9 - napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života V10 -vyplní osobní údaje do formuláře	• pravidla komunikace v běžných situacích • reaguje na otázky týkající se času, směru, cesty mluvnice • základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění • práce s textem při využití slovníku. • nácvik dialogů a monologů zaměřených na běžná komunikační témata • jazykové prostředky: • jednoduchá sdělení, omluva, žádost, popis umístění, určení předmětu v prostoru (předložky místa), tvorba množného čísla podst. jmen, přivlastňovací a ukazovací zájmena. • přítomný čas prostý, průběhový • sloveso být, mít, umět • práce s textem • porozumění otázkám • vyhledávání informací • formulace výpovědí • reprodukce čteného a slyšeného textu.		4.- 5.
---	---	--	---------------

Oblast:	Předmět:	Ročník:	6.
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
POSLECH S POROZUMĚNÍM V1 - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně V2 - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ V3 - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích V4 - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech V5 - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V6 - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech V7 - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ V8 - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři V9 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat V10 - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem - tematické okruhy: domov, rodina, bydlení, škola, volný čas, sport kultura, stravovací návyky pocity a nálady popis osoby časové údaje – měsíce, data, roční období, určování hodin, měření času, minulost, současnost doprava, prázdniny, cestování, státy, národnosti - zvířata	OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí VMEGS Evropa a svět nás zajímá	6.

	MLUVNICE - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - podstatná jména členy <i>a/an,the</i>, jednotné a množné číslo, počítatelná a nepočítatelná podstatná jména, výrazy <i>some, any, a little, a few...</i>, vazba <i>there is/there are</i> - přídavná jména lexikálně genitiv <i>'s</i> - zájmena druhy zájmen, objektový pád - číslovky základní, řadové, 0-100, datum - slovesa být, mít, moci, umět, muset – <i>to be, have got, can, must</i>, přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový, otázka, odpověď, zápor, rozkazovací způsob, pokyny, minulý čas prostý, sloveso <i>to be</i>, pravidelná a nepravidelná slovesa - příslovce frekvenční příslovce - předložky - spojky lexikálně REÁLIE tradice a zvyky ve Velké Británii jídlo ve světě		
--	--	--	--

Oblast:	Předmět:	Ročník:	7.
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
POSLECH S POROZUMĚNÍM V1 - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně V2 - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat MLUVENÍ V3 - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích V4 - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech V5 - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V6 - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech V7 - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ V8 - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři V9 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat V10 - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem tematické okruhy: domov, rodina, bydlení příroda a město počasí, světové strany tv programy, žánry, kino, filmy vesmír současnost, budoucnost přírodní katastrofy	OSV Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace VMEGS Evropa a svět nás zajímá EV Ekosystémy Vztah člověka k prostředí	7.

	MLUVNICE - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - podstatná jména členy <i>a/an,the</i> - přídavná jména komparativ, superlativ, <i>asas</i> - zájmena - druhy zájmen - číslovky - základní, řadové, data, letopočty - slovesa přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový, minulý čas prostý, minulý čas průběhový, blízká budoucnost, vazba <i>going to</i>, minulý čas prostý- pravidelná slovesa, nepravidelná slovesa, sloveso <i>to be</i>, sloveso <i>will</i> – budoucnost, rozhodnutí, sloveso <i>have to</i> - příslovce frekvenční - předložky, spojky lexikálně REÁLIE Velká Británie USA		
--	---	--	--

Oblast:	Předmět:	Ročník:	8.
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
POSLECH S POROZUMĚNÍM V1- rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně V2 - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ V3 - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích V4 - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech V5 - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V6 - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech V7 - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ V8 - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři V9 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat V10 - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - slovní zásoba – rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem tematické okruhy: nákupy a móda péče o zdraví věci a materiály školní pravidla pokyny, instrukce, zákazové a příkazové značky kultura, významné a populární osobnosti počítače, moderní technologie a média četba pocity a nálady	OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace VMEGS Objevujeme Evropu a svět EV Ekosystémy Lidské aktivity a problémy životního prostředí	8.

	MLUVNICE - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - podstatná jména člen určitý a neurčitý - přídavná jména výrazy <i>too/enough</i> - zájmena <i>everybody, anybody, everything, anything, nobody, nothing, somebody, something</i> - číslovky - slovesa • přítomný čas prostý, přítomný čas průběhový, minulý čas prostý, minulý čas průběhový, modální slovesa, frázová slovesa, vazba <i>used to</i>, budoucnost s <i>will/going to</i>, tázací dovětky, předpřítomný čas- <i>ever, never, just, since, for</i> - příslovce - předložky času - spojky lexikálně • REÁLIE Londýn New York		
--	--	--	--

Oblast:	Předmět:	Ročník:	9.
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
POSLECH S POROZUMĚNÍM V1 - rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně V2 - rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ V3 - zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích V4 - mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech V5 - vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V6 - vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech V7 - rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ V8 - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři V9 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat V10 - reaguje na jednoduché písemné sdělení	- zvuková a grafická podoba jazyka – rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonace, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby - slovní zásoba – rozvíjení dostatečující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem tematické okruhy: lidské tělo, sport péče o zdraví, stravovací návyky popis obrazu společnost a její problémy, přírodní katastrofy volba povolání cestování	OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena VMEGS Objevujeme Evropu a svět MuV Lidské vztahy Multikultura	9.

	MLUVNICE - rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - podstatná jména - přídavná jména - druhy zájmen - číslovky • základní, řadové, letopočty - slovesa - sloveso +...ing nebo infinitiv, vazba <i>There is someone/something + ing</i> - slovesa <i>see/hear someone + ing</i> • modální slovesa, frázová slovesa, trpný rod - příslovce - předložky času - spojky v kontextu • vztažné věty, podmínkové věty, účelové věty, časové věty, interpunkční znaménka • REÁLIE Austrálie Evropská unie	MeV Fungování a vliv médií ve společnosti	
--	--	---	--

5.1.3 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět německý jazyk je vyučován v 7. – 9. ročníku. Jeho obsahem je zvládnutí očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Jednotlivé výstupy jsou plněny v rámci poslechu s porozuměním, mluvením, čtením s porozuměním a psaním. Tyto okruhy se navzájem prolínají. Cílem výuky je, aby se žáci za pomoci moderních metod dokázali dorozumět s cizincem v běžných situacích a komunikovali s ním na přiměřené úrovni o jednoduchých tématech, porozuměli čtenému textu, který odpovídá jejich jazykové úrovni a seznámili se se zeměmi, které tímto jazykem hovoří, což je prostředkem k pochopení jiných kultur, prohlubuje toleranci k nim a pomáhá zvyšovat mobilitu jednotlivců v osobním životě a v budoucím pracovním uplatnění.

V počátcích výuky je kladen velký důraz na poslech a důkladnou přípravu správné výslovnosti, zejména na jevy odlišné od mateřského jazyka. Do výuky jsou v tomto období zařazovány písně, říkadla, básně, hádanky, jazykolamy, hry, rozpočítadla a krátké pohádky. Žáci si postupně osvojují slovní zásobu, fráze, gramatické struktury, odlišnosti v německé abecedě, které jim umožní komunikaci v daném jazyce. Učivo je realizováno formou výkladu, poslechu s porozuměním, četby, gramatických a reprodukčních cvičení, jednoduchých dialogů, krátkých písemných a ústních sdělení a samostatné práce žáků. Výuka jazyka je obohacena o realie německy mluvících zemí a další, zajímavé informace. Žáci se seznámí s kulturními tradicemi, zvyky, se životem dětí v německy mluvících zemích, jejich každodenním životem.

Při osvojování učiva a získávání nových informací v dané jazykové oblasti jsou využívány učebnice, pracovní sešity, dvojazyčné překladové, výkladové a obrázkové slovníky, časopisy a další dostupné materiály.

Ve vyučovacím předmětu se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- získat pozitivní vztah k vlastnímu učení NJ za pomoci efektivních metod a způsobu výuky
- organizovat a řídit vlastní učení
- využívat dostatek komunikačních příležitostí pro zdokonalování jazykových dovedností v NJ
- vyhledávat a třídit informace, propojovat probraná témata

Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat odlišné, shodné a podobné jevy v NJ, ČJ, AJ
- řešit konkrétní problémové situace, k jejichž zvládnutí je nutné jazykové vybavení

Kompetence komunikativní

- komunikovat v německém jazyce na základě osvojených jazykových dovedností
- porozumět německy vedenému rozhovoru a německy psaným jednoduchým textům
- účinně se zapojovat do jednoduché česko-německé komunikace

Kompetence sociální a personální

- Podporovat samostatný a kultivovaný projev
- Umožňovat podílet se na organizaci a formě výuky a řešení úkolů
- Vytvářet možnosti spolupráce v týmech, skupinách

Kompetence občanské

- porozumět a porovnávat historii, kulturní tradice, zvyky, běžný život a realie německy mluvících zemí s ČR
- respektovat hodnoty a přesvědčení jiných lidí a národů na základě spolupráce

Kompetence pracovní

- systematicky plnit povinnosti a závazky
- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- účelně a správně využívat studijních materiálů pro další studium a k získání potřebných informací

Kompetence digitální

- vést systematicky plnit povinnosti a závazky
- vést žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vést žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vést žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vést žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vést žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Oblast:	Předmět:	Ročník: 7. – 9.
Jazyk a jazyková komunikace	Německý jazyk	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM V1 - rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně V2 - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu V3 - rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat MLUVENÍ V4 - zapojí se do jednoduchých rozhovorů V5 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat V6 - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V7 - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům V8 - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům V9 - rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ V10 - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři V11 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat V12 - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	- zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - tematické okruhy - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí mluvnice - základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Sebezpoznávání a sebepojetí Seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace Kooperační a kompetice Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MuV Multikulturalita Lidské vztahy VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení

5.1.4 Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět ruský jazyk je vyučován v 7. – 9. ročníku. Jeho obsahem je zvládnutí očekávaných výstupů a průřezových témat oboru Další cizí jazyk. Očekávané výstupy jsou plněny v rámci poslechu s porozuměním, mluvení, čtení s porozuměním a psaní. Tyto okruhy se navzájem prolínají. Cílem výuky je naučit žáky komunikovat rusky na přiměřené úrovni za použití moderních metod.

Ruský jazyk je vyučován se zřetelem na učivo probrané v českém jazyce a současně v logické návaznosti na první cizí jazyk.

Zejména v počátcích je kladen důraz na poslech a důkladnou přípravu správné výslovnosti. Do výuky jsou v tomto období zařazovány hádanky, říkanky, písně, hry, rozpočítadla, jednoduché anekdoty a krátké pohádky. Žáci si postupně osvojují azbuku, slovní zásobu, gramatické struktury a fráze, které jim umožní komunikaci v daném jazyce.

Zejména v počátcích je kladen důraz na poslech a důkladnou přípravu správné výslovnosti. Do výuky jsou v tomto období zařazovány hádanky, říkanky, písně, hry, rozpočítadla, jednoduché anekdoty a krátké pohádky.

Žáci si postupně osvojují azbuku, slovní zásobu, gramatické struktury a fráze, které jim umožní komunikaci v daném jazyce.

Učivo je realizováno formou výkladu, poslechu s porozuměním, četby, gramatických a reprodukčních cvičení, jednoduchých dialogů, krátkých písemných a ústních sdělení a samostatnou prací žáků se slovníky.

Výuka jazyka je obohacena o realie Ruské federace a zajímavé informace z oblasti kultury.

Při osvojování učiva a získávání nových informací v dané jazykové oblasti jsou využívány učebnice, pracovní sešity, slovníky a další dostupné materiály.

Ve vyučovacím předmětu ruský jazyk se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- používat efektivní metody a způsoby vedoucí ke zdokonalování jazykových dovedností v rámci ruského jazyka
- organizovat a řídit vlastní učení
- vyhledávat a třídit informace, propojovat probraná témata a porovnávat jazykové jevy

Kompetence k řešení problémů

- nacházet shodné, podobné a odlišné jevy v českém, ruském a anglickém jazyce
- řešit jednoduché problémové situace, sledovat vlastní pokrok při odstraňování problémů

Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v ruském jazyce
- komunikovat rusky na základě postupně osvojených jazykových dovedností
- účinně se zapojovat do jednoduché česko - ruské komunikace

Kompetence sociální a personální

- prokázat schopnost spolupracovat ve skupině, společně se podílet na řešení úkolů
- uvědomit si společné rysy lidí pocházejících z různojazyčného prostředí
- v případě potřeby poskytnout pomoc nebo radu a o totéž být schopen požádat

Kompetence občanské

- respektovat hodnoty a přesvědčení jiných lidí a národů na základě spolupráce
- projevovat zájem o kulturní dědictví národů, porovnávat tradice, zvyky a národní svátky

Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- používat dostupné studijní materiály zabezpečující získání potřebných informací
- systematicky plnit povinnosti a závazky

Kompetence digitální

- vést systematicky plnit povinnosti a závazky
- vést žáky k dalšímu digitálnímu zpracovávání, ukládání, zálohování a sdílení získaných informací a vytváření digitálního obsahu, případně bez opory o jiné zdroje (např. vlastní video nebo prezentace vlastních fotografií)
- vést žáky k uvědomování si existence autorského zákona a k osvojování si zvyku uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- vést žáky k práci s vybranými internetovými aplikacemi, které jsou určeny pro studium cizího jazyka, k jejich používání, např. využívání online slovníků
- vést žáky k využívání odpovídajících čtenářských strategií vhodných pro digitální čtení a k práci (čtení) v prostředí elektronické obrazovky (posouvání řádků, stránek) a k další práci s textem a informacemi
- vést žáky k práci s klávesnicí pro další cizí jazyky, k formulování písemného vyjádření různými formami

Oblast:	Předmět:	7.- 9.
Jazyk a jazyková komunikace	Ruský jazyk	Ročník:
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM V1 - rozumí jednotlivým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně V2 - rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu V3- rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat MLUVENÍ V4 - zapojí se do jednoduchých rozhovorů V5 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat V6 - odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM V7 - rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	ZVUKOVÁ A GRAFICKÁ PODOBA JAZYKA - zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky(pasivně), zákl. výslovnostní návyky, - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - slovní zásoba - slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - tematické okruhy - domov, rodina, škola - volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, kalendářní rok(svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí	OSV Osobnostní rozvoj Sebezpoznaní a sebepojetí Komunikace MuV Multikulturalita VMEGS Objevujeme Evropu a svět Evropa a svět nás zajímá MuV Lidské vztahy

Oblast:	Předmět:	Ročník: 7.- 9.
Jazyk a jazyková komunikace	Ruský jazyk	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V8 - rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům V9 - rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci PSANÍ V10 - vyplní základní údaje o sobě ve formuláři V11 - napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat V12 - stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	Mluvnice základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	OSV Seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika je samostatný vzdělávací obor, který spadá do oblasti Matematika a její aplikace. Matematika má žákům poskytnout základní matematické a počtářské dovednosti potřebné v praktickém životě, vést je k využívání prostředků výpočetní techniky – kalkulátorů, matematických softwarů včetně tabulkových kalkulátorů.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití (včetně reálných situací).

Žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopností poznávání, Kreativita

Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Komunikace, Kooperace a kompetice

Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Environmentální výchova

Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí

Ve vyučovacím předmětu matematika se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky všech zahrnutých oborů,
- vyhledávat v zadání slovních a logických úloh relevantní údaje,
- prostřednictvím vhodně volených zadání poznat smysl osvojovaných postupů pro běžný život,
- vytvářet si komplexní pohled na matematické a přírodní vědy,
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky,
- využívat prostředků výpočetní techniky.

Kompetence k řešení problémů

- Chápat význam kontroly dosažených výsledků,
- uvědomit si, že důležité je i zjištění, že úloha má více, nebo žádné řešení,
- hledat vlastní postup při řešení problémů,
- získávat informace, které jsou potřebné k dosažení cíle,
- vyjadřovat závěry na základě ověřených výsledků a umět je obhajovat.

Kompetence komunikativní

- Rozumět různým typům grafů a umět je sestavit,
- sestavovat znění vypočítaných výsledků srozumitelně a v logickém sledu,
- spolupracovat při řešení složitějších matematických zadání ve dvojici, menší skupině,
- při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle.

Kompetence sociální a personální

- Samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty,
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je.

Kompetence občanské

- Uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu.

Kompetence pracovní

- Naučit se bezpečně používat rýsovací a další potřeby a udržovat je v pořádku, tak aby byla zajištěna jejich funkčnost,
- přistupovat kriticky k výsledkům, které dosáhl, naučit se stanovovat si kritéria hodnocení vlastní práce

Kompetence digitální

- ovládat běžná digitální zařízení, využívat je při učení
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, volit vhodné postupy, způsoby a prostředky
- využívat digitálních technologií pro usnadnění práce, zjednodušení pracovního postupu a zkvalitnění výsledků své práce
- seznamovat se s novými technologiemi a chápat jejich význam pro lidskou společnost, uvědomovat si přínosy a rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví, jednat eticky

1. stupeň

Na 1. stupni jsou zařazeny čtyři tematické okruhy:

Číslo a početní operace

V tomto tematickém okruhu je kladen důraz na zvládnutí pamětného počítání (zejména násobky) a provádění písemných početních operací v oboru přirozených čísel.

Závislosti, vztahy a práce s daty

V rámci tohoto tematického okruhu se žáci seznamují se závislostmi a jejich zápisy z běžného života, s nimiž přicházejí do styku, učí se sbírat a uspořádat dostupná data. Pochopení základních statistických pojmů, které žáci znají ze sdělovacích prostředků a které je všude obklopují.

Geometrie v rovině a v prostoru

Zde je upřednostněna geometrie polohy a tvaru, poznávání, určování, modelování a znázorňování jednoduchých geometrických útvarů, žáci se učí řešit úlohy na orientaci v rovině a v prostoru, rozpoznávají souměrné útvary, rýsují nebo kreslí geometrické vzory s využitím čtvercových sítí.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Záměrem těchto úloh je ukázat žákům zajímavost a využitelnost matematiky, aktivizovat jejich logické myšlení, posílit zábavné formy řešení problémů.

Řešení těchto úloh nemusí bezprostředně souviset s úrovní osvojení matematického aparátu, což poskytuje příležitost k uplatnění a podchycení i prospěchově slabších žáků. Důležitým příspěvkem k naplňování klíčových kompetencí je práce s textem, přesné pochopení textu slovní úlohy, které je nutnou podmínkou správného řešení úlohy.

2. stupeň

Na 2. stupni jsou zařazeny čtyři tematické okruhy:

Číslo a proměnná

V tomto tematickém okruhu se prohlubuje učivo o číslech přirozených (dělitelnost) a číselný obor se rozšiřuje na čísla celá a racionální. Žáci se seznamují s pojmem proměnné, provádějí operace s jednočleny a mnohočleny, řeší a aplikují lineární rovnice a soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými. Při řešení úloh učitel dbá na účinné využití náčrtů a schémat. Aplikační charakter tematického okruhu spočívá také v procentovém počtu a elementech finanční matematiky.

Závislosti, vztahy a práce s daty

Zde lze vycházet ze sběru a zpracování dat a jejich grafického znázornění. Z funkčních vztahů je kladen důraz na přímou a nepřímou úměrnost a na lineární funkci (rostoucí a klesající). Důležitou aplikací přímé a nepřímé úměrnosti i v řadě dalších oborů je často užívaná metoda trojčlenky. Ze statistických pojmů je zařazen aritmetický průměr a četnost znaku, což jsou pojmy, s nimiž se žáci často setkávají.

Geometrie v rovině a v prostoru

Žáci poznávají a určují rovinné a prostorové útvary, učí se přesně vyjadřovat, zdůvodňovat vlastnosti útvarů, užívat matematickou terminologii a symboliku, aplikovat dovednosti z předchozích tematických okruhů a řešit aplikační úlohy z reálného světa, aplikace Pythagorovy věty v rovinných a prostorových situacích.

V geometrických náčrtech a při rýsování konstrukcí žáci zdokonalují svůj grafický projev.

Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Obdobně jako na 1. stupni žáci řeší úlohy komplexního charakteru, úlohy mezioborové a mezitematické povahy, využívají řešení úloh více způsoby.

Oblast:	Předmět:	Ročník:	1.-3.	
Matematika a její aplikace	Matematika			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník	
V1 - používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	- obor přirozených čísel - prvky v souboru do 1000 - soubor s daným počtem prvků	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy	1.- 3.	
V2 - čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	- zápis čísla v desítkové soustavě - čtení a psaní čísel do 1000 - porovnávání čísel do 1000 - slovní úlohy s porovnáváním	OSV Sociální rozvoj Komunikace	1.- 3.	
V3 - užívá lineární uspořádání, zobrazuje číslo na číselné ose	vyznačení čísla do 1000 na číselné ose		1.- 3.	
V4 - provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	- sčítání a odčítání do 1000 (bez přechodu i s přechodem přes desítku) - písemné algoritmy početních operací - vlastnosti početních operací s čísly - násobilka - písemné sčítání a odčítání dvojciferných i trojciferných čísel - dělení se zbytkem		1.- 3.	
V5 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- použití +, - ve slovních úlohách v oboru do 1000 - slovní úlohy se vztahem o n více a o n méně - slovní úlohy na násobení a dělení (n krát více a méně)		1.- 3.	
V6 - orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- poznávání hodin - jednotky času - jednoduché převody		1.-3.	
V7 - popisuje jednoduché závislosti z praktického života	závislosti a jejich vlastnosti	OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	1.-3	
V8 - doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- diagramy, grafy - tabulky - jízdní řády	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání	1.-3	
V9 - rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	- základní útvary v rovině - základní útvary v prostoru - vzájemná poloha dvou přímek v rovině		1.-3	
V10 - porovnává velikosti útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	- délka úsečky - jednotky délky a jejich převody		2.-3	
V11 - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	osově souměrné útvary		1.-3	

Oblast:	Předmět:	Ročník:	4. – 5.	
Matematika a její aplikace	Matematika			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník	
V1 - využívá při pamětném i písemném počítání komunikativnost a asociativnost sčítání a násobení	• principy asociativnosti a komutativnosti	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí	4.- 5.	
V2 - provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	• sčítání a odčítání čísel do 1 000 000 • velká násobilka • písemné násobení dvojčíslným a trojčíslným číslem • dělení jednocíslným číslem • dělení se zbytkem s oboru přirozených čísel		4.- 5.	
	• sčítání a odčítání čísel přes milion • písemné násobení jednocíslným až čtyřčíslným číslem • dělení dvojčíslným číslem		5.	
V3 - zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	• zaokrouhlování na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce a statisíce • kontroly výpočtů	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	4.-5.	
	• zaokrouhlování na miliony a výše, • kontroly výpočtů		5.	
V4 - řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	• slovní úlohy s jednou a se dvěma početními operacemi	VDO Občan, občanská společnost a stát	4.- 5.	
V9 - vyhledává, sbírá a třídí data	• práce s daty	VMEGS	4.- 5.	
V10 - čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	EV Vztah člověka k prostředí	4.- 5.	
V11 - narýsuje a znázorní základní rovinné útvary – čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici. Užívá jednoduché konstrukce	• práce s geometrickými útvary • základní útvary v prostoru		4.-5.	
	• rýsování rovnostranného a rovnoramenného trojúhelníku		5.	
V12 - sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	• délka úsečky, jednotky délky a jejich převody, obvod mnohoúhelníku, obrazce		4.-5.	
V13 - sestrojí rovnoběžky a kolmice	• rovnoběžky, různoběžky, kolmice		4.- 5.	

V14 - určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	- obsah čtverce, obdélníků, trojúhelníku - jednotky obsahu		5.
V15 - rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	osová souměrnost		4.
V5 - modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	- řešení vizualizovaných úloh se zlomky typu $1/n$ pro malá n - čitatel, jmenovatel, zlomek $<, >, = 1$		4.- 5.
V6 - porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	jednoduché početní operace a úlohy se zlomky se stejným základem, znázornění na č. ose,		4.- 5.
V7 - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	- měří délku v daných jednotkách s danou přesností - uspořádání des.č., číselná osa - čísla s dvěma desetinnými místy		4.- 5.
V8 - porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	Pohyb na číselné ose včetně záporných čísel, praktické využití zápis čísel - teploměr		4.- 5
V16 - řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky			

Oblast:	Předmět	Ročník: 6. – 9.	
Matematika a její aplikace	Matematika		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
V1 - provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	celá čísla - čísla navzájem opačná, číselná osa desetinná čísla, zlomky - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek mocniny a odmocniny - druhá mocnina a odmocnina	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Kreativita	6. – 9.
V2 - zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	celá čísla - čísla navzájem opačná, číselná osa desetinná čísla, zlomky - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek mocniny a odmocniny - druhá mocnina a odmocnina	Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika	6.- 9.
V3 - modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené, násobek, dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kritéria dělitelnosti	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	6.- 9.
V4 - užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	desetinná čísla, zlomky - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě; převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek poměr	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	6. – 9.
V5 - řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	poměr - měřítko, úměra, trojčlenka		6. – 9.
V6 - řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	procenta - procento, promile; základ, procentová část, počet procent; jednoduché úrokování		6. – 9.
V7 - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	výrazy - číselný výraz a jeho hodnota; proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny		6. – 9.

V8 - formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	● rovnice - lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými		6. – 9.
V9 - analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	● slovní úlohy		6. – 9.
V10 - vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	● závislosti a data - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastností, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky		6. – 9.
V11 - porovnává soubory dat	● závislosti a data - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastností, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr		6. – 9.
V12 - určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	● funkce - pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce		6. – 9.
V13 - vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	● závislosti a data - příklady závislosti z praktického života a jejich vlastností, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky ● funkce - pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost, lineární funkce		6. – 9.
V14 - matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	● slovní úlohy		6. – 9.
V15 - zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	● metrické vlastnosti v rovině - vzdálenost bodu od přímky, trojúhelníková nerovnost, Pythagorova věta, vzájemná poloha přímek v rovině (typy úhlů)		6. – 9.
V16 - charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	● rovinné útvary - přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník (lichoběžník, rovnoběžník), pravidelné mnohoúhelníky		6. – 9.
V17 - určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	● metrické vlastnosti v rovině - druhy úhlů		6. – 9.
V18 - odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	● obsah a obvod rovinných útvarů		6. – 9.

V19 - využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	• konstrukční úlohy - množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu, Thaletova kružnice)		6. – 9.
V20 - načrtne a sestrojí rovinné útvary	• konstrukční úlohy		6. – 9.
V21 - užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	• rovinné útvary - shodnost a podobnost (věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků)		6. – 9.
V22 - načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí osové a středově souměrný útvar	• konstrukční úlohy - osová a středová souměrnost		6. – 9.
V23 - určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	• prostorové útvary - kvádr, krychle, rotační válec, jehlan, rotační kužel, kolmý hranol		6. – 9.
V24 - odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	• prostorové útvary - objem, povrch těles		6. – 9.
V25 - načrtne a sestrojí síť základních těles	• prostorové útvary - síť těles		6. – 9.
V26 - načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	• prostorové útvary - volné rovnoběžné promítání (krychle, kvádr)		6. – 9.
V27 - analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	• geometrické slovní úlohy		6. – 9.
V28 - užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	• číselné a logické řady • číselné analogie		6. – 9.
V29 - řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	• logické a netradiční geometrické úlohy • obrázkové analogie		6. – 9.

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Cílem předmětu je rozvoj informatického myšlení a porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy.

Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování. V 1. – 3. ročníku nemá vlastní samostatný předmět, žáci získají potřebné kompetence a elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky v rámci ostatních vyučovacích předmětů, ve 4. a 5. ročníku po jedné hodině týdně, integrace do dalších předmětů.

Výuka bude realizována ve dvou odborných učebnách

Individuální pozornost bude věnována žákům s příznými podpůrnými opatřeními.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj – Kreativita, Sociální rozvoj – Komunikace

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá

Multikulturní výchova

Lidské vztahy, Multikulturalita

Mediální výchova

Stavba mediálních sdělení

Ve vyučovacím předmětu Informační a komunikační technologie se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k řešení problémů

- vést žáky k tomu, aby vnímali problémové situace ve škole i mimo ni, učit je rozpoznávat a chápat problémy a nesrovnalosti
- ukázat žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému a vést je k jejich ověřování a srovnávání
- vést žáky k ověřování správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům pro komunikaci na dálku využívat vhodnou technologii (e-mail)
- dbáme na dodržení vžitých konvencí a pravidel při komunikaci (vhodná forma pro danou technologii, náležitosti apod.)
- zadáváme žákům úkoly, které vedou k poznávání, zpracování a zaznamenávání různých textů a obrazových materiálů v informačních a komunikačních technologiích
- nabízíme žákům různé typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (encyklopedie, internet, učebnice)
- pomáháme žákům prezentovat výsledky své i skupinové práce

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, které předpokládají práci v týmu
- umožňujeme žákům vnímat nutnost efektivně spolupracovat
- připravujeme žáky na hodnocení své práce i práce ostatních, posouzení svých schopností
- dbáme na ohleduplnost a takt při vzájemné komunikaci
- ve spolupráci se žáky vytváříme pravidla soužití

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování a ochraně autorských práv
- zadáváme úkoly, kde se žáci seznámí s vazbami na legislativu a obecné morálními zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla, ...) s tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo, ...)

Kompetence pracovní

- vedeme k využívání ICT pro vyhledání informací důležitých pro svůj další profesní růst
- dbáme na dodržování zásady bezpečné a šetrné práce
- klademe důraz na dodržování vymezených pravidel

Kompetence digitální

- vedeme žáky k správnému ovládání běžně používaných digitálních zařízení, aplikací a služeb; využívání při učení i při zapojení do života
- školy a do společnosti; k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešení problému použít

- vytváříme situace, ve kterých žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí
- postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- pomáháme žákům vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- podporujeme využívání digitální technologie, která pomáhá usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či
- zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- klademe důraz na chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznámení se s novými technologiemi, na kritické
- hodnocení jejich přínosu a reflektování rizika jejich využití
- vedeme žáky k předcházení situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jejich tělesné a duševní
- zdraví i zdraví ostatních; k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Oblast:	Předmět	Ročník: 4. - 5.
Informační technologie	Informatika	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ V1 - uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat V2 - popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji V3 - vyčte informace z daného modelu	data, informace: sběr (pozorování, jednoduchý dotazník, průzkum) a záznam dat s využitím textu, čísla, barvy, tvaru, obrazu a zvuku; hodnocení získaných dat, vyvozování závěrů kódování a přenos dat: využití značek, piktogramů, symbolů a kódů pro záznam, sdílení, přenos a ochranu informace modelování: model jako zjednodušené znázornění skutečnosti; využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání Seberegulace a sebeorganizace OSV Sociální rozvoj komunikace kooperace a kompetice OSV Morální rozvoj řešení problémů a rozhodovacích dovedností MEV
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ V4 - sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů V5 - popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení V6 - v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy V7 - ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	řešení problému krokováním: postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu; příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy; přečtení, porozumění a úprava kroků v postupu, algoritmu; sestavení funkčního postupu řešícího konkrétní jednoduchou situaci programování: experimentování a objevování v blokově orientovaném programovacím prostředí; události, sekvence, opakování, podprogramy; sestavení programu kontrola řešení: porovnání postupu s jiným a diskuse o nich; ověřování funkčnosti programu a jeho částí opakovaným spuštěním; nalezení chyby a oprava kódu; nahrazení opakujícího se vzoru cyklem	
INFORMAČNÍ SYSTÉMY V8 - v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi V9 - pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	systémy: skupiny objektů a vztahy mezi nimi, vzájemné působení; příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka; části systému a vztahy mezi nimi práce se strukturovanými daty: shodné a odlišné vlastnosti objektů; řazení prvků do řad, číselný a nečíselný seznam, víceúrovňový seznam; tabulka a její struktura; záznam, doplnění a úprava záznamu	
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE V10 - najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu V11 - propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí V12 - dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	hardware a software: digitální zařízení a jejich účel; prvky v uživatelském rozhraní; spouštění, přepínání a ovládání aplikací; uložení dat, otevírání souborů počítačové sítě: propojení technologií, (bez)drátové připojení; internet, práce ve sdíleném prostředí, sdílení dat bezpečnost: pravidla bezpečné práce s digitálními zařízeními; uživatelské účty, hesla	

Oblast:	Předmět	Ročník:	6. – 9.	
Informační technologie	Informatika			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník	
V1 - ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	• vývojové trendy informačních technologií • hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování • internet	MuV Lidské vztahy Multikulturalita	6. - 9.	
V2 -ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	• základní funkce textového a grafického editoru • tabulkový editor, vytváření tabulek, porovnávání dat, jednoduché vzorce	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita		
V3 - uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	• pokročilé funkce textového editoru			
V4 - pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	• ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika	VDO Občanská společnost a škola		
V5 - používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	• společenský tok informací (vznik, přenos, transformace, zpracování, distribuce informací) • formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy • metody a nástroje vyhledávání informací	OSV Sociální rozvoj Komunikace		
V6 - zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	• prezentace informací (webové stránky, prezentační programy, multimedia)	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MeV Stavba mediálních sdělení		

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Potřebné vědomosti a dovednosti v oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd... Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově s vzdálenějšími osobami a jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření pracovních návyků, k orientaci v problematice peněz a cen a k zodpovědnému spravování osobního rozpočtu, k toleranci a respektu mezilidských vztahů, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií. Žáci poznávají podstatu zdraví a příčin jeho ohrožení, upevňují si preventivní chování, účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení svého života i života druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů *Místo kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody a Člověk a jeho zdraví*.

Obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se realizuje v předmětech – Prvouka, Přírodověda, Vlastivěda.

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj - Rozvoj schopnosti poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita.

Sociální rozvoj - Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice.

Morální rozvoj - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje, praktická etika.

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola. Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá, Jsme Evropané, Objevujeme Evropu a svět.

Multikulturní výchova

Kulturní difference, Lidské vztahy, Multikulturalita.

Environmentální výchova

Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento předmět vyučujeme v prvním, v druhém a ve třetím ročníku. Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – zde klademe důraz na dopravní výchovu, na utváření přímých zkušeností žáků, na praktické poznávání místních a regionálních skutečností Bíloveck a okolí

Lidé kolem nás – upevňujeme základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznamujeme žáky se základními právy, povinnostmi a se světem financí

Lidé a čas – orientujeme v dějích a čase

Rozmanitost přírody – poznáváme proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – žáci poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života, získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci, osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Během výuky pozorujeme a pojmenováváme rozmanité věci, jevy a děje, sledujeme jejich vzájemné vztahy a souvislosti, snažíme se porozumět světu kolem sebe a vnímat základní vztahy v přírodě i ve společnosti. Všímáme si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Diskutujeme o soudobém způsobu života, o jeho přednostech i problémech a zdůvodňujeme současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Ve vyučovacím předmětu Prvouka se zaměřujeme na utváření těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět.
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- orientace ve světě informací
- časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost

- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech,
- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní,
- a bezkonfliktní komunikaci, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci,
- vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině,
- efektivně spolupracují na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívají k diskusi
- učitel učí se věcně argumentovat
- učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů

Kompetence občanské

- učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti,
- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení,
- učitel zohledňuje soudobý stav a poznání a technického rozvoje

Kompetence digitální

- učitel klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- učitel vede žáky ke zdravému užívání online technologií, uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil
- učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- učitel dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Oblast:	Předmět:	Ročník:
Člověk a jeho svět	Prvouka	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	- domov - prostředí domova, orientace v místě bydliště - škola - prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy	EV Vztah člověka k prostředí
V2 - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě)	obec, místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost, význačné budovy	
V3 - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	- okolní krajina (místní oblast, region) - orientační body a linie, světové strany - působení lidí na krajinu a životní prostředí	
V4 - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	- rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, zaměstnání - soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace - chování lidí - vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, rizikové chování, předcházení konfliktům	MuV Lidské vztahy
V5 - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	- právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy - kultura - podoby a projevy kultury, kulturní instituce - základní globální problémy - globální problémy přírodního prostředí	
V6 - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	orientace v čase a časový řád - určování času, kalendáře, denní režim, roční období	OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
V7 - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	- regionální památky - péče o památky - báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj	
V8 - uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy
V9 - pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	- rizika v přírodě - rizika spojená s ročními obdobími a sezonními činnostmi - roční období	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí

V10 - roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	• nerosty a horniny , půda • rostliny, houby, živočichové • rovnováha v přírodě, základní společenstva • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	EV Základní podmínky života
V11 - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	• látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti • voda, vzduch - vlastnosti, oběh vody v přírodě	
V12 - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	• lidské tělo • péče o zdraví	OSV Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
V13 - rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	• osobní bezpečí , krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v silničním provozu a v rizikovém prostředí, dopravní značky	
V14 - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	• přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání	
V15 - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	• mimořádné události a rizika, ohrožení s nimi spojené - evakuace	

5.4.2 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento předmět vyučujeme ve čtvrtém a v pátém ročníku, vzdělávací obsah je členěn na tři tématické okruhy.

Místo, kde žijeme – umíme definovat organizaci života v obci, ve společnosti, prakticky poznáváme místní a regionální skutečnosti s důrazem na dopravní výchovu, postupně rozvíjíme kladný vztah ke své vlasti a národní cítění.

Lidé kolem nás - upevňujeme základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomujeme si význam a podstatu tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen ve světě a společnosti. Seznamujeme žáky se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě, směřujeme k výchově budoucího občana demokratického státu.

Lidé a čas – orientujeme se v časových dějích, vnímáme postup událostí a utváření historie věcí a dějů, snažíme se iniciovat zájmy žáků o samostatné vyhledávání informací, získávání a zkoumání dějů a událostí z historie a současnosti.

Ve vyučovacím předmětu Vlastivěda se zaměřujeme na utváření těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence digitální

- učitel motivuje žáky k používání digitální technologií
- žák má dostatek času i prostoru k využívání digitálních technologií a uvědomování si, které informace jsou vhodné a naopak nevhodné ke zveřejnění a proč
- žák ke zkoumání využívá digitální technologie (digitální mapy, navigaci, časovou osu a aplikace, ...)
- žák dokáže využívat digitální technologie k vyhledávání informací a jejich prezentaci
- žák rozpozná a uvědomuje si rizika v komunikaci v digitálním světě a dokáže ji odmítnout
- žák pozná na příkladu rozdíl mezi reálnou a digitální informací

Oblast:	Předmět:	Ročník:	4. – 5.	
Člověk a jeho svět	Vlastivěda			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník	
V1 - určí a vysvětlí polohu svého bydliště, nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	orientace v místě a prostoru, bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace		4. – 5.	
V2 - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany		4.-5.	
V3 - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	mapy obecně zeměpisné a tématické - obsah, grafika, vysvětlivky	EV Vztah člověka k prostředí	4. – 5.	
V4 - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam	regiony ČR - Praha a vybrané oblasti ČR	VDO Občanská společnost a škola	4. – 5.	
	- obec, místní krajina - její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť	VMEGS Evropa a svět nás zajímá Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět	4.-5.	
V5 - porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Evropa a svět - kontinenty, evropské státy, EU, cestování a předávání osobních zkušeností z cest	MuV Kulturní difference	4.- 5.	
V6 - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	naše vlast - domov, krajina, národ, základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, armáda ČR	VDO Formy participace občanů v politickém životě	4.-5.	
V7 - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	- rodina - funkce, fyzická a duševní práce, zaměstnání postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy - soužití lidí . mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí	4.-5.	
V8 - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou tolerovat	chování lidí, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování - ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktů	OSV Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika	4. – 5.	

V9 - rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	vlastnictví - soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení; banka jako správce peněz, úspory, půjčky	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	4.-5.
V10 - uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti ve škole	právo a spravedlnost - základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy,	MuV Kulturní difference	4.-5.
V11 - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	orientace v čase a časový řád - určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období		4.-5.
V12 - využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti;	- současnost a minulost v našem životě - proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny - báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj - regionální památky - péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost		4. – 5.
V13 - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik			4. – 5.

5.4.3 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento předmět vyučujeme ve čtvrtém a v pátém ročníku, vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů.

Místo, kde žijeme – poznáváme a pozorujeme okolní krajinu (místní oblast, region) se zaměřením na zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstvo a živočichy, diskutujeme o působení lidí na krajinu a na životní prostředí.

Lidé kolem nás - uplatňujeme základy vhodného chování a jednání mezi lidmi i principy demokracie, seznamujeme žáky se základními globálními problémy, s problémy konzumní společnosti i s globálními problémy přírodního prostředí.

Lidé a čas - aplikujeme orientaci v čase - kalendáře, letopočet, režim dne, současnost a minulost v našem životě.

Rozmanitost přírody - chápeme Zemi jako planetu sluneční soustavy, definujeme rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostlinstva, hub, živočichů, třídíme znaky života, životní potřeby a podmínky. Vnímáme důležitost zachování rovnováhy v přírodě, vliv lidské činnosti na přírodu, ochranu přírody a životního prostředí. Seznamujeme se s možnostmi likvidace odpadů, s následky živelné pohromy a ekologické katastrofy. Součástí výuky je exkurze do planetária.

Člověk a jeho zdraví – pozorujeme a popisujeme lidské tělo, jeho biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, zobecňujeme vývoj jedince a základy lidské reprodukce. Rozvíjíme vnímání o partnerství, rodičovství a základech sexuální výchovy. Zdůvodňujeme význam péče o zdraví a odpovědnosti člověka o své zdraví pečovat a chránit si jej. Řešíme poskytnutí první pomoci a rozvíjíme dovednost chápání situace hromadného ohrožení.

Ve vyučovacím předmětu Přírodověda se zaměřujeme na utváření těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Kompetence digitální

- učitel klade důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací při vytváření prezentací
- učitel vede žáky k vytváření prezentací za využití digitální techniky a uvědomění si, které informace jsou vhodné a naopak nevhodné ke zveřejnění a proč
- žáci motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím on-line aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- učitel dává prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Oblast:	Předmět:	Ročník:	4. – 5.	
Člověk a jeho svět	Přírodověda			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník	
V2 - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	Země, vesmír - sluneční soustava, den a noc, roční období	EV Ekosystémy	4.- 5.	
V3 - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi, podnebí a počasí		4. - 5.	
V4 - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	rostliny houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	EV Základní podmínky života	4.- 5.	
V5 - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody - odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelní pohromy a ekologické katastrofy	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí	4. - 5.	
V1 - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	- rovnováha v přírodě - význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva - látky a jejich vlastnosti - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek - voda a vzduch - výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život - nerosty a horniny, půda - některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a jejich význam	EV Vztah člověka k prostředí	4.- 5.	
V6 - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	pokusy- postup práce, výstupy		4. - 5.	

V7 - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události,; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí	4.- 5.
V8 - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života	lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim - přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida,HIV/AIDS) - drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazu, první pomoc při drobných poranění, osobní, intimní a duševní hygiena		4. - 5.
V9 - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	lidské tělo – etapy vývoje, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince		4. - 5.
V10 - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	denní režim - plánování, uspořádání času	OSV Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena	4. -5.
V11 - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	- osobní bezpečí, krizové situace - vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí,označování nebezpečných látek - bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky - předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) - přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví - služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný	OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena	4. - 5.

	způsob volání na tísňovou linku • šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích		
V12 - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	• návykové látky, závislosti a zdraví - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek • nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií	OSV Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace	4. - 5.
V13 - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	• zdravotní osvěta • osobní, intimní a duševní hygiena		4. - 5.
V14 - rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	• drobné úrazy a poranění, první pomoc při drobných poraněních • prevence nemocí a úrazů		4.- 5.

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

Oblast je zařazena na 2. stupni ZŠ. Vědomosti získané v rámci této vzdělávací oblasti se snaží být v přímém vztahu k reálnému životu. Vyučovací činnosti jsou směřovány k podnícení zájmu o další činnosti a bádání. Učení napomáhá lepšímu chápání celistvosti světa a stává se tak přirozenou cestou k celoživotnímu vzdělávání se.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, úcta k přírodnímu a kulturnímu prostředí a ochrana uměleckých a kulturních hodnot.

Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti, k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci, přibližuje žákům úkoly institucí a orgánů, včetně činností armády a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Vede k uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu

U žáků se formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě.

Vzdělávací oblast je vyučována v rámci předmětů Výchova k občanství a Dějepis.

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání, Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychogygiena

Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice

Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti, Hodnoty, postoje a praktická etika

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola; Občan, občanská společnost a stát; Formy participace občanů v politickém životě; Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá; Objevujeme Evropu a svět; Jsme Evropané

Multikulturní výchova

Kulturní difference; Lidské vztahy; Etnický původ; Multikulturalita; Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

Ekosystémy; Základní podmínky života; Lidské aktivity a životní prostředí; Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení; Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; Stavba mediálních sdělení; Vnímání autora mediálních sdělení; Fungování a vliv médií ve společnosti; Tvorba mediálních sdělení; Práce v realizačním týmu

5.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka dějepisu přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Hlavním posláním je předávání historické zkušenosti, důležité zejména v poznávání dějů, skutků a jevů. Důraz je položen především na hlubší poznání dějin vlastního národa a novojičínského regionu v kontextu s evropským vývojem. Důležité jsou zejména dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Učivo by mělo být určeno k trvalému osvojení, nemělo by žáky zatěžovat podrobnostmi, a tím by mělo přispívat ke komplexnějšímu pohledu na historii.

Žák by si měl osvojit dovednosti práce s jednoduššími dokumenty různého charakteru. K neefektivnějším formám práce patří práce s učebnicí, historickými mapami, odbornou literaturou v žákovské knihovně, návštěvy historických expozic, výstav, muzeí, kulturních památek. Žáci využívají i prostředky výpočetní techniky, kde se učí prostřednictvím výukových programů i internetu.

Ve vyučovacím předmětu Dějepis se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vést žáky k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných národů a kulturních společností, k utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- mít dostatek spolehlivých informačních zdrojů, které umožní poznání světových, zejména však českých dějin v kontextu s evropským vývojem
- seznamovat žáky s regionálními dějinami, upozorňovat na zajímavá a památná místa, významné osobnosti a rodáky, místní kulturní tradice, ochranu kulturních a přírodních památek
- vést žáky k objektivnímu posuzování společenských jevů současnosti i minulosti

Kompetence komunikativní

- uplatňovat vhodné prostředky komunikace k vyjádření vlastních názorů, myšlenek a citů, k zaujímání vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- nabízet žákům dostatek možností v řízené diskusi naslouchat druhým, vhodně na ně reagovat, účinně se zapojit do diskuse

- nabízet žákům aktivační metody, které jim názorně přiblíží historické skutečnosti dějin společensko-politických, dějin hospodářských, dějin kultury, techniky, např. vycházky, exkurze, besedy

Kompetence občanské

- vést žáky k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům, k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem nebo zvláštnostem lidí, skupin i různých společností
- rozvíjet u žáků schopnost orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů, které tvoří rámec každodenního života
- prohlubovat u žáků lásku k vlasti, vlastenectví, respekt a hrdost k národním kulturním tradicím, památným místům našich dějin, významným historickým osobnostem
- utvářet u žáků pozitivní hodnotový systém opřený o historickou zkušenost

Kompetence k řešení problému

- vést žáky k využívání získaných vědomostí a zkušeností k odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promyšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v historickém a reálném čase
- vést žáky k hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi, k jejich porovnávání s podobnými či odlišnými jevy a ději v evropském a celosvětovém měřítku
- vést žáky k rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozvíjení realistického poznávání, sebepoznávání, hodnocení i sebehodnocení
- vést žáky k poznávání a posuzování situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech

Kompetence pracovní

- zaměřovat se u žáků na vytváření schopností využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského i společenskovedního charakteru
- učit žáky získané informace uspořádat, třídit, vyhledávat podstatné myšlenky, porovnávat, vyhodnocovat
- rozvíjet u žáků schopnost orientace v mnohotvárných historických pramenech, v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- vést žáky k aktivní účasti v soutěžích, k návštěvám i ochraně historických a kulturních památek

Kompetence sociální a personální

- učit žáky samostatné práci i práci v týmu při získávání informací o dějinách, schopnosti o problému diskutovat, obhájit svůj názor
- utvářet u žáků vědomí identity vlastní i druhých lidí
- utvářet u žáků pozitivní vztahy k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo ni
- učit žáky rozpoznávat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost
- vést žáky k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

Kompetence digitální

- vedeme žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy;
- seznamujeme žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení;
- klademe důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

Oblast:	Předmět	Ročník:	6. – 9.	
Člověk a společnost	Dějepis			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník	
V1 - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků V2 - uvede příklady zdrojů informací o minulosti, pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	historie, archeologie, kroniky, pověsti, mýty, legendy, muzea a knihovny v okolí	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání Sociální rozvoj Mezilidské vztahy	6.	
V3 - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	práce s časovou osou, přiřazování dějů na ose	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	6.	
V4 - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	vývoj člověka – lovec, zemědělec, řemeslník a vývoj jejich náboženských představ	MuV Lidské vztahy Princip sociálního smíru a solidarity	6.	
V5 - objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	faktory, které ovlivňují vývoj společnosti – poloha, podnebí ...	EV Lidské aktivity a životní prostředí OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí	6.	
V6 - uvede příklady archeologických kultur na našem území	doba kamenná, bronzová a železná	MeV Tvorba mediálních sdělení	6.	
V7 - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	nejstarší starověké civilizace – Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie a jejich kulturní odkaz	MuV Multikulturalita	6.	
V8 - uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	starověká kultura a její vývoj, olympiáda	VMEGS Objevujeme Evropu a svět	6.	
V9 - demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem V10 - porovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	antické Řecko a Řím – Athény, Sparta, Alexandr velický, království – republika – císařství, náboženství, středověká Evropa a její styky s antickým středomořím	VMEGS Evropa a svět nás zajímá VDO Občanská společnost a stát	6.	

V11 - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států V12 - porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti V13 - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	● nový etnický obraz Evropy, stěhování národů, vznik a vývoj raně středověkých státních útvarů, základy křesťanství, jeho šíření, další významná náboženství středověku, papežství – císařství, křížové výpravy	VDO Jsme Evropané MeV Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality	7.
V14 - objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	● první státní útvary na našem území v 9. a 10. století – Sámova říše, Velká Morava	OSV Sociální rozvoj Kooperace a kompetice	7.
V15 - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	● feudalismus, vývoj středověké společnosti – kulturní slohy – románský, gotický	MuV Princip sociálního smíru a solidarity	7.
V16 - vysvětlí znovuzrození antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky V17 - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život V18 - popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	● renesance, humanismus, stav a vývoj středověké společnosti, husitství, reformace – protireformace, zámořské objevy, počátky dobývání světa a důsledky objevů	VMEGS Jsme Evropané	7.
V19 - objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	● český stát za vlády Přemyslovců, Lucemburků, Jagellovců a Habsburků	OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	7.
V20 - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	● třicetiletá válka	EV Vztah člověka k prostředí VMEGS Evropa a svět nás zajímá	7.
V21 - na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus	● historie a státní zřízení ve Francii, Anglii, Rusku a habsburské říši	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	7.

V22 - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	barokní kultura, osvícenství	MuV Multikulturalita MeV Práce v realizačním týmu	7.
V23 - vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	industrializace a její důsledky pro společnost, sociální problémy 18. a 19. století	OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti EV Vztah člověka k prostředí	8.
V24 - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbití starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	napoleonské období – vliv na Evropu, Velká francouzská revoluce, změna společenské struktury společnosti, průmyslový rozvoj	VDO Občan, občanská společnost a stát MuV Princip sociálního smíru a solidarity	8.
V25 - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	národní obrození, revoluční rok 1848 v Evropě a u nás, národní probuzení	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	8.
V26 - charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	vznik USA, vývoj ve Francii, sjednocení Německa a Itálie	VMEGS Jsme Evropané	8.
V27 - na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	vznik Rakousko-Uherska, vznik hnutí, spolků a nových politických stran, konzervatismus, liberalismus, demokratismus a socialismus, občanská práva	VDO Formy participace občanů v politickém životě	8.
V28 - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla, charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	kolonialismus, monopoly, konflikty mezi velmocemi, průmyslová revoluce	MuV Etnický původ EV Lidské aktivity a životní prostředí	8.
V29 - na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	příčiny a vznik 1. a 2. sv. války, politické, sociální a kulturní důsledky válek	VMESG Evropa a svět nás zajímá OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	8. – 9.

V30 - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů V31 - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	demokracie, totalitní režimy, tržní ekonomika v kapitalismu, hospodářské krize a jejich příčiny, antisemitismus, totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus, rasismus, holocaust, boj za lidská práva	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování MeV Interpretace vztahů mediálních sdělení a reality	9.
V32 - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv		MuV Princip sociálního smíru a solidarity, etnický původ	9.
V33 - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	vznik Československa a její hospodářsko-politický vývoj do roku 1948, sociální a národnostní problémy	OSV Osobnostní rozvoj Sebezpoznaní a sebepojetí MeV Práce v realizačním týmu	9.
V34 - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příklady střetávání obou bloků V35 - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické, hospodářské a vojenské spolupráce	ukončení 2. sv. války, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, bipolarita, studená válka	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování VMEGS Jsme Evropané	9.
V36 - posoudí postavení rozvojových zemí	60. a 70. léta – boj za nezávislost jednotlivých států ve světě, rozpad koloniálního systému	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy Morální rozvoj Hodnoty postoje, praktická etika MuV Kulturní difference	9.
V37 - prokáže základní orientaci v problémech současného světa	revoluce 1989, vznik Československa a od roku 1993 České republiky, jeho postavení ve světě, faktory pro zdravý vývoj světa	OSV Sociální rozvoj Komunikace Mezilidské vztahy VDO Občan, občanská společnost a škola	9.

5.5.2 Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Výchova k občanství přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Jednotlivé výstupy jsou plněny v rámci obsahu člověk ve společnosti, člověk jako jedinec, člověk, stát a hospodářství, člověk, stát a právo a mezinárodní vztahy, globální svět.

Ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- chápat probírané oblasti v kontextu
- vyhledávat a třídit informace o probíraných oblastech
- vést žáky k posouzení vlastního pokroku a kritickému hodnocení svých výsledků v rámci autoevaluace
- poznávat smysl a cíl učení, mít pozitivní vztah k učení, kriticky zhodnotit výsledky svého učení

Kompetence k řešení problému

- vnímat nejružnější společenské problémy v jejich vývoji
- svá řešení posuzovat z různých společenských aspektů
- vyhledávat informace vhodné k řešení problému, objevovat různé varianty řešení, nenechat se odradit případným nezdarem
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu

Kompetence komunikativní

- souvisle a výstižně formulovat své názory na společenské dění, vyjadřovat se přesně a v logickém sledu
- pochopit potřebu vyslechnout odlišný názor
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem a spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- chápat význam týmové práce a postavení samostatné práce
- uvědoměle přijímat, získávat role v různých skupinách

- seznámit se s možnostmi utváření příjemné atmosféry v týmu
- naučit se diskutovat
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci

Kompetence občanské

- nacházet nenásilné cesty k řešení problémů
- respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot
- chápat základní principy, které tvoří zákony a společenské normy, být si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu

Kompetence pracovní

- nacházet způsoby, jak využívat znalostí získané ve škole i mimo ni pro svůj další rozvoj
- orientovat se v základních aktivitách, které jsou potřebné pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizaci, chápat riziko a cíl podnikání

Kompetence digitální

- vedeme žáky k zapojování se do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- vedeme žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- podporujeme utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Oblast:	Předmět	Ročník:	6. – 9.	
Člověk a společnost	Výchova k občanství			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník	
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI V1 - objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání V2 - rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	naše vlast - státní symboly a jejich používání, státní svátky, památná místa na našem území, vlastenectví - nacionalismus	MuV Lidské vztahy	6.	
V3 - zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně k němu přistupuje V4 - zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z nich vybírá akce, které ho zajímají	naše škola, obec, region, kraj -rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, tradice a jejich respektování		6.	
V5 - kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	práce s informacemi, prostředky masové komunikace, média	MeV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Fungování a vliv médií ve společnosti	6.	
V6 - zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu V7 - uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace, řeší případné neshody nebo konflikty s druhými lidmi nenásilným způsobem	přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti, mezilidská komunikace	OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	6.	
V8 - objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám lidí V9 - rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům nesnášenlivosti	úvod do lidských práv, morálka a mravnost, demokracie, svoboda, pravidla chování	MuV Kulturní difference Multikulturalita	6.	

ČLOVĚK JAKO JEDINEC V10 - posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování cílů v rodině, ve škole, v obci	• život mezi lidmi, dělba práce a činností, výhody spolupráce lidí, funkce rodiny	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí, Psychohygiena Seberegulace a sebeorganizace	7.
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ V11 - rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady V12 - sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnosti v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům v hospodaření s penězi	• majetek v našem životě, vlastnictví, ochrana majetku duševního a hmotného, hospodaření s penězi, funkce a podoba peněz	OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	7.
V13 - na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení V14 - vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využit V15 - uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu V16 - na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz V17 - rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	• banky, rozpočet státu, daňová politika státu • hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní • banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	VDO Občan, občanská společnost a stát	7.
V18 - rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu, služeb, uvede příklady jejich součinnosti	• tržní hospodářství, nabídka, poptávka, fungování trhu, výroba, obchod, služby a jejich funkce, tvorba ceny a inflace	OSV Sociální rozvoj Komunikace	7.

V19 - rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	království, republika a další formy státu	VDO Občanská společnost a škola	7.
V20 - rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a států	řízení společnosti, znaky státu, typy a formy rozdělení státní moci, složky státní moci, státní občanství, ústava ČR		8. - 9.
V21 - objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů V22 - vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	demokracie, demokratické režimy, svobodná volba a rozhodování v každodenním životě, volby	VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Formy participace občanů v politickém životě	8. - 9.
V23 - přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitelé a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	základní lidská práva, morálka a svoboda, práva dětí, šikana, diskriminace	MeV Fungování a vliv médií ve společnosti	8. - 9.
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO V24 - objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství V25 - provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	právní minimum, druhy a postihy protiprávního jednání, trestní zákoník, právo, právní úkony, trestněprávní řízení	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy	8. - 9.
V26 - dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování V27 - rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů V28 - rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady V29 - diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	- trestní zákoník, druhy trestů, soudy, trestněprávní orgány, předpisy a jejich porušování, obrana státu - protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví	OSV Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika	8. - 9.

	• právo v každodenním životě – význam právních vztahů; důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT V30 - popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování V31 - uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	• evropská integrace a mezinárodní spolupráce – NATO, OSN, EU	VMEGS Objevujeme Evropu a svět	9.
V32 - uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory V33 - uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva V34 - objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu	• významné globální problémy v Evropě a ve světě	VMEGS Jsme Evropané	9.
V35 - uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	• Rada Evropy, NATO, OSN, EU, boj proti mezinárodnímu terorismu a jeho prevence • objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	MuV Multikulturalita	9.

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda je určena pro 2. stupeň základní školy a navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, a kooperuje se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví, Člověk a svět práce a s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda, jejíž vzdělávací obory jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Žáci poznávají přírodu jako systém přírodních procesů, které se ovlivňují, udržují přírodní rovnováhu a umožňují existenci a vývoj živých soustav. Žáci chápou podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích. Uvědomují si pozitivní vliv přírody na citový život člověka a ohrožení stavu životního prostředí a lidského zdraví působením lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Žáci porozumí zákonitostem přírodních procesů, rozvíjí dovednosti pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě přírodních jevů, analyzovat výsledky a vyvozovat z nich závěry. Dokáží aplikovat své znalosti a dovednosti v praktickém životě, získávat základ pro pochopení a využívání současných technologií a uplatňovat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany zdraví, životů, životního prostředí a majetku.

Zařazená průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj, morální rozvoj

Výchova demokratického občana

Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané

Multikulturní výchova

Kulturní difference, Lidské vztahy, Multikulturalita

Environmentální výchova

Ekosystémy, Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Fungování a vliv médií ve společnosti, Tvorba mediálních sdělení, práce v realizačním týmu

5.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Největší důraz je kladen na neustálé propojení předmětu s praxí. Pochopení a vysvětlení běžných jevů v přírodě i domácnosti, se kterými se žáci neustále ve svém životě setkávají. Popis přírodních jevů formulovaný otázkami typu „proč?“ pomocí diskuse, grafických a matematických aparátů. Využití fyzikálních zákonitostí v praxi. Propojení poznatků s ostatními s ostatními předměty ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda. Pochopení rovnováhy mezi využitím techniky a zachování přírodního bohatství planety Země.

Předmět fyzika je koncipován v návaznosti a propojení na znalosti v oblasti Matematika a její aplikace. Je organizován v běžných třídách nebo odborné učebně. Exkurze jsou organizovány zejména do provozů získávání energií z obnovitelných nebo neobnovitelných zdrojů.

Ve vyučovacím předmětu Fyzika se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- měřit, popisovat přírodní jevy
- zaznamenat a třídit informace do grafů a tabulek
- pojmenovat fyzikální veličiny a jejich jednotky

Kompetence k řešení problémů

- definovat přírodní zákonitosti z matematických vztahů
- objasnit, popsat, načrtnout, roztrždit problémy stanovené fyzikální úlohou
- odhadnout, vytvářet hypotézy, vypočítat výsledek
- zobecnit výsledek v odpovědi
- interpretovat grafy

Kompetence komunikativní

- komentovat, zaujímat stanoviska, obhajovat, posuzovat názory jiných ve skupině
- dohodnout se s ostatními na výsledku řešení
- předvést svá stanoviska dalším skupinám, obhájit své názory

Kompetence sociální a personální

- požádat o pomoc, radu v běžných každodenních situacích a totéž poskytnout i ostatním
- respektovat zásady slušného a zdvořilého chování při práci

Kompetence občanské

- získat znalosti o problematice udržitelného rozvoje
- aplikovat fyzikální znalosti ve svém občanském životě

Kompetence pracovní

- vytvořit představu o aplikaci a využití fyziky v různých vědních oborech a profesních zaměřeních

Kompetence digitální

- iniciovat žáky k získávání, vyhledávání, kritickému posuzování, spravování a sdílení dat, informací a digitálního obsahu
- učit je využívat digitální technologie k usnadnění, zefektivnění a zkvalitnění výsledků své práce
- vést žáky k účelnému vytváření a upravování digitálního obsahu a vyjadřování se pomocí digitálních prostředků

Oblast:	Předmět	Ročník: 6. - 9.
Člověk a příroda	Fyzika	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - změní vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa V2 - uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí V3 - předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty V4- využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	LÁTKY A TĚLESA <i>Měřené veličiny</i> – délka, obsah, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas <i>Vnitřní struktura látek</i> – skupenství látek, částicová struktura (difúze), struktura atomu <i>Hustota látek</i> – výpočet hustoty, hmotnosti a objemu	OSV Sociální rozvoj Komunikace Kooperace a kompetice
V5 - rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu V6 - využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles V7 - změní velikost působící síly V8 - určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici V9 - využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích V10 - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	POHYB TĚLES, SÍLY <i>Pohyby těles</i> – druhy pohybů, klid a pohyb, rychlost, sčítání rychlostí, grafy <i>Síly</i> – druhy, vzájemné působení sil, Newtonovy zákony, těžiště a stabilita těles, otáčivé účinky síly (páka a kladka), rovnováha na páce <i>Tlaková síla a tlak</i> – výpočet tlaku a tlakové síly	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí
V11 - využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů V12 - předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN <i>Kapaliny</i> – vlastnosti kapalin, hydrostatický tlak, spojené nádoby, Archimédův zákon (vztlaková síla), Pascalův zákon (hydraulika) <i>Plyny</i> – vlastnosti plynů, atmosférický tlak, Archimédův zákon v plynech	
V13 - určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa V14 - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem V15 - využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh V16 - určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	ENERGIE <i>Mechanická práce</i> <i>Polohová a pohybová energie</i> – přeměna energií <i>Výkon a účinnost</i> – výpočet, ztráty při práci strojů <i>Teplo</i> – vnitřní energie částic, měrná tepelná kapacita a výpočet tepla, tepelná výměna, spalovací motory	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí

V17 - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<i>Změny skupenství látek - druhy, změny skupenství vody (graf), měrné skupenské teplo, faktory ovlivňující změnu skupenství</i> <i>Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie</i>	
V18 - rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku V19 - posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	ZVUKOVÉ DĚJE <i>Zdroj a šíření zvuku – rychlost v různých prostředích, odraz, ozvěna, pohlcování zvuku, rezonance</i> <i>Lidský sluch – slyšitelnost (frekvence), tón</i>	OSV Morální rozvoj, hodnoty, postoje, praktická etika
V20 - sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu V21 - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí V22 - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností V23 - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů V24 - využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní V25 - zapojí správně polovodičovou diodu	ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE <i>Statické elektrické pole – elektrický náboj v pevných látkách, kapalinách a plynech (ionty)</i> <i>Ohmův zákon - elektrický obvod, elektrický proud, napětí a odpor,</i> <i>Elektrická práce a elektrický výkon - spotřebiče v domácnosti, výroba a přenos elektrické energie</i> <i>Statické magnetické pole - permanentní magnet</i> <i>Elektromagnetické jevy a jejich využití - elektromagnet, elektromotor, generátor</i> <i>Polovodiče – přechod PN, využití (dioda, fotodioda, led- dioda, termistor, tranzistor)</i>	

V26 - využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh V27 - rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE <i>Elektromagnetické vlnění – druhy, využití</i> <i>Zdroj a šíření světla – zdroje, zákon odrazu, zrcadla, čočky odraz a lom světla</i> <i>Rozklad světla – duha, optický hranol, monochromatické barvy</i> <i>Lidské oko – vady a jejich náprava (krátkozrakost, dalekozrakost, tupožrakost, slepota)</i>	
V28 - objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet V29 - odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	VESMÍR <i>Země a meteorologické jevy – počasí kolem nás</i> <i>Sluneční soustava – zástupci, zatmění Slunce a Měsíce</i> <i>Vesmírná tělesa – galaxie, hvězdy (vznik a vývoj), planety, mlhoviny, komety, asteroidy, meteority</i> <i>Kosmonautika</i>	

5.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku a navazuje na učivo prvouky a přírodovědy. Výuka je zaměřena především na zkoumání a poznávání vybraných chemických látek a jejich reakcí, přírodních faktů a jejich souvislosti s využitím základních metod (pozorování, měření, pokus), komunikaci, řešení problémů, chápání souvislostí mezi činností lidí a stavem přírody a životního prostředí, uvědomování si mnohostranného využití chemie v nejrůznějších oblastech lidského života (průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství, výživě člověka,...).

Žáci získávají informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami s ohledem na své zdraví i zdraví ostatních lidí, osvojují si vhodné chování při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, majetek nebo životní prostředí. Charakteru učiva odpovídají formy a metody práce – frontální výuka, demonstrační pokusy, nácviky jednoduchých laboratorních metod a pokusů, práce ve skupinách.

Zařazená průřezová témata budou realizována v průběhu 8. a 9. ročníku.

Ve vyučovacím předmětu se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky
- vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy
- samostatně i v týmu experimentovat a pozorovat a interpretovat dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

- získávat informace potřebné k dosažení cíle
- hledat a volit různé způsoby postupů řešení problémů
- chápat význam kontroly dosažených výsledků
- obhajovat svá rozhodnutí
- nacházet příklady chemických dějů a jevů z běžné praxe k vysvětlování jejich chemické podstaty
- aplikovat poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- správně užívat chemické symboly, značky, vzorce
- spolupracovat při řešení složitějších úkolů ve dvojici či skupině, umět argumentovat a obhájit si svůj názor
- komunikovat při společné práci způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a dosažení cílů

Kompetence sociální a personální

- v běžných každodenních situacích požádat o pomoc, radu a totéž poskytnout i ostatním
- respektovat stanovená pravidla při práci ve skupině a názory ostatních
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektovat pravidla práce s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- dodržovat pravidla slušného chování, tolerance, odpovědnost v krizových situacích
- chápat základní problémy týkající blízkého okolí, regionů, ČR, Evropy i Světa a umět je porovnávat

Kompetence pracovní

- bezpečné a účinné používání materiálů, nástrojů a vybavení školy
- dodržování pravidel z hlediska hygieny a ochrany zdraví svého, druhých i životního prostředí
- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- stanovovat kritéria hodnocení vlastní práce, přistupovat kriticky k dosaženým výsledkům.

Kompetence digitální

- ovládat běžná digitální zařízení, využívat je při učení
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, volit vhodné postupy, způsoby a prostředky
- vytvářet a upravovat digitální obsah
- využívat digitálních technologií pro usnadnění práce, zjednodušení pracovního postupu a zkvalitnění výsledků své práce
- seznamovat se s novými technologiemi a chápat jejich význam pro lidskou společnost, uvědomovat si přínosy a rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví, jednat eticky

Oblast:	Předmět:	Ročník: 8. - 9.
Člověk a příroda	Chemie	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - určí společné a rozdílné vlastnosti látek	vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Ekosystémy Základní podmínky života Vztah člověka k prostředí OSV Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace Psychohygiena Kreativita Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti Hodnoty, postoje, praktická etika Sociální rozvoj Rozvoj schopností poznávání VMEGS Evropa a svět nás zajímá VDO Občan, občanská společnost a stát MuV Lidské vztahy
V2 - pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovitost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	zásady bezpečné práce - ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě nebezpečné látky a přípravky - H-věty, P-věty, pictogramy a jejich význam	
V3 - objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek	
V4 - rozlišuje směsi a chemické látky	směsi - různorodé, stejnorodé roztoky	
V5 - vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	směsi - hmotnostní zlomek a koncentrace roztoků, koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok	
V6 - vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	směsi - vliv teploty, míchání, plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	
V7 - navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	směsi - oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	
V8 - rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	voda	
V9 - uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	voda vzduch	
V10 - používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	částicové složení látek - molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	
V11 - rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	prvky chemické sloučeniny	

V12 - orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	• prvky- názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny, periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo	MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
V13 - rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	• chemické reakce • klasifikace chemických reakcí - slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní • chemie a elektřina - výroba elektrického proudu chemickou cestou	
V14 - přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	• chemické reakce - zákon zachování hmotnosti, látkové množství, molární hmotnost	
V15 - aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	• chemické reakce • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí -teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	
V16 - porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	• oxidy - názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů • kyseliny a hydroxidy - vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných kyselin a hydroxidů • solí kyslíkaté a nekyslíkaté - vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	
V17 - vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	• oxidy - vlastnosti • kyseliny - kyselost roztoků	
V18 - orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	• kyseliny a hydroxidy - kyselost a zásaditost roztoků	
V19 - rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	• uhlovodíky -příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	

V20 - zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	● paliva -ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	
V21 - rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	● deriváty uhlovodíků -příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
V22 - orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech	● přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle	
V23 - určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	● přírodní látky	
V24 - uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	● přírodní látky - zdroje	
V25 - zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	● chemický průmysl v ČR - výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze ● tepelně zpracované materiály - cement, vápno,sádra, keramika ● plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace ● detergenty, pesticidy a insekticidy	
V26 - aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	● hořlaviny - význam tříd nebezpečnosti	
V27 - orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	● průmyslová hnojiva ● detergenty, pesticidy a insekticidy ● léčiva a návykové látky	

5.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět přírodopis navazuje na učivo prvouky a přírodovědy. Výuka poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dále dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka. Vyučovací předmět přírodopis významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Zařazená průřezová témata budou průběžně realizována ve všech ročnících.

Ve vyučovacím předmětu se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky
- vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy
- prostřednictvím vhodně volených zadání poznat smysl osvojených postupů pro běžný život
- v týmu i samostatně experimentovat a porovnávat dosažené výsledky

Kompetence k řešení problémů

- hledat vlastní postup při řešení problémů
- získávat informace potřebné k dosažení cíle
- chápat význam kontroly dosažených výsledků
- obhajovat svá rozhodnutí
- aplikovat poznatky v praxi

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při řešení složitějších úkolů ve dvojici či skupině, umět argumentovat a obhájit si svůj názor
- při společné práci komunikovat způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a tak i dosažení společného cíle

Kompetence sociální a personální

- v běžných každodenních situacích požádat o pomoc, radu a totéž poskytnout i ostatním
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- stanovovat pravidla pro práci skupiny i samostatnou práci a dodržovat je

Kompetence občanské

- uvědomovat si své školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- dodržovat pravidla slušného chování, tolerance, odpovědnost v krizových situacích
- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a pohlížet na ně komplexně
- poskytnout podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích
- pochopit výhody dodržování pravidel zdravého životního stylu

Kompetence pracovní

- bezpečné a účinné používání materiálů, nástrojů a vybavení školy
- dodržovat pravidla hygieny a bezpečnosti práce
- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- stanovovat kritéria hodnocení vlastní práce, přistupovat kriticky k dosaženým výsledkům

Kompetence digitální

- ovládat běžná digitální zařízení, využívat je při učení
- získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, volit vhodné postupy, způsoby a prostředky
- vytvářet a upravovat digitální obsah
- využívat digitálních technologií pro usnadnění práce, zjednodušení pracovního postupu a zkvalitnění výsledků své práce
- seznamovat se s novými technologiemi a chápat jejich význam pro lidskou společnost, uvědomovat si přínosy a rizika jejich využívání
- předcházet situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví, jednat eticky

Oblast:	Předmět:	Ročník:	6.-9.
Člověk a příroda	Přírodopis		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	
V1 - rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života	EV Základní podmínky života Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí	
V2 - popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	základní struktura života - buňky, pletiva, tkáně		
V3 - rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	základní struktura života - pletiva, tkáně, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné, mnohobuněčné		
V4 - třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	význam a zásady třídění organismů	MuV Kulturní diference	
V5 - vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	OSV Osobnostní rozvoj Morální rozvoj	
V6 - uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	VMGES Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané	
V7- uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	viry a bakterie - výskyt, význam a praktické využití		
V8 - rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	houby s plodnicemi - stavba, výskyt		

V9 - vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	• houby bez plodnic - základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy • houby s plodnicemi - význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami	
V10 - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	• lišejníky - stavba, symbióza, výskyt, význam	
V11 - odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	• anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)	
V12 - porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	• anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod)	
V13 - vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	• fyziologie rostlin - základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování	
V14 - rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	• systém rostlin - poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných a krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců	
V15 - odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	• význam rostlin a jejich ochrana	

V16 - porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	• stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla - živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné, mnohobuněčné, rozmnožování	
V17 - rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	• vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	
V18 - odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	• vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů - prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci)	
V19 - zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	• rozšíření, význam a ochrana živočichů - hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva • projevy chování živočichů	
V20 - určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	• anatomie a fyziologie - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídicí), vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	
V21 - orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	• fylogeneze člověka	

V22 - objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	● ontogeneze člověka - rozmnožování člověka	
V23 - rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	● nemoci a prevence - příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí, epidemie ● životní styl - pozitivní a negativní dopad prostředí a životního stylu na zdraví člověka	
V24 - aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	● úrazy a prevence - příčiny, příznaky, závažná poranění a život ohrožující stavy	
V25 - objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	● Země - vznik a stavba Země	
V26 - rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	● nerosty a horniny - vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků, principy krystalografie	
V27 - rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	● vnější a vnitřní geologické procesy - příčiny, důsledky	
V28 - porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	● půdy - složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin, její hospodářský význam pro společnost, nebezpečí a příklady její devastace, možnosti a příklady její rekultivace	
V29 - rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	● vývoj zemské kůry a organismů na Zemi - geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí ● geologický vývoj a stavba území ČR - Český masiv, Karpaty	

V30 - uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	• podnebí a počasí ve vztahu k životu - význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka • mimořádné události způsobené přírodními vlivy - příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi	
V31 - uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	• organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím	
V32 - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy; na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	• organismy a prostředí - populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy	
V33 - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	• organismy a prostředí - potravní řetězce, rovnováha v ekosystému	
V34 - uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	• organismy a prostředí - vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; rovnováha v ekosystému • ochrana přírody a životního prostředí - globální problémy a jejich řešení, chráněná území	
V35 - aplikuje praktické metody poznávání přírody	• praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů • významní biologové a jejich objevy	

V36 - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	• praktické metody poznávání přírody - pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), založení herbáře a sbírek, ukázky odchytu některých živočichů, jednoduché rozčleňování rostlin a živočichů	
--	--	--

5.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Zeměpis navazuje na učivo prvouky. V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka.

Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování. Svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost zeměpisných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě.

Žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje.

Ve vyučovacím předmětu Zeměpis se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- osvojit si obecně užívané termíny, symboly a znaky.
- vytvářet si komplexní pohled na přírodní vědy.
- samostatně i v týmu experimentovat a pozorovat a interpretovat dosažené výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- získávat informace potřebné k dosažení cíle.
- hledat a volit různé způsoby postupů řešení problémů.
- chápat význam kontroly dosažených výsledků.
- obhajovat svá rozhodnutí.
- aplikovat poznatky v praxi.

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při řešení složitějších úkolů ve dvojici či skupině, umět argumentovat a obhájit si svůj názor.
- komunikovat při společné práci způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a dosažení cílů.

Kompetence sociální a personální

- v běžných každodenních situacích požádat o pomoc, radu a totéž poskytnout i ostatním.
- respektovat stanovená pravidla při práci ve skupině a názory ostatních.
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské

- dodržovat pravidla slušného chování, tolerance, odpovědnost v krizových situacích.
- chápat základní problémy týkající blízkého okolí, regionů, ČR, Evropy i Světa a umět je porovnávat.

Kompetence pracovní

- bezpečné a účinné používání materiálů, nástrojů a vybavení školy.
- dodržování pravidel z hlediska hygieny a ochrany zdraví svého, druhých i životního prostředí.
- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu.
- stanovovat kritéria hodnocení vlastní práce, přistupovat kriticky k dosaženým výsledkům.

Kompetence digitální

- vedeme žáky k správnému užívání běžných digitálních zařízení, aplikací a služeb; využívání při procesu učení i při zapojení do života školy
- vytváříme situace, ve kterých žáci získávají, vyhledávají, kriticky posuzují, spravují a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu pomáháme žákům vytvářet a upravovat digitální obsah, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- podporujeme využívání digitální technologie, která pomáhá usnadnění práce, zefektivnění či zjednodušení pracovních postupů
- klademe důraz na chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznámení se s novými technologiemi
- vedeme žáky k předcházení rizikových situací v online prostoru

Oblast:	Předmět	Ročník: 6.-7.	
Člověk a společnost	Zeměpis	Průřezová témata	Ročník
Očekávané výstupy	Učivo		
V5 - zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	Vesmír, Slunce, sluneční soustava, planety, hvězdy, galaxie	EV – Základní podmínky života	6.
V6 - prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	pohyb Země a jeho důsledky, roční období, časová pásma	EV – Základní podmínky života	6.
V1 - organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	základy geografické a topografické kartografie		6.
V2 - používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	geografické a topografické pojmy, druhy map		6.
V29 - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	ochrana člověka při živelných pohromách, chování a jednání v nebezpečí života		6.
V3 - přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	statistická data, tabulky, zdroje dat, teplotní výkyvy, podnebí, počasí	EV - Ekosystémy	6.
V4 - vytváří a využívá osobní myšlenkovou (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	globus, určování zeměpisné polohy, vztahy mezi státy		6.
V8 - porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	přírodní oblasti a podnebná pásma, základní podmínky života na Zemi	EV – Základní podmínky života	6.
V7 - rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	krajinná sféra a prvky přírodní sféry, jednotlivé složky přírody	EV - Ekosystémy	6.

V13 - posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	• společenské, politické a hospodářské problémy zemí a kontinentů, populace na jednotlivých kontinentech, migrace obyvatel	MuV - Multikulturalita	6.
V14 - posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	• populace, geografické, demografické, hospodářské charakteristiky, funkce sídel		6.
V15 - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	• zemědělství, průmysl, služby	EV – Lidské aktivity a životní prostředí	6.
V9 - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	• kontinenty, světadíly, hranice • Afrika, Amerika, Asie, Austrálie, Oceánie	VMEGS – Objevujeme Evropu a svět	7.
V10 - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	• světadíly, oceány, kontinenty, státy • Afrika, Amerika, Asie, Austrálie, Oceánie	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	7.
V11 - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států		•	
V12 - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	• hospodaření s penězi, funkce a podoba peněz, tržní ekonomika a její vliv na změny ve světě		7.

Oblast:	Předmět	Ročník: 8. – 9.	
Člověk a společnost	Zeměpis		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
V9 - rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa	kontinenty, světadíly, hranice Evropy	VMEGS – jsme Evropané	8.
V10 - lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	- světadíly, oceány, kontinenty - Evropa	VMEGS – Evropa a svět nás zajímá	8.
V11 - porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států			
V12 - zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	hospodaření s penězi, funkce a podoba peněz, tržní ekonomika a její vliv na změny v Evropě		8.
V24 - hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	- poloha, povrch, vodstvo ČR - hospodářství ČR - obyvatelstvo ČR - členství ČR ve světových organizacích		9.
V25 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	- administrativní rozdělení ČR - kraje ČR		9.
V23 - hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	- povrch, vodstvo, hospodářství - místního regionu - administrativní rozdělení ČR	EV – Vztah člověka k prostředí	9.
V22 - vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	poloha bydliště, poloha školy		9.
V26 - uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	členství ČR ve světových organizacích	VMEGS – jsme Evropané	8.-9.

V17 - porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	• národní a mnohonárodnostní střety, politické a hospodářské uskupení	VMEGS – Jsme Evropané	9.
V18 - lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	• politická mapa světa, politické a hospodářské poměry současného světa	VMEGS - Evropa a svět nás zajímá	9.
V15 - zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	• zemědělství, průmysl	EV – Lidské aktivity a životní prostředí	9.
V16 - porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	• hospodářská odvětví, MMF, nerostné suroviny, globalizace, sektorové a odvětvové struktury, ložiska nerostných surovin, přírodní podnebí		9.
V21 - uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	• ochrana životního prostředí, chráněná krajinná území a národní parky	EV – Lidské aktivity a životní prostředí	9.
V19 - porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	• typy krajín, ekosystémy, globální a ekologické problémy	EV - Ekosystémy	9.
V21 - uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	• ochrana životního prostředí, chráněná krajinná území a národní parky	EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí	9.
V27 - ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	• pozorování v terénu, určování světových stran, azimutu, GPS, GIS		9.
V28 - aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	• odhad vzdálenosti a výšek v terénu, situační plány		9.
V29 - uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	• ochrana člověka při živelných pohromách, chování a jednání v nebezpečí života		9.

5.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast je do výuky zařazena na obou stupních ZŠ ve všech ročnících. Jejím obsahem je zvládnutí očekávaných výstupů vzdělávacího oboru **Umění a kultura** a souvisejících tématických okruhů, průřezových témat RVP pro základní vzdělávání. Budeme se snažit naplňovat očekávané výstupy.

Cílem je vést žáky k jinému, než jen racionálnímu poznávání světa, k hledání krásy v sobě i kolem sebe, k chápání tradic a posílení národní hrdosti, k přijímání kultury a umění jako nezastupitelné složky každodenního života člověka (kultura chování, oblékání ...). Pochopit umění jako další možnost dorozumívání se s lidmi jiných národností a názorů, přijmout umění a kulturu jako možnost aktivní relaxace a naučit se vyjádřit svůj vnitřní svět uměleckými prostředky je další náplní této vzdělávací oblasti.

Umění a kultura je zastoupena na základní škole vzdělávacími předměty hudební výchova a výtvarná výchova

Zařazená průřezová témata vzdělávacího oboru Umění a kultura:

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj – Psychohygiena, Kreativita

Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Kooperace a kompetice, Komunikace

Morální rozvoj – Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Jsme Evropané, Objevujeme Evropu a svět

Multikulturní výchova

Etnický původ, Kulturní difference, Multikulturalita, Lidské vztahy

Mediální výchova

Fungování a vliv médií ve společnosti, Interpretace vztahu mediálního sdělení a reality, Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení,

Fungování a vliv médií ve společnosti

Environmentální výchova

Lidské aktivity a životní prostředí, Vztah člověka k prostředí

5.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je realizován ve všech ročnících 1. a 2. stupně. Jeho obsahem je zvládnutí očekávaných výstupů vzdělávacího oboru a souvisejících tematických okruhů, průřezových témat RVP pro základní vzdělávání. Tyto očekávané výstupy se budeme snažit naplňovat. Probíhá ve specializované učebně hudební výchovy. Má své přesahy do dalších předmětů oblasti.

Na 1. stupni je učivo je rozděleno na *vokální, poslechové, instrumentální a hudebně pohybové činnosti a hudební nauku*. Úkolem je vytvořit základní vzdělávací nástroje ve všech činnostech oboru Hudební výchovy. Má své přesahy do dalších předmětů oblastí Člověk a společnost, Člověk a zdraví, Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět.

Na 2. stupni je učivo je rozděleno na *vokální, poslechové, instrumentální a hudebně pohybové činnosti*. Úkolem je prohloubit a rozšířit znalosti a dovednosti získané na 1. stupni a rozvíjet schopnosti žáků. Má své přesahy do dalších předmětů oblastí Člověk a společnost, Člověk a zdraví, Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a příroda, Výchova k občanství, Člověk a jeho svět.

Ve všech složkách Hudební výchovy na obou stupních základní školy je nutné respektovat individuální schopnosti a tyto schopnosti rozvíjet.

Ve vyučovacím předmětu Hudební výchova se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- naučit porozumět obecně používaným termínům oblasti hudební, výtvarné a dramatické a umět je používat
- mít přehled v oblasti umění, kultury a prožitky z těchto oborů lidské činnosti intenzivněji prožívat

Kompetence k řešení problémů

- postupovat při hodnocení umění uvážlivě a zvládnout obhájit svůj názor
- předkládat dostatečné množství estetických prožitků a poskytnout dostatek prostoru k uvědomění si, že různí lidé vnímají stejnou věc různě
- učit kritickému přemýšlení
- otevírat možnost volby vhodných výtvarných a hudebních vyjadřovacích prostředků
- umožnit vyhledávání vazby mezi druhy umění a uměleckými žánry

Kompetence komunikativní

- vnímat i mimojazykové vyjadřování a sami tuto komunikaci využíval
- být ochoten vyslechnout názor druhých lidí na společně prožitý estetický prožitek a vhodně na něho reagovat
- poskytnout dostatečný prostor k vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

- vysvětlit a vybudovat zásady chování na kulturních akcích
- vstřípit potřebu spolupráce v týmu
- vlastní zdokonalování stavět na základech přebraných zkušeností druhých lidí
- na základě respektování názorů jednotlivců budovat sebedůvěru.

Kompetence občanské

- objasnit potřebu respektování, ochrany a oceňování našich tradic, kulturního a historického dědictví
- budovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- vést k aktivnímu zapojování do kulturního dění

Kompetence pracovní

- seznámit se správným používáním výtvarných potřeb a pečovat o ně

Kompetence digitální

- Učitel vede žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů pro reprodukční, produkční i vlastní tvůrčí počiny
- Učitel motivuje žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebe prezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- Učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Oblast:	Předmět	Ročník:
Umění a kultura	Hudební výchova	1. – 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1- zpívá v jednohlase	Vokální činnosti • pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, tvorba tónu) • hlasová hygiena • realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • kánon a lidový dvojhlas	OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena
V2 - rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	• hudební hry • rytmitizace jednoduchých slovních spojení a říkadel • záznam vokální hudby (notová osnova, houslový klíč, noty, hodnoty not, rytmus) Instrumentální činnosti • jednoduché rytmické nástroje • Orffova instrumentace • reprodukce hudebních motivů • hudební hry (ozvěna, otázka, odpověď) • hudební formy (jednodílná písňová forma a-b) • záznam instrumentální melodie	OSV Kreativita Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena, Kreativita Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice
V3 -využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře		
V4 - reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Hudebně pohybové činnosti • taktování 2/4 taktu • pohybový doprovod znějící hudby • orientace v prostoru, utváření pohybové paměti, reprodukce pohybu při tanci či pohybových hrách • pantomima s využitím tanečních kroků • lidové tance	MuV Etnický původ
V5 - rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Poslechové činnosti • kvalita tónů (délka, síla, barva, výška) • hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie, barva), pohyb melodie - vzestupná a sestupná • hudební styly (hudba taneční, pochodová, ukolébavka, slavnostní) • hudební formy (malá písňová forma)	VMEGS Jsme Evropané

V6 - rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	• rozpoznávání hudebních nástrojů • vokální a instrumentální hudba	OSV Kreativita Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice
--	--	--

Oblast:	Předmět	Ročník: 4. – 5.
Umění a kultura	Hudební výchova	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	Vokální činnosti • pěvecký a mluvní projev • pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónů, dynamika • hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu • kánon, dvojhlas a vícehlas • hudební hry • vokální improvizace	OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena, Kreativita Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena, Kreativita Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice MuV Etnický původ VMEGS Jsme Evropané MeV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti
V2 - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	• záznam vokální hudby • orientace v jednoduchém notovém zápisu • reprodukce melodie	
V3 - využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	Instrumentální činnosti • hra na hudební nástroje (použití rytmických nástrojů Orffova instrumentáře) k jednoduchému hudebnímu doprovodu a reprodukci hudebních motivů • tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně, hudební doprovod	
V4 - rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	Poslechové činnosti • hudební styly a žánry • hudební formy (velká písňová forma, rondo, variace)	
V5 - vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předeher, mezihery a dohry a provádí elementární hudební improvizace	Instrumentální činnosti • tvorba předeher, meziher a doher s využitím písní • hudební doprovod • hudební hry	
V6 - rozpozná v proudu znějící hudby některé z určitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrytmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	Poslechové činnosti • kvalita tónů (délka, síla, barva, výška) • vztahy mezi tóny (souzvuk, akord) • hudební výrazové prostředky (rytmus, melodie, harmonie, kontrast a gradace, zvukomalba....) • hudební formy (velká písňová forma, rondo, variace...) • interpretace hudby (slovní vyjádření - jaká je to hudba a proč)	

V7 - ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Hudebně pohybové činnosti ● pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby (pohybová improvizace, pantomima, taneční kroky) ● taneční hry se zpěvem ● lidové tance ● taktování $\frac{3}{4}$ a $\frac{4}{4}$ taktu ● orientace v prostoru (pohybová paměť a reprodukce pohybu)	
---	--	--

Oblast:	Předmět	Ročník: 6. – 9.
Umění a kultura	Hudební výchova	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• pěvecký a mluvní projev hlasový rozsah, hlasová hygiena, hlas.nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace, vícehlas a jednohlas, deklamace, techniky vokálního projevu(scat, falzet apod.), jejich individuální využití při zpěvu a při společenských vokálně instrum.aktivitách • intonace a vokální improvizace diatonické postupy v dur a moll tóninách, improvizace jednoduchých hudeb.forem • hudební rytmus odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby, využívá rytm.zákonitostí při vokál.projevu • rozvoj hudebního sluchu a hudební představitosti reprodukce tónů, převádění melodií	OSV Osobnostní rozvoj Kooperace a kompetice
V2 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě;zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	• reflexe vokálního projevu vlastní vokální projev a vokální projev ostatních, hledání možnosti nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)	MuV Lidské vztahy VDO Občanská společnost a škola
V3 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• hra na hudební nástroje nástrojová reprodukce melodií(motivů, témat, písní, jednod.skladeb), hra a tvorba doprovodů s využitím nástrojů Orff.instrumentáře, keybortů a počítače, nástr.improvizace(jednoduché hedeб.formy) • tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy • vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje představy rytmické, melodické, tempové, dynamické, formální	OSV Kreativita Psychohygien a
V4 - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	• orientace v notovém záznamu vokální skladby notový zápis jako opora při realizaci písně či složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby • záznam hudby	OSV Sociální rozvoj

V5 - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	• pohybový doprovod znějící hudby taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • orientace v prostoru rozvoj pohyb.paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohyb.hrách • hudebně pohybové činnosti • pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla • pantomima, improvizace • pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby • tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické	OSV Komunikace
V6 - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	• orientace v hudeb.prostoru a analýza hudeb.skladby • hudebně výrazové prostředky, významné sémantické prvky užité ve skladbě(zvokomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy) a jejich význam pro pochopení díla	MuV Etnický původ VMEGS Jsme Evropané Objevujeme svět a Evropu
V7 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové příslušnosti s dalšími skladbami V8 - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• hudební dílo a jeho autor • hudeb.skladba v kontextu s jinými hudebními a nehupebními díly, dobou vzniku, životem autora, vlastními zkušenostmi(inspirace, epigonství, kým, módnost a modernost, stylová provázanost • interpretace znějící hudby slovní charakterizování hudebního díla(slohové a stylové zařazení apod.),vytváření vlastních soudů a preferencí módnost a modernost, stylová provázanost • hudební styly a žánry chápaní jejich funkcí vzhledem k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům	OSV Poznávání lidí Morální rozvoj Hodnoty, postoje a praktická etika MuV Fungování a vliv médií ve společnosti

Oblast:	Předmět	Ročník: 8. – 9.
Umění a kultura	Hudební výchova	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	• Vokálně instrumentální aktivity • Intonace a improvizace	OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena, Kreativita Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika
V2 - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	• reflexe vokálního projevu • hudební rytmus • jednohlasý a vícehlasý zpěv • rozvoj hudeb. sluchu a hudeb. představivosti • tóniny (dur a moll, steré církevní tóniny)	
V3 - reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	• hudební rytmus • hra na hudební nástroje • vyjadřování hudebních a nehmudbních představ a myšlenek pomocí hudeb. nástroje • tvorba doprovodů pro hudebně dramatický projev	
V4 - realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	• záznam hudby • orientace v notovém zápisu	MuV Etnický původ Lidské vztahy
V5 - rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	• taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění • pantomima, improvizace • orientace v prostoru	
V6 - zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	• analýza hudební skladby • interpretace znějící hudby • stylová provázanost • inspirace, epigónství, kýčorientace v hudebním prostoru od pravěku po současnost u nás i ve světě • hudební formy • hudební styly a žánry • hudební dílo a její autor	VMEGS Jsme Evropané, Objevujeme Evropu a svět MeV Fungování a vliv médií ve společnosti
V7 - orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku		
V8 - vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		

5.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech-tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (*rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků*) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem **Rozvíjení smyslové činnosti** jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem **Uplatňování subjektivity** jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem **Ověřování komunikačních účinků** jsou činnosti, které umožní žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků své vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozumět a zacházet s obecně používanými termíny výtvarné oblasti
- učit se prostřednictvím vlastní tvorby, která se opírá o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy
- rozvíjet tvůrčí potenciál, kultivovaní projevů a potřeb

Kompetence k řešení problémů

- samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení problémů
- činit uvážlivá rozhodnutí a být schopen je obhájit
- nenechat se odradit případným nezdarem, využívat své dovednosti a vědomosti k objevování různých variant řešení problému

Kompetence komunikativní

- naslouchat promluvám druhých, snažit se jim porozumět a vhodně na ně reagovat
- rozumět různým typům obrazového materiálu a tvořivě je využít ke svému rozvoji

Kompetence sociální a personální

- spoluvytvářet vstřícnou a podnětnou atmosféru pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech

- spolupracovat ve skupině, pozitivně ovlivňovat kvalitu společné práce
- respektovat různá hlediska
- vytvořit si pozitivní představu o sobě samém, podpořit svou sebedůvěru a samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- respektovat a chránit naše tradice a kulturní a historické dědictví
- být vnímavý k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti
- chápat kulturní projevy a potřeby různorodých skupin, národů a národností

Kompetence pracovní

- dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky
- používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení
- využít znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a k autorským právům
- učitel poskytuje žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- učitel motivuje žáky k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, k nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení

Oblast:	Předmět:	Ročník:	1. – 3.	
Umění a kultura	Výtvarná výchova			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník	
V1 - rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Rozvíjení smyslové citlivosti • prvky vizuálně obrazného vyjádření - různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba - hra s barvou - experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály • uspořádání objektů do celků - uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statické, i dynamické vyjádření Uplatňování subjektivity • typy vizuálně obrazných vyjádření - jejich rozlišení, výběr a uplatnění - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animace, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita	1. - 3.	
V2 - v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje přitom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace				
V3 - vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje.				
V4 - interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností.	Uplatňování subjektivity • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad fantazie představ a osobních zkušeností, - vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů manipulace s objekty kompoziční zákonitosti	MuV Multikulturalita	1. - 3.	
V5 -na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Ověřování komunikačních účinků • osobní postoj v komunikaci - vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiným			

Oblast:	Předmět:	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	4. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	Rozvíjení smyslové citlivosti • prvky vizuálně obrazného vyjádření - linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality, textury-jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru • typy vizuálně obrazných vyjádření - uspořádání objektů do celků- uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém • prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby	OSV Osobnostní rozvoj - Kreativita
V2 -při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	Ověřování komunikačních účinků • komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita
V3 - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě.	• reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly; • smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření - umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita

V4 -osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění	• přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením -hledisko jejich vnímání (vizuální, baltické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání	MuV Multikulturalit a
V5 - porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	• osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita
V6 -nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	• komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření - komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu); vysvětlování výsledků tvorby podle vlastních schopností a zaměření. • Proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění	Osv Osobnostní rozvoj Kreativita

Oblast:	Předmět	Ročník: 6. – 7.
Umění a kultura	Výtvarná výchova	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - uplatňuje znalosti nauky o barvě při míchání barevných odstínů, k vyjádření barevného i světelného kontrastu, řeší uspořádání ploch a tvarů, na konkrétních příkladech se učí výstavbě kompozice, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	• prvky vizuálně obrazného vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání • linie, tvary, objemy, světlo, barva, textura • přírodní a umělá skutečnost	
V2 - kombinuje vizuálně obrazné elementy k dosažení obraznému vyjádření v plošných, objemových a prostorových vztazích, uplatňuje svých znalostí při interpretaci vlastních fantazijních představ, při tvorbě využívá ostatní smysly	• uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu • lineární, světlostní a barevné vztahy	
V3 - seznamuje se s novými postupy v současném výtvarném umění, zkoumá jeho proměny, k tvorbě využívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	• reflexe a vztahy zrakového vnímání ostatními smysly • reflexe ostatních uměleckých druhů	
V4 - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	• smyslové účinky obrazných vyjádření • kombinace a variace vlastní tvořivosti, podnětem je např. tiskovina, reklama	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita
V5 - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného smyslového účinku, v rovině a symbolického obsahu	• prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušenosti • manipulace s objekty, pohyby těl	
V6 - čerpá poznatky z historie i současnosti výtvarných uměleckých děl, díla dokáže zařadit, rozlišit a interpretovat, vychází ze svých znalostí, historických souvislostí, osobních zkušeností a prožitků	• typy vizuálně obrazných vyjádření • hračky, objekty, texty, socha, plastika, volná malba	VMEGS Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět
V7 - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	• přístupy k obrazným vyjádřením	MKV Etnický původ
V8 - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	• zaujímá osobního postoje, nabývání komunikačního obsahu a jeho proměny	EV Ekosystémy

Oblast:	Předmět	Ročník:
Umění a kultura	Výtvarná výchova	8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - uplatňuje znalosti nauky o barvě při míchání barevných odstínů, k vyjádření barevného i světelného kontrastu, řeší uspořádání ploch a tvarů, na konkrétních příkladech se učí výstavbě kompozice, variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	vizuálně obrazné vyjádření, jeho prvky ve vztazích a uspořádání	
V2 - kombinuje vizuálně obrazné elementy k dosažení obraznému vyjádření v plošných, objemových a prostorových vztazích, uplatňuje svých znalostí při interpretaci vlastních fantazijních představ, při tvorbě využívá ostatní smysly	- uspořádání objektů do celků, - lineární, světlostní a barevné vztahy, plasticita, zaznamenání časového průběhu	
V3 - seznamuje se s novými postupy v současném výtvarném umění, zkoumá jeho proměny, k tvorbě využívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	vztahy vnímané zrakem a ostatními smysly	MeV Tvorba mediálního sdělení
V4 - vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření.	smyslové účinky obrazných vyjádření	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita Kooperace a kompetice
V5 - rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného a symbolického obsahu.	prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušeností	
V6 - čerpá poznatky z historie i současnosti výtvarných uměleckých děl, díla dokáže zařadit, rozlišit a interpretovat, vychází ze svých znalostí, historických souvislostí, osobních zkušeností a prožitků	typy vizuálně obrazných vyjádření, socha, plastika, volná malba, animovaný film, komiks, fotografie, dramatická akce	VMEGS Jsme Evropané Objevujeme Evropu a svět
V7 - porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů.	přístupy k obrazným vyjádřením	MuV Etnický původ Kulturní difference
V8 - ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	- osobní postoj v komunikaci - komunikační obsah a jeho proměny - komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření	EV Ekosystémy

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Žáci poznávají zdraví jako důležitou hodnotu v kontextu dalších životních hodnot a jsou vedeni k ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

Zařazená průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova

Z tématického okruhu Osobnostní rozvoj část „Psychohygiena“, z tématického okruhu Sociální rozvoj části „Poznávání lidí“ a „Kooperace a kompetice“, z tématického okruhu Morální rozvoj části „Řešení problémů a rozhodovací dovednosti“ a „Hodnoty, postoje, praktická etika“.

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Tématický okruh Objevujeme Evropu a svět (život Evropanů a styl života v evropských rodinách, životní styl a vzdělávání mladých Evropanů).

Multikulturní výchova

Tématický okruh Kulturní difference (člověk jako nedílná jednota tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika, jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti).

Environmentální výchova

Tématický okruh Vztah člověka k prostředí (naš životní styl, prostředí a zdraví), tématický okruh Základní podmínky života.

5.8.1 Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Ve vyučovacím předmětu se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vytvářet si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- zajímat se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- sledovat při hodině pokrok všech žáků
- zadávat úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazovat metody, při kterých docházejí k závěrům, řešením sami žáci

Kompetence k řešení problémů

- získávat informace potřebné k dosažení cíle
- hledat a volit různé způsoby postupů řešení problémů
- ukazovat cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcovat žáky k argumentaci

Kompetence komunikativní

- spolupracovat při řešení složitějších úkolů ve dvojici či skupině, umět argumentovat a obhájit si svůj názor
- komunikovat při společné práci způsobem, který umožní kvalitní spolupráci a dosažení cílů
- uplatňovat bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etnické partnerské vztahy

Kompetence sociální a personální

- v běžných každodenních situacích požádat o pomoc, radu a totéž poskytnout i ostatním
- respektovat stanovená pravidla při práci ve skupině a názory ostatních
- samostatným řešením přiměřeně náročných úkolů dosahovat pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- dodržovat pravidla slušného chování, tolerance, odpovědnost v krizových situacích

- respektovat názory ostatních

Kompetence pracovní

- dodržování pravidel z hlediska hygieny a ochrany zdraví svého, druhých i životního prostředí
- uvědomovat si školní povinnosti a souvislost se zodpovědností za svou domácí přípravu
- stanovovat kritéria hodnocení vlastní práce, přistupovat kriticky k dosaženým výsledkům

Kompetence digitální

- vedeme žáky k správnému ovládání běžně používaných digitální zařízení a digitálních technologií při procesu učení
- vytváříme situace, ve kterých žáci získávají, vyhledávají informace a digitální obsah v jednotlivých autentických materiálech
- pomáháme žákům vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků
- podporujeme využívání digitálních technologií, které pomáhají usnadnění práce, umožňují adekvátním způsobem reagovat na písemné sdělení v tištěné i elektronické podobě
- klademe důraz na chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost
- vedeme žáky k etickému jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí

Oblast:	Předmět	Ročník:
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství	VMGES Objevujeme Evropu a svět
V2 - vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek	
V3 - vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	
V4 - posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie	MuV Kulturní difference
V5 - usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	- psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech - vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota	
V6 - vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	
V7 - dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy	

V8 - uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	- ochrana před přenosnými chorobami; základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty - ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazů a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci	OSV Osobnostní rozvoj Morální rozvoj
V9 - projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování	VMGES Objevujeme Evropu a svět
V10 - samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	- stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti - seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládnutí problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování	
V11 - respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	- dětství, puberta, dospívání – tělesné, duševní a společenské změny - sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí	EV Vztah člověka k prostředí Základní podmínky života
V12 - respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	- sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost; promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství - mladistvých; poruchy pohlavní identity	

V13 - uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	• auto – destruktivní závislosti - psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu • skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci	OSV Osobnostní rozvoj, Morální rozvoj
V14 - vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	• manipulativní reklama a informace - reklamní vlivy, působení sekt • bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení	MuV Kulturní diference
V15 - projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	• dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)	OSV Osobností rozvoj Sociální rozvoj
V16 - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	• ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	

5.8.2 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Tělesná výchova je součástí komplexního vzdělávání žáků. Směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů. Vede k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti žáků řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života.

V Tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem, které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáka.

1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech

činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení a další pohybové činnosti

činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

2. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, zdravotně orientovaná zdatnost, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech

činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, gymnastika, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, úpoly, atletika, sportovní hry, turistika a pobyt v přírodě, lyžování, snowboarding, bruslení a další pohybové činnosti

činnost podporující pohybové učení – komunikace v TV, organizace prostoru a pohybových činností, historie a současnost sportu, pravidla osvojovaných pohybových činností, zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech, měření výkonů a posuzování pohybových dovedností

Ve vyučovacím předmětu Tělesná výchova se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- poznat smysl a cíl svých sportovních aktivit
- plánovat, organizovat a řídit vlastní činnost
- užívat základní tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- měřit základní pohybové výkony, porovnávat a zhodnotit je s předchozími
- orientovat se v informačních zdrojích o sportovních aktivitách školy i jiných sportovních akcích

Kompetence k řešení problémů

- uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka
- řešit problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím, náčiním a náradím
- uvědomovat si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky zhodnotit

Kompetence sociální a personální

- zvládat pohybové činnosti ve skupině podílet se na vytváření pravidel spolupráce ve skupině
- dodržovat pravidla, označovat přestupky, respektovat opačné pohlaví
- poskytovat pomoc nebo o ni umět požádat v případě potřeby
- vytvářet pozitivní představu o sobě samém, která vede k sebedůvěře, sebeuspokojení a samostatnému vývoji

Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory
- reagovat na povely, pokyny a sami je i vydávat

Kompetence občanská

- respektovat názory ostatních
- podílet se na utváření kritérií hodnocení pohybových činností nebo jejich výsledků
- rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- dodržovat pravidla slušného chování
- aktivně se zapojovat do sportovních aktivit a při nich uplatňovat práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák)

Kompetence pracovní

- uplatňovat hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech
- užívat jednotlivé tělocvičné náradí a náčiní
- organizovat jednoduché pohybové soutěže, činnosti s jejich varianty
- ovládat základní postupy první pomoci

Kompetence digitální

- žáky seznámíme s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí)
- motivujeme žáky k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s přechozími výsledky, k získávání těchto informací ve škole i v místě bydliště
- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojený s používáním digitálních technologií

Oblast:	Předmět:	Ročník: 1. – 3.	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
V1 - spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	- význam pohybu pro zdraví, pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - příprava organismu-příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - zdravotně zaměřené činnosti-správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná kompenzační relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení		
V2 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	- pohybové hry - základy gymnastiky - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - průpravné úpoly - základy atletiky - základy sportovních her - turistika a pohyb v přírodě - plavání - hry na sněhu a na ledě - další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu dětí) - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	OSV- Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí	
V3 - spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	- pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her závodů, soutěží - zásady jednání a chování-fair play	OSV Sociální rozvoj Kooperační a kompetice	
V4 - uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	- hygiena při TV-hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost při pohybových činnostech-organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek		
V5 - reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	- kommunikace v TV - základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály - organizace při TV-základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí		

Oblast:	Předmět:	Ročník: 4.- 5.	
Člověk a zdraví	Tělesná výchova		
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata	Ročník
V1 - podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své úrovně zdatnosti.	- význam pohybu pro zdraví (pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu) - rytmické a kondiční formy cvičení pro děti	OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena	
V2 - zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	- příprava organismu (příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení) - zdravotně zaměřené činnosti		
V3 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.	činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - - pohybové hry, základy gymnastiky, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení a další pohybové činnosti (podle podmínek školy)	EV Vztah člověka k prostředí	
V4 - uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	- hygiena při TV (hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity) - bezpečnost při pohybových činnostech (organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV)	OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	
V5 - jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.	rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu		
V6 - jedná v duchu fair play; dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky pro pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	zásady jednání a chování (fair play, olympijské ideály a symboly)	OSV Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace Sociální rozvoj Kooperační kompetice	
V7 - užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení.	komunikace v TV (základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály)		

V8 - zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy.	- organizace při TV (základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí) - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží)		
V9 - změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.	měření a posuzování pohybových dovedností (měření výkonů, základní pohybové testy)		
V10 - orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace.	zdroje informací o pohybových činnostech	MuV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
V11 – adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	plavecká výuka - adaptace na vodní prostředí, hygiena plavání, plavecká technika		
V12 – zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	plavecká výuka – prvky sebezáchrany a bezpečnosti		

Oblast:	Předmět	Ročník: 6. – 7.
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	- význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní, sport dívek a chlapců - správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	OSV Sociální rozvoj
V2 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	
V3 - samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zátěžovými svaly	- přípravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a ukončením hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	MuV Kulturní difference
V4 - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům a znečištění ovzduší	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, improvizovaná ošetření - drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty)	OSV Morální rozvoj
V5 - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	- první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách - seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a náradí	
V13 - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností	
V12 - sledujeme určené prvky pohybové činnosti a výkony; eviduje je a vyhodnotí	měření výkonu a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	

V14 - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- práce s tabulkou (výsledkovou listinou) - doplňování příslušných dat - čtení potřebných dat - zjišťování potřebných dat	
V6 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech V7 - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	- pohybové hry – netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; tance, kondiční cvičení - úpoly – základy sebeobrany - atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem - sportovní hry – (basketbal, fotbal, volejbal, házená, vybíjená) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie, - turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla - lyžování, snowboarding – sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku - bruslení, in – line bruslení	OSV Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj
V8 - užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojených činností, smluvené povely, signály, gesta, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojených pohybových činnostech	
V9 - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	- vzájemná spolupráce a komunikace při osvojovaných pohybových činnostech - historie olympijských her - MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	OSV Sociální rozvoj, Morální rozvoj
V10 - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
V11 - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	pravidla osvojených pohybových činností – hry, závody, soutěže	

Oblast:	Předmět	Ročník: 8.-9.
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	- význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní, sport dívek a chlapců - správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu	OSV Sociální rozvoj
V2 - usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	
V3 -samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zátěžovými svaly	- průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení - žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a ukončením hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla	MuV Kulturní diference
V4 - odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům a znečištění ovzduší	- hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, improvizovaná ošetření - drogy a jiné škodliviny (anabolika, látky zvyšující fyzickou kondici a podporující růst svalové hmoty)	OSV Morální rozvoj
V5 - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu	- první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách - seznámení žáků s vhodným a bezpečným chováním na sportovních akcích konaných ve škole i mimo školu - zásady bezpečného používání konkrétních sportovních potřeb a náradí	
V13 - zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	- zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech - aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností	
V12 - sledujeme určené prvky pohybové činnosti a výkony; eviduje je a vyhodnotí	měření výkonu a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
V14 - zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	- práce s tabulkou (výsledkovou listinou) - doplňování příslušných dat - čtení potřebných dat - zjišťování potřebných dat	
V6 - zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	- pohybové hry – netradiční pohybové hry a aktivity - gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí - estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičným doprovodem –	OSV Osobnostní rozvoj, Sociální rozvoj

V7 - posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; tance, kondiční cvičení • úpoly – základy sebeobran • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem, granátem nebo vrh koulí • sportovní hry – (basketbal, fotbal, volejbal, házená, vybíjená) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie, • turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla • lyžování, snowboarding – sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku • bruslení, in – line bruslení	
V8 - užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	• komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojených činností, smluvené povely, signály, gesta, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojených pohybových činnostech	
V9 - naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• vzájemná spolupráce a komunikace při osvojovaných pohybových činnostech • historie olympijských her • MOV, ČOV, ODM (olympiáda dětí a mládeže)	OSV Sociální rozvoj, Morální rozvoj
V10 - dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	• týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel	
V11 - rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	• pravidla osvojených pohybových činností – hry, závodů, soutěží	

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Tato oblast postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Vzdělávací oblast se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Charakteristika vyučovacího předmětu

V Pracovních činnostech se žák učí pěstovat a chránit rostliny moderními metodami se vztahem k životnímu prostředí. Získává praktické dovednosti při přípravě teplých a studených pokrmů. Seznámí se funkčností a ekonomikou provozu domácnosti. Osvojí si základní dovednosti v oblasti digitálních technologií.

Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti samostatně i v týmu. Ve všech tématických okruzích jsou žáci vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

V závislosti na věku žáků se postupně vytváří systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Exkurze jsou organizovány zejména do moderních ekologicky čistých provozů jako vzor a motivace pro volbu povolání.

Tématické okruhy – 1. stupeň

Práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti, pěstitelské práce, příprava pokrmů.

Tématické okruhy – 2. stupeň

Práce s technickými materiály, pěstitelské práce a chovatelství, design a konstruování, provoz a údržba domácnosti, příprava pokrmů, svět práce.

Průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova:

Osobnostní rozvoj – Sebepoznání a sebepojetí, Seberegulace a sebeorganizace, Psychohygiena, Kreativita.

Sociální rozvoj – Poznávání lidí, Mezilidské vztahy, Komunikace, Kooperace a kompetice.

Multikulturní výchova:

Kulturní difference, Lidské vztahy, Multikulturalita.

Environmentální výchova:

Ekosystémy Základní podmínky života, Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí.

Ve vyučovacím předmětu Pracovní činnosti se zaměřujeme na utváření a rozvoj těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vybrat a využít vhodný pracovní postup
- umět si pracovní činnost naplánovat a zorganizovat
- mít pozitivní vztah k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- orientovat se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a orientaci

Kompetence k řešení problémů

- být vytrvalý při plnění zadaných úkolů
- aplikovat poznatky v praxi
- uplatňovat tvořivost a vlastní nápady při činnostech
- vynaložit úsilí na dosažení kvalitního výsledku

Kompetence komunikativní

- umět své myšlenky a názory formulovat a vyjadřovat, naslouchat názorům druhých a reagovat na ně
- obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- komunikovat při společné práci

Kompetence sociální a personální

- spolupracovat ve skupině, podílet se na vytváření pravidel týmové práce a spoluutvářet příjemnou pracovní atmosféru
- pomáhat ostatním a dosahovat pocitu sebeuspokojení

Kompetence občanské

- chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- poznávat techniku jako významnou součást lidské kultury, která je úzce spojena s pracovními činnostmi člověka

Kompetence pracovní

- osvojit si základní pracovní dovednosti a návyky, používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky
- chápat práci a pracovní činnosti jako příležitost k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientovat se v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojit si potřebné poznatky a dovednosti pro možnost uplatnění, pro volbu profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- dodržovat bezpečnostní, pracovní a hygienické zásady ochrany zdraví

Kompetence digitální

- seznámit se s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- vyhledávat pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích
- zaznamenávat výsledky pozorování přírody a pestitelských pokusů s využitím digitálních technologií
- využívat nové technologie jako 3D tiskárny

Oblast:	Předmět	Ročník: 1. - 3.
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	Práce s drobným materiálem - přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, folie aj. - vlastnosti materiálu - pracovní pomůcky a nástroje - jednoduché pracovní operace a postupy - organizace práce - hygiena a bezpečnost práce - lidové zvyky, tradice a řemesla	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita
V2 - pracuje podle slovního návodu a předlohy		
V3 - zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Konstrukční činnosti stavebnice plošné, prostorové, konstrukční - sestavování modelů - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem - bezpečnostní předpisy, první pomoc při úrazu	OSV Sociální rozvoj Komunikace
V4 - provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	Pěstitelské práce - základní podmínky pro pěstování rostlin - výživa rostlin - ochrana rostlin a půdy, osivo - pěstování pokojových rostlin - pěstování rostlin ze semen v místnosti	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy EV Základní podmínky života
V5 - pečuje o nenáročné rostliny.		
V6 - připraví tabuli pro jednoduché stolování	Příprava pokrmů - jednoduchá úprava stolu - pravidla správného stolování	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace
V7 - chová se vhodně při stolování		

Oblast:	Předmět	Ročník: 4. – 5.
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu V2 - využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic V3 - volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu V4 - udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu V5 - provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž V6 - pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu, V7 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, V8 - provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování, V9 - ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny V10 - volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní V11 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu V12 - orientuje se v základním vybavení kuchyně, V13 - připraví samostatně jednoduchý pokrm, V14 - dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování, V15 - udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Práce s drobným materiálem - vlastnosti materiálu - funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů - organizace práce - lidové zvyky, tradice a řemesla Konstrukční činnosti - práce s návodem, předlohou, náčrtem Pěstitelské práce - podmínky pro pěstování rostlin, zpracování půdy, výživa rostlin - pěstování rostlin v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, zelenina aj. – dle možností a podmínek) - ošetřování pokojových rostlin - polní plodiny, léčivé a jedovaté rostliny - rostliny jako drogy - alergie Příprava pokrmů - základní vybavení kuchyně - výběr, nákup a skladování potravin - úprava stolu, správné stolování - jednoduché a slavnostní prostírání, zdobné prvky - technika v kuchyni - historie a význam, bezpečnost při obsluze	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita MuV Kulturní difference OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace Kooperace a kompetice EV Ekosystémy OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí Komunikace MuV Lidské vztahy

Oblast:	Předmět	Ročník: 6.- 9.
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V1 - provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň V2 - řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí V3 - organizuje a plánuje svoji pracovní činnost V4 - užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku V5 - dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	Práce s technickými materiály • Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kovy, plasty, kompozity) • Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování • jednoduché pracovní operace a postupy • Organizace práce, důležité technologické postupy • Technické náčrty a výkresy, technické informace a návody • První pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a postupy	OSV Osobnostní rozvoj, seberegulace a sebeorganizace
V6 - volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin V7 - pěstuje a využívá květiny pro výzdobu V8 - používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	Pěstitelské práce • Základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy • Zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny • Ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování • Okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin • Léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie	OSV Osobnostní rozvoj, seberegulace a sebeorganizace EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
V9 - prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty V10 - dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	Chovatelství • Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	OSV Osobnostní rozvoj, seberegulace a sebeorganizace

Oblast:	Předmět	Ročník: 6.- 9.
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V11 - sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model V12 - navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj. V13 - provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení V14 - dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	Design a konstruování - Návod, předloha, náčrt, plán, schéma, jednoduchý program - Stavebnice (konstrukční, elektrotechnické, elektronické), sestavování modelů, tvorba konstrukčních prvků, montáž, demontáž	OSV Osobnostní rozvoj, seberegulace a sebeorganizace EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
V15 - používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče V16 - připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy V17 - dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti V18 - dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	Příprava pokrmů - Kuchyně – základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu - Potraviny – výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku - Příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů - Úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	OSV Osobnostní rozvoj, seberegulace a sebeorganizace

Oblast:	Předmět	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	6.- 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V19 - orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí V20 - posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy V21 - využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání V22 - prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	Svět práce • Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce • Volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb • Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby • Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů • Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání	OSV Osobnostní rozvoj, seberegulace a sebeorganizace

Oblast:	Předmět	Ročník:
Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	6.- 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata
V23 - provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví V24 - ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů V25 - správně zachází s pomůckami, nástroji, náradím a zařízením včetně údržby provádí drobnou domácí údržbu V26 - dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Provoz a údržba domácnosti • Finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; • Údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti • Elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí Vztah člověka k prostředí OSV Osobnostní rozvoj, seberegulace a sebeorganizace

6 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Při hodnocení žáků se řídíme platnou směrnicí - **Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, Klasifikační řád.**

Skutečným cílem hodnocení je žáky orientovat při jejich rozvoji. Hodnocení žáků je běžnou činností, kterou učitel ve škole vykonává průběžně ve výuce (ale i mimo ni) po celý školní rok. Má podávat celkový obraz o tom, co žák umí, jak intenzívně pracuje, jak se ve vzdělávacím procesu mění a co by jej mělo motivovat pro další práci.

Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, prostřednictvím které získává informace o tom, jak danou problematiku zvládá, jak dovede zacházet s tím, co se naučil, v čem se zlepšil a v čem ještě chybí. Nedílnou součástí hodnocení musí být konkrétní návod, jak má žák postupovat, aby přetrvávající nedostatky odstranil. Také v práci ve dvojicích, skupinách a projektech hodnotí učitel podle předem daných kritérií a indikátorů, se kterými jsou žáci předem seznámeni.

Hodnocení nesmí být zaměřeno primárně na srovnávání žáka s jeho spolužáky, mělo by se soustředit na individuální pokrok každého žáka, respektive na hodnocení naplnění předem stanovených požadavků. Součástí hodnocení žáka ve škole je též hodnocení jeho chování a projevu. Celkově však hodnocení nesmí vést ke snižování důstojnosti a sebedůvěry žáka.

Alespoň 2 x v průběhu každého pololetí školního roku je žákům předávána informace o úrovni osvojení očekávaných výstupů v daném období. Součástí je sebehodnocení žáka. Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Učitel vede žáky k volbě a formulaci různých opatření, která pro svůj další rozvoj učiní a následně posoudí jejich použití. Vyučující tak vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Vyučující doporučí, na jakou vzdělávací oblast se má žák zaměřit nebo například vyjádření ocenění pokroku, píle a úsilí žáka k zvládnutí očekávaných výstupů v daném období, ocenění plnění úkolů na realizovaném projektu apod.

Žáci jsou pedagogy hodnoceni známkou ve všech vyučovacích předmětech, výjimku tvoří žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními, kteří prostřednictvím zákonných zástupců mohou požádat ředitelství školy o slovní hodnocení.

K ověřování vědomostí a znalostí našich žáků převážně z 5. a 9. ročníku nám pomáhá testování žáků.

„Nejvýznamnějším uměním učitele je probouzet v žácích radost tvořit a poznávat.“
Albert Einstein

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	2
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	3
2.1	VELIKOST A ÚPLNOST ŠKOLY	3
2.2	PODMÍNKY ŠKOLY	3
2.3	PEDAGOGICKÝ SBOR.....	3
2.4	ROČNÍKOVÉ A CELOŠKOLNÍ PROJEKTY	3
2.5	ŠKOLNÍ PARLAMENT.....	4
2.5.1	Stanovy Školního parlamentu.....	4
2.6	SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI.....	4
2.6.1	Školská rada.....	4
3	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU.....	5
3.1	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	5
3.2	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	6
3.2.1	Cíle základního vzdělávání:	6
3.2.2	Klíčové kompetence.....	9
3.3	ZÁJMOVÉ KROUŽKY A NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY	11
3.4	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	11
3.4.1	Pojetí vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	11
3.4.2	Systém péče o žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními ve škole.....	12
3.4.3	Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními.....	12
3.5	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	13
3.5.1	Pojetí péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole.....	13
3.5.2	Systém péče o nadané a mimořádně nadané žáky ve škole	13
3.6	POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB VE ŠKOLE.....	14
3.6.1	Zaměření poradenských služeb	14
3.6.2	Kariérové poradenství.....	14
3.6.3	Prevence sociálně patologických jevů.....	15
3.6.4	Psychosociální péče	15
3.7	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA.....	15
3.8	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍCÍCH	17
3.9	ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT V JEDNOTLIVÝCH ROČNÍCÍCH A VZDĚLÁVACÍCH OBLASTECH	21
4	UČEBNÍ PLÁN.....	23
5	UČEBNÍ OSNOVY	26
5.1	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	26
5.1.1	Český jazyk a literatura.....	27
5.1.2	Anglický jazyk.....	45
5.1.3	Německý jazyk	59
5.1.4	Ruský jazyk.....	61
5.2	MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE.....	66
5.3	INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	75
5.4	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	80
5.4.1	Prvouka	81
5.4.2	Vlastivěda.....	85
5.4.3	Přírodověda.....	89
5.5	ČLOVĚK A SPOLEČNOST.....	94
5.5.1	Dějepis	95
5.5.2	Výchova k občanství	102
5.6	ČLOVĚK A PŘÍRODA.....	108
5.6.1	Fyzika	109
5.6.2	Chemie	114
5.6.3	Přírodopis	119
5.6.4	Zeměpis	127
5.7	UMĚNÍ A KULTURA.....	133
5.7.1	Hudební výchova.....	134

5.7.2	<i>Výtvarná výchova</i>	143
5.8	ČLOVĚK A ZDRAVÍ.....	150
5.8.1	<i>Výchova ke zdraví</i>	151
5.8.2	<i>Tělesná výchova</i>	156
5.9	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	165
6	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	173